

V Bruseli 28. marca 2023
(OR. en)

7911/23

**Medziinštitucionálny spis:
2021/0425(COD)**

ENER 162
ENV 317
CLIMA 165
IND 154
RECH 115
COMPET 286
ECOFIN 293
CODEC 506

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	7557/23
Č. dok. Kom.:	15111/1/21 REV 1 + ADD 1 REV 1
Predmet:	Návrh SMERNICE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s obnoviteľnými plynmi, so zemným plynom a s vodíkom (prepracované znenie) – všeobecné smerovanie

Delegáciám v prílohe zasielame všeobecné smerovanie Rady k uvedenému návrhu v znení, ktoré prijala Rada (doprava, telekomunikácie a energetika) na zasadnutí 28. marca 2023.

Týmto všeobecným smerovaním sa stanovuje predbežná pozícia Rady k tomuto návrhu a vytvára sa základ pre prípravu rokovaní s Európskym parlamentom.

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

**o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s obnoviteľnými plynmi, so zemným plynom
a s vodíkom
(Text s významom pre EHP)**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 194 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov²,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

¹ Ú. v. EÚ C 211, 19.8.2008, s. 23.

² Ú. v. EÚ C 172, 5.7.2008, s. 55.

- (1) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES³ bola podstatne zmenená niekoľkokrát⁴. Pri príležitosti ďalších zmien by sa z dôvodu jasnosti mala uvedená smernica prepracovať.
- (2) Cieľom vnútorného trhu so zemným plynom, ktorý sa postupne zavádza v celej Únii od roku 1999, je ponúknuť všetkým spotrebiteľom v Európskej únii, či ide o občanov alebo podniky, skutočný výber, nové obchodné príležitosti a zvýšenie objemu cezhraničného obchodu v snahe získať výhody vyplývajúce z vyššej efektívnosti, konkurenčných cien a vyšších štandardov služieb a prispieť k bezpečnosti dodávok a udržateľnosti.
- (3) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/55/ES a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES významne prispeli k vytvoreniu takéhoto vnútorného trhu so zemným plynom.

³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa zrušuje smernica 2003/55/ES (Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 94).

⁴ Pozri prílohu III časť A.

- (4) Ako súčasť balíka opatrení v oblasti čistej energie pre všetkých Európanov, ktorý navrhla Komisia 30. novembra 2016, nariadenie (EÚ) 2019/943⁵ a smernica (EÚ) 2019/944⁶ predstavovali ďalší krok pri rozvoji medzinárodného trhu s elektrinou, ktorý sa sústreďuje na občanov a prispieva k cieľom Únie pri prechode na čistý energetický systém a pri znižovaní emisií skleníkových plynov. Vnútorný trh so zemným plynom by sa mal vybudovať na tých istých zásadách a predovšetkým by sa mala zaručiť rovnaká úroveň ochrany spotrebiteľa.
- (5) Únia sleduje cieľ znížiť emisie skleníkových plynov. V snahe dosiahnuť ho prijala nielen nariadenie (EÚ) 2018/1999 a nariadenie (EÚ) 2021/1119, ale aj súbor iniciatív vrátane stratégie integrácie energetického systému (**COM(2020) 299 final**) a vodíkovej stratégie (**COM/2020/301**), ktoré Komisia uverejnila v júli 2020 a v ktorých stanovila spôsob aktualizácie trhov s energiou vrátane dekarbonizácie trhov s plynom. Táto smernica by mala prispieť k dosiahnutiu vytýčených cieľov, pomôcť zaručiť bezpečnosť dodávok energie a dobré fungovanie vnútorného trhu s plynmi vrátane vodíka.

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 z 5. júna 2019 o vnútornom trhu s elektrinou (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 54).

⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a o zmene smernice 2012/27/EÚ (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 125).

- (5a) **Táto smernica by sa mala vnímať v spojení s inými politickými a legislatívnymi nástrojmi, najmä s nástrojmi navrhnutými v rámci Európskej zelenej dohody. Mnohé z týchto iných navrhovaných nástrojov, ako je napríklad rozšírenie únijskeho [systému na obchodovanie s emisiami, nariadenia o spoločnom úsilí, smernice o energii z obnoviteľných zdrojov, smernice o energetickej efektívnosti, iniciatívy ReFuelEU a navrhovanej revízie smernice o zdaňovaní energie, majú za cieľ stimulovať dekarbonizáciu hospodárstva Únie a zabezpečiť, aby ostalo na trajektórii k dosiahnutiu klimaticky neutrálnej Európskej únie do roku 2050, ako to vyžaduje európsky právny predpis v oblasti klímy]. Hlavným cieľom tejto smernice však nie je stimulovať prechod, ale umožniť a uľahčiť ho zabezpečením nepretržitej existencie efektívnych trhov s plynmi.**
- (6) Účelom tejto smernice je uľahčiť prenikanie obnoviteľných plynov a nízkouhlíkových plynov do energetického systému, a tak umožniť prechod z fosílného plynu, aby tieto nové plyny mohli zohrať významnú úlohu pri dosahovaní klimatických cieľov EÚ do roku 2030 a klimatickej neutrality do roku 2050. Rovnako je účelom tejto smernice vytvoriť regulačný rámec, ktorý pre všetkých účastníkov trhu bude vytvárať možnosti a stimuly, aby pri plánovaní činností zohľadňovali prechodnú úlohu fosílného plynu v snahe predísť odkázanosti na určitého dodávateľa a zabezpečiť postupné a včasné vyradenie fosílného plynu, predovšetkým vo všetkých relevantných priemyselných sektoroch a na účely vykurovania.

- 6a) V rámci trajektórie Európskej únie na dosiahnutie klimatickej neutrality do roku 2050 sa očakáva, že šetrenie energiou a priama elektrifikácia budú v mnohých prípadoch predstavovať nákladovo aj energeticky najefektívnejšiu možnosť dekarbonizácie. Zostane však niekoľko aplikácií konečného použitia, v prípade ktorých tieto možnosti nemusia byť realizovateľné alebo by mohli mať vyššie náklady. V takýchto prípadoch môže byť relevantné využívať obnoviteľné alebo nízkouhlíkové plyny a palivá vrátane biometánu a obnoviteľného a nízkouhlíkového vodíka. Očakáva sa teda, že stimuly vytvorené balíkom Európskej zelenej dohody povedú k zásadnej zmene štruktúry dopytu po energii vo všeobecnosti, a najmä v prípade plynov. Napríklad ak sa v súčasnosti zemný plyn vo veľkej miere využíva na vykurovanie priestorov, očakáva sa, že tento dopyt budú v budúcnosti vo veľkej miere uspokojovať iné nosiče energie, napríklad elektrifikované spotrebiče na vykurovanie priestorov. Očakáva sa, že budúce prípady použitia vodíka budú v prvom rade v odvetviach, ktoré sa inak ťažko dekarbonizujú. Patria medzi ne viaceré priemyselné procesy, ale aj druhy dopravy, ako je diaľková nákladná cestná doprava, letecká a námorná doprava. Keďže presné trajektórie dekarbonizácie, úloha nosičov energie a prípady ich použitia budú závisieť aj od miestnych východiskových bodov, prostriedkov a okolností, nemali by sa podrobne predpisovať. Efektívne trhy zabezpečia, aby spotrebitelia, ktorí boli vzhľadom na miestne prostriedky a okolnosti stimulovaní inými politickými nástrojmi, mali možnosť vybrať si možnosti dekarbonizácie, ktoré sú najvhodnejšie pre ich konkrétny prípad použitia.

- (7) EÚ vo svojej vodíkovej stratégii uznáva, že členské štáty EÚ majú rozdielny potenciál vyrábať obnoviteľný vodík, a preto by otvorený a konkurenčný trh EÚ, na ktorom by prebiehal cezhraničný obchod bez obmedzení, znamenal dôležitý prínos pre hospodársku súťaž, cenovú dostupnosť a bezpečnosť dodávok energie. Ďalej zdôrazňuje, že prechod na likvidný trh s obchodovaním s vodíkom a zameraním na komodity by uľahčil vstup novým výrobcom a podporil by hlbšiu integráciu s inými nosičmi energie. Vytvoril by účinné cenové signály v prospech investovania a prevádzkového rozhodovania. Pravidlá stanovené v tejto smernici by teda mali pôsobiť priaznivo na trhoch s vodíkom, pri obchodovaní s vodíkom so zameraním na komoditu a v prospech likvidných obchodných uzlov, pričom členské štáty by mali odstrániť všetky nenáležité prekážky v tejto oblasti. Existujúce pravidlá, ktoré boli vytvorené pre trhy s elektrinou a plynom a obchodovanie s nimi a ktoré umožnili efektívnu komerčnú prevádzku, by sa so zohľadnením prirodzených rozdielov mali vo vhodnom rozsahu a v náležitom časovom rámci uplatňovať aj na trhy Únie s vodíkom.
- (8) V súlade s vodíkovou stratégiou EÚ sa očakáva rozsiahle zavádzanie obnoviteľného vodíka od roku 2030 na účely dekarbonizácie určitých sektorov – od leteckej a lodnej dopravy až po priemyselné sektory, v ktorých je dekarbonizácia náročnou úlohou. Všetci koncoví odberatelia pripojení k vodíkovým sústavám budú mať základné práva spotrebiteľa, ktoré platia pre koncových odberateľov pripojených k sieti zemného plynu, ako je napríklad právo na zmenu dodávateľa a presné informácie o vyúčtovaní. V prípadoch, keď budú odberatelia, napríklad priemyselní odberatelia, pripojení k vodíkovej sieti, budú sa na nich vzťahovať rovnaké práva na ochranu spotrebiteľa, aké platia pre odberateľov zemného plynu. Na vodíkovú sústavu sa však nevzťahujú ustanovenia o odberateľoch zavedené na podnietenie účasti domácností na trhu, ako sú napríklad ustanovenia o nástrojoch na porovnávanie cien, o aktívnych odberateľoch či občianskych energetických spoločenstvách.

- (9) Prioritou EÚ je v súlade s jej vodíkovou stratégiou vývoj obnoviteľného vodíka vyrábaného prevažne pomocou veternej a solárnej energie. Obnoviteľný vodík je riešenie, ktoré je z dlhodobého hľadiska najviac zlučiteľné s cieľmi EÚ v oblasti klimatickej neutrality a nulového znečisťovania, ako aj s integrovaným energetickým systémom. Nízkouhlíkové palivá, napríklad nízkouhlíkový vodík, však môžu pri energetickej transformácii zohrať určitú úlohu, predovšetkým v krátkodobom a strednodobom horizonte v snahe rýchlo znížiť emisie existujúcich palív a podporiť zavádzanie obnoviteľných palív, akým je obnoviteľný vodík. Na podporu transformácie je potrebné stanoviť prahovú hodnotu zníženia emisií skleníkových plynov platnú pre nízkouhlíkový vodík a syntetické plynné palivá. Takáto prahová hodnota by sa mala sprísniť v prípade vodíka vyrábaného v zariadeniach, ktoré sa začnú prevádzkovať od 1. januára 2031, aby sa zohľadnil technologický vývoj a lepšie stimuloval dynamický pokrok pri znižovaní emisií skleníkových plynov z výroby vodíka. EÚ vo svojej stratégii integrácie energetického systému zdôraznila potrebu zaviesť celounijný certifikačný systém, ktorý sa bude vzťahovať aj na nízkouhlíkové palivá, aby sa členským štátom umožnilo porovnávať ich s inými možnosťami dekarbonizácie a zvážiť ich vo svojom energetickom mixe ako realizovateľné riešenie. V snahe zabezpečiť, aby nízkouhlíkové palivá mali rovnaký dekarbonizačný účinok ako ostatné obnoviteľné alternatívy, je dôležité certifikovať ich na základe podobnej metodologickej koncepcie vychádzajúcej z posudzovania životného cyklu ich celkových emisií skleníkových plynov. Umožnilo by to zaviesť komplexný celounijný certifikačný systém pokrývajúci celý energetický mix Únie. Vzhľadom na skutočnosť, že nízkouhlíkové palivá a nízkouhlíkový vodík nie sú obnoviteľnými palivami, nebolo možné zahrnúť s nimi súvisiacu terminológiu a certifikáciu do návrhu revízie smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001⁷. Ich zahrnutím do tejto smernice sa preto táto medzera vyplní.

⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82).

- (10) Slobody, ako sú voľný pohyb tovaru, sloboda usadiť sa a sloboda poskytovať služby, ktoré občanom Európskej únie zaručuje zmluva, sú dosiahnuteľné len na úplne otvorenom trhu, ktorý umožňuje všetkým spotrebiteľom slobodný výber svojich dodávateľov a všetkým dodávateľom slobodu zásobovať svojich odberateľov.
- (10a) Pokiaľ ide o úplne otvorený trh, členské štáty by mali mať stále možnosť plánovať svoj energetický mix. Členské štáty sa môžu rozhodnúť strategicky uzavrieť a upraviť časť svojej distribučnej siete s cieľom postupne zastaviť distribúciu dodávok zemného plynu do domácností, aby sa zabezpečil prechod na udržateľnú a účinnú sieť.**
- (11) Zájmy spotrebiteľov by mali byť stredobodom tejto smernice a kvalita služieb by mala byť ústrednou zodpovednosťou plynárenských a **vodíkových** podnikov. Musia sa posilniť a zaručiť existujúce práva spotrebiteľov a právo na prístup k [...] **energetickým** službám [...], ako aj právo na ochranu pred energetickou chudobou, ako sa uvádza v oznámení o Európskom pilieri sociálnych práv, pričom by mali byť transparentnejšie. Ochrana spotrebiteľa by mala zabezpečiť, aby všetci spotrebitelia v širšom meradle Únie mali úžitok z konkurenčného trhu s plynom. Členské štáty alebo, ak tak stanoví členský štát, regulačné orgány by mali presadzovať práva spotrebiteľov.
- (12) Európsky pilier sociálnych práv zaraďuje energiu medzi základné služby, ku ktorým musia mať prístup všetci, a zahŕňa výzvu vykonávať podporné opatrenia v záujme tých, ktorí sú v núdzi (zásada 20). Cieľ OSN v oblasti udržateľného rozvoja č. 7 takisto obsahuje výzvu zabezpečiť prístup k finančne dostupnej, spoľahlivej, udržateľnej a modernej energii pre všetkých.

- (13) Požiadavky služby vo verejnom záujme a spoločné minimálne normy, ktoré z nich vyplývajú, sa musia ďalej posilniť s cieľom zabezpečiť, aby všetci spotrebitelia, a najmä tí zraniteľní, mali prospech z hospodárskej súťaže a spravodlivých cien. Požiadavky služby vo verejnom záujme by sa mali vymedziť na vnútroštátnej úrovni s prihliadnutím na vnútroštátne okolnosti; členské štáty by však mali rešpektovať právo Únie.
- (14) Členské štáty by mali mať pri sledovaní cieľov vo všeobecnom hospodárskom záujme rozsiahlu diskrečnú právomoc ukladať plynárenským podnikom povinnosti služby vo verejnom záujme. Povinnosti služby vo verejnom záujme v podobe stanovovania cien dodávok zemného plynu však predstavujú opatrenie, ktoré zásadne naruša trh a ktoré často vedie k akumulácii tarifných deficitov, obmedzeniu výberu pre spotrebiteľov, menej podnetným stimulom pre investovanie do šetrenia energiou a energetickej efektívnosti, nižšej kvalite služieb, nižšej miere angažovanosti a spokojnosti spotrebiteľov a obmedzeniu hospodárskej súťaže, ako aj k menšiemu počtu inovačných produktov a služieb na trhu. Preto by členské štáty mali uplatňovať iné politické nástroje, predovšetkým cielené nástroje sociálnej politiky, aby svojim občanom zaručili cenovú dostupnosť dodávok zemného plynu. Verejné zásahy do stanovovania cien dodávok zemného plynu by sa mali vykonávať len ako povinnosť služby vo verejnom záujme a za mimoriadnych predpokladov. Úplne liberalizovaný a dobre fungujúci maloobchodný trh so zemným plynom by medzi existujúcimi dodávateľmi stimuloval cenovú konkurenciu, ako aj konkurenciu mimo cenovej oblasti, a vytvoril by podnety pre nových účastníkov trhu, čím by sa rozšíril výber pre spotrebiteľov a zvýšila ich spokojnosť.

- (15) Povinnosti služby vo verejnom záujme v podobe stanovovania cien dodávok zemného plynu by sa mali využívať bez obchádzania zásad otvorených trhov za jasne vymedzených okolností a okruhu požívateľov a mali by byť časovo obmedzené. V snahe zmierniť rušivý vplyv povinností služby vo verejnom záujme pri stanovovaní cien dodávok zemného plynu by členské štáty vykonávajúce takéto zásahy mali zaviesť dodatočné opatrenia vrátane opatrení na zabránenie narušeniu cenotvorby na veľkoobchodnom trhu. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby všetky strany, ktorým plynú výhody z regulovaných cien, mohli z vlastnej iniciatívy neobmedzene využívať aj ponuky dostupné na konkurenčnom trhu. Na tento účel by mali dostávať priame a pravidelné informácie o ponukách a možnostiach úspor dostupných na konkurenčnom trhu a mala by sa im poskytovať podpora pri reagovaní na trhové ponuky a pri ich využívaní.
- (16) Verejné zásahy do stanovovania cien dodávok zemného plynu by nemali viesť k priamej krížovej dotácii medzi rôznymi kategóriami odberateľov. Podľa tejto zásady nesmú byť cenové systémy výslovne upravené tak, aby určité kategórie odberateľov znášali náklady zásahu do cenotvorby, ktorý sa týka iných kategórií odberateľov. **Povinnosti služby vo verejnom záujme by sa z hľadiska stanovovania cien mali týkať len dodávok zemného plynu, keďže sa neočakáva, že domácnosti budú vodík používať na vykurovanie v širokom rozsahu. Trh s vodíkom sa bude týkať najmä priemyslu, ktorý si takéto verejné zásahy nevyžaduje.**

(16a) Verejné zásahy do stanovovania cien dodávok zemného plynu v zásade predstavujú opatrenie narúšajúce trh. Takéto zásahy sa preto môžu vykonávať len ako povinnosti služby vo verejnom záujme a podliehajú osobitným podmienkam. Podľa tejto smernice sú regulované ceny možné pre energeticky chudobné a zraniteľné domácnosti, a to aj pod úrovňou nákladov, a ako prechodné opatrenie pre domácnosti a mikropodniky. V čase krízy, keď veľkoobchodné a maloobchodné ceny zemného plynu výrazne vzrastú, čo má negatívny vplyv na širšie hospodárstvo, by členské štáty mali mať možnosť dočasne rozšíriť uplatňovanie regulovaných cien aj na MSP. V prípade domácností aj MSP by členské štáty mali mať možnosť dočasne stanoviť regulované ceny pod úrovňou nákladov, pokiaľ to nespôsobí narušenie medzi dodávateľmi a dodávateľom sa kompenzujú náklady na dodávku pod úrovňou nákladov. Je však potrebné zabezpečiť, aby takáto cenová regulácia bola cielená a nevytvárala stimuly na zvýšenie spotreby. Takáto cenová regulácia by preto mala podliehať podmienkam. Uvedené podmienky by sa mali zosúladiť s podmienkami uplatniteľnými na regulované ceny elektriny stanovenými v [smernici (EÚ) 2019/944]. V rozsahu, v akom takéto opatrenia predstavujú štátnu pomoc, ustanoveniami týkajúcimi sa takýchto opatrení nie je dotknuté uplatňovanie článkov 107 a 108 ZFEÚ. Rada by mala na návrh Komisie prostredníctvom vykonávacieho rozhodnutia určiť, kedy existuje kríza cien zemného plynu. V rozhodnutí by sa mala stanoviť aj platnosť tohto určenia, počas ktorej sa uplatňuje dočasné predĺženie regulovaných cien, ktoré môže trvať až jeden rok. Prenesenie vykonávacích právomocí na Radu primerane zohľadňuje politickú povahu rozhodnutia aktivovať rozšírené možnosti verejných zásahov do stanovovania cien dodávok zemného plynu, ktoré si vyžaduje citlivé vyváženie rôznych politických aspektov, ako aj horizontálnych dôsledkov takéhoto rozhodnutia pre členské štáty.

- (17) Spotrebiteľom by mali byť poskytnuté jasné a zrozumiteľné informácie, čo sa týka ich práv vo vzťahu k energetickému sektoru. Komisia po porade s príslušnými zúčastnenými stranami vrátane členských štátov, regulačných orgánov, spotrebiteľských organizácií a plynárenských podnikov vypracovala ľahko použiteľný a zrozumiteľný kontrolný zoznam pre spotrebiteľov energie poskytujúci spotrebiteľom praktické informácie o ich právach. Tento kontrolný zoznam by sa mal priebežne aktualizovať, poskytnúť všetkým spotrebiteľom a mal by byť verejne prístupný.
- (18) Členské štáty by mali zohľadňovať skutočnosť, že úspešná transformácia si vyžaduje intenzívnejšie investovanie do vzdelávania a rozvoja zručností pracovníkov v plynárenstve, a to aj v súvislosti s vývojom infraštruktúry. Takéto zohľadnenie skutočnosti by bolo v súlade s návrhom revízie smernice o energetickej efektívnosti [2021/0203 (COD)].
- (19) Trhové pravidlá by mali chrániť odberateľov a umožniť im prijímať rozhodnutia založené na nízkych emisiách uhlíka, aby sa nové obnoviteľné plyny a nízkouhlíkové plyny úplne zahrnuli do energetickej transformácie.
- (20) Zemný plyn naďalej zohráva kľúčovú úlohu v dodávkach energie, pretože domácnosti naďalej pokrývajú spotrebu energie vo vyššej miere plynom než elektrinou. Hoci je elektrifikácia kľúčovým prvkom zelenej transformácie, domácnosti budú naďalej odoberať zemný plyn vrátane rastúceho objemu obnoviteľného plynu.
- (21) Sektor zemného plynu vrátane maloobchodného trhu so zemným plynom nebol súčasťou balíka opatrení v oblasti čistej energie pre všetkých Európanov, a preto sa súvisiace ustanovenia o zapojení a ochrane spotrebiteľov neupravili podľa potrieb energetickej transformácie a zodpovedajú teda situácii pred vyše desaťročia, keď bol prijatý tretí energetický balík.

- (22) Na trhu so zemným plynom sa pozoruje nízka miera zákaznickej spokojnosti a zapojenia odberateľov, ako aj pomalé zavádzanie nových obnoviteľných plynov a nízkouhlíkových plynov, čo je prejavom obmedzenej hospodárskej súťaže v mnohých členských štátoch. [...]Ceny zemného plynu pre odberateľov v domácnosti v poslednom desaťročí narástli, v dôsledku čoho títo odberatelia platia za spotrebu zemného plynu dva až trikrát viac než priemyselní odberatelia.
- (23) Rovnako ako v sektore elektriny sú aj v sektore zemného plynu pružnosť trhu a primeraný úničný rámec na ochranu spotrebiteľov zásadným predpokladom zaručenia účasti odberateľov na energetickej transformácii a výhod pre nich v podobe dostupných cien, dobrej kvality služby a skutočného výberu z ponúk, ktoré odrážajú technologický vývoj.
- (24) Prechod z fosílného plynu na obnoviteľné alternatívy ukáže, či sa energia z obnoviteľných zdrojov stane pre spotrebiteľov atraktívnou nediskriminujúcou voľbou založenou na skutočne transparentných informáciách, pri ktorej sú náklady na transformáciu spravodlivo rozdelené medzi rôzne skupiny spotrebiteľov a účastníkov trhu.
- (25) Na preklenutie súčasných medzier na maloobchodnom trhu s plynom je potrebné odstrániť existujúce prekážky pre obchod a technické prekážky, ktoré bránia vzniku nových služieb, dosiahnutiu ich lepšej úrovne i znižovaniu spotrebiteľských cien, a zároveň zabezpečiť ochranu spotrebiteľov, ktorí sú zraniteľní a vystavení energetickej chudobe.

- (26) V záujme zabezpečenia vysokej úrovne ochrany spotrebiteľov a posilnenia ich postavenia vo všetkých energetických sektoroch by právny rámec regulujúci trh s dekarbonizovaným plynom mal odrážať ochranu spotrebiteľov na trhu s elektrinou a v prípade potreby aj ustanovenia o posilnení ich postavenia v danom sektore.
- (27) Ak má táto koncepcia odzrkadľovania stanovenej ochrany byť koherentná a účinná, mala by [...] zahŕňať všetky ustanovenia o ochrane spotrebiteľov a posilnení ich postavenia, ak sa dajú zrealizovať a prispôbiť vzhľadom na trh s plynom. Mala by siahť od základných zmluvných práv po pravidlá informácií o vyúčtovaní, zmenu dodávateľa energie, dostupnosť spoľahlivých porovnávacích nástrojov, ochranu spotrebiteľov, ktorí sú zraniteľní a vystavení energetickej chudobe, zabezpečenie primeranej ochrany údajov pri inteligentných meracích systémoch a riadení údajov a efektívne pravidlá alternatívneho urovnávania sporov.
- (28) Pri zabezpečovaní konzistentnosti ustanovení vo všetkých sektoroch by sa mala obmedziť záťaž pre štátnu správu a podniky a jej primeranosť by sa mala dosiahnuť aj pomocou skúseností získaných pri zavádzaní balíka opatrení v oblasti čistej energie pre všetkých Európanov.
- (29) Modernizácia plynárenského sektora by podľa očakávaní mala priniesť podstatné hospodárske a **environmentálne** výhody jednak z hľadiska zlepšenej hospodárskej súťaže na maloobchodnej úrovni a jednak jej sociálnych a distribučných výhod a posilnenia postavenia odberateľov vrátane posilnených zmluvných práv a lepšie dostupných informácií o spotrebe a zdrojoch energie, ktoré povedú k ekologickejšim rozhodnutiam. K zavádzaniu obnoviteľného plynu by mali prispievať aj záujmové energetické spoločensvá.

- (30) Aspekt zmeny dodávateľa je dôležitým ukazovateľom angažovanosti spotrebiteľov, ako aj [...] významným nástrojom na posilnenie hospodárskej súťaže na trhu so zemným plynom **aj na trhu s vodíkom**. Miera zmeny dodávateľa sa medzi členskými štátmi naďalej líši a odberateľov od nej odrádzajú výstupné a vypovedacie poplatky. Hoci by odstránenie týchto poplatkov mohlo pre spotrebiteľov znamenať zúženie výberu, pretože z trhu by zmizli produkty založené na odmeňovaní ich vernosti, väčšie obmedzenie takýchto poplatkov by spotrebiteľom prinieslo väčší prospech, zvýšilo by ich angažovanosť i mieru hospodárskej súťaže na trhu.
- (31) Je pravdepodobné, že kratšie lehoty na zmenu dodávateľa podniktia odberateľov vyhl'adávať výhodnejšie ponuky a dodávateľov meniť. Vďaka rozmachu zavádzania informačných technológií by do roku 2026 malo byť bežne možné vykonať technický proces zmeny a registrácie nového dodávateľa v meracom bode u operátora trhu v pracovných dňoch do 24 hodín. Zabezpečenie toho, aby do uvedeného roka technický proces zmeny prebehol do 24 hodín, by minimalizovalo čas zmeny a pomohlo zvýšiť angažovanosť odberateľov a zintenzívniť hospodársku súťaž na maloobchodnej úrovni.

- (31a) **24-hodinová zmena v plynárenskom postupe by odzrkadľovala to, čo sa už uplatňuje na trhu s elektrinou, ktorý má podobné backendové funkcie a požiadavky na databázy IT. Harmonizácia lehôt na zmenu medzi oboma sektormi by bola prínosom pre všetkých spotrebiteľov, najmä tých, ktorí majú zmluvy pre dvojaké palivá. Kratšie lehoty na zmenu pre spotrebiteľov by nemali mať vplyv na povinnosti dodávateľa týkajúce sa vyvažovania.**
- (32) Viacero faktorov komplikuje odberateľom prístup k rôznym druhom dostupných informácií o trhu, ich chápanie a následné využitie. Z toho vyplýva, že v čo najväčšej miere treba zlepšiť porovnateľnosť ponúk a minimalizovať prekážky zmeny dodávateľa, a to bez nenáležitého obmedzenia výberu pre odberateľov.
- (33) Nezávislé porovnávacie nástroje vrátane webových stránok sú účinným prostriedkom, pomocou ktorého malí odberatelia môžu posúdiť výhody rozmanitých ponúk na trhu s energiou. Mali by byť zamerané na čo najširší rozsah možných ponúk a pokrývať trh v čo najobsiahlejšej miere, aby si odberatelia mohli vytvoriť reprezentatívny prehľad. Je mimoriadne dôležité, aby malí odberatelia mali prístup aspoň k jednému porovnávaciemu nástroju a aby informácie v takýchto nástrojoch boli dôveryhodné, nestranné a transparentné. Na tento účel by členské štáty mohli poskytnúť porovnávací nástroj prevádzkovaný vnútroštátnym orgánom alebo súkromnou spoločnosťou.
- (34) Koncoví odberatelia by takisto mali mať možnosť spotrebúvať, uskladňovať a predávať obnoviteľný plyn z vlastnej výroby a zapájať sa do všetkých trhov so zemným plynom prostredníctvom poskytovania podporných služieb sieti, napríklad v podobe uskladňovania energie. Členské štáty by mali mať možnosť zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve rozličné ustanovenia týkajúce sa zdaňovania a poplatkov v prípade individuálnych a spoločne konajúcich aktívnych odberateľov.

(35) Niektoré kategórie občianskych energetických iniciatív môžu zohrávať určitú úlohu pri dekarbonizácii energetického systému, a preto by sa mali uznať na trhoch so zemným plynom na úrovni Únie ako „občianske energetické spoločenstvá“. Tieto spoločenstvá by mali uľahčiť používanie obnoviteľného plynu v sieti zemného plynu. S cieľom poskytnúť im podporný rámec, zaručiť spravodlivé zaobchádzanie s nimi a rovnaké podmienky by sa mal stanoviť precízne vymedzený katalóg práv a povinností, ktorý by odrážal štruktúru členstva, požiadavky na riadenie a účel občianskych energetických spoločenstiev ukotvené v smernici (EÚ) 2019/944.

(35a) Komunity vyrábajúce energiu z obnoviteľných zdrojov podľa smernice (EÚ) 2018/2001[...] a občianske energetické spoločenstvá[...] podľa smernice (EÚ) 2019/944 a [...]tejto smernice[...] môžu prispieť k výrobe, uskladňovaniu a dodávke obnoviteľného plynu, a tak pomôcť dekarbonizovať energetický systém. Komunity vyrábajúce energiu z obnoviteľných zdrojov môžu konkrétne prispieť k rozvoju miestneho obehového hospodárstva, najmä vo vidieckych regiónoch. Občianske energetické spoločenstvá môžu pomôcť mobilizovať investície súkromného kapitálu na dekarbonizáciu dodávok energie a [...] posilniť postavenie poľnohospodárskych podnikov a dedín v záujme zachytávania metánu z poľnohospodárstva a komunálneho odpadu a jeho dodávky domácnostiam v miestnej oblasti alebo mestách [...]. Je potrebné zabezpečiť rovnaké podmienky, aby sa obnoviteľné plyny, ako je biometán, vyrábané občanmi a komunitami vyrábajúcimi energiu z obnoviteľných zdrojov mohli začleniť do siete zemného plynu.

(36) [...]

(36a) Ustanovenia o občianskych energetických spoločenstvách by nemali brániť existencii iných občianskych iniciatív, ako sú komunity [...] vyrábajúce energiu z obnoviteľných zdrojov uvedené v smernici (EÚ) 2018/2001 alebo iniciatívy na základe súkromnoprávných dohôd. Členstvo v občianskych energetických spoločenstvách by malo byť otvorené pre všetkých koncových odberateľov, a predovšetkým pre odberateľov v domácnostiach [...]. Je vhodné, aby účinnú kontrolu, [...]ako sa vymedzuje v [...] tejto smernici, a teda rozhodujúci vplyv na rozhodovanie, [...]nad'alej vykonávali malé podniky, miestne orgány a fyzické osoby. Členské štáty by mali [...] obmedziť riziko rozhodujúceho vplyvu súkromných podnikov, ktoré vykonávajú rozsiahlu obchodnú činnosť a pre ktoré [...] energetický sektor predstavuje hlavnú oblasť hospodárskej činnosti, na rozhodovanie, a to vylúčením ich účasti alebo hlasovania [...] a stanovením obmedzení, [...] pokiaľ ide o akcie a obchodné zmluvy, ktoré môžu mať v držbe. Medzi takéto súkromné podniky [...] by nemali patriť podniky vo verejnom vlastníctve. [...] [...]. S cieľom ďalej zmierniť riziko korporátneho podmanenia by členské štáty mali monitorovať súlad týchto iniciatív s kritériami riadenia a účasti stanovenými v tejto smernici s cieľom zabezpečiť, aby účinnú kontrolu vykonávali miestne orgány, občania a malé podniky v súlade s touto smernicou [...].

- (37) Faktúry a informácie o vyúčtovaní sú významným prostriedkom na informovanie koncových odberateľov a posilnenie ich postavenia. Faktúry za energiu sú aj naďalej najbežnejším dôvodom obáv a sťažností odberateľov a ako také sú faktorom, ktorý prispieva k stabilne nízkej úrovni spokojnosti odberateľov a ich miery angažovanosti v sektore plynu. Okrem toho ustanovenia o informáciách o vyúčtovaní v sektore plynu nedosahujú úroveň práv, ktoré spotrebiteľia majú v sektore elektriny. Preto je potrebné zladiť ich a stanoviť minimálne požiadavky na faktúry a informácie o vyúčtovaní v sektore plynu, aby odberatelia mali prístup k transparentným a ľahko pochopiteľným informáciám. Faktúry by mali koncovým odberateľom poskytovať informácie o ich spotrebe a nákladoch, a tak uľahčiť porovnanie ponúk i zmenu dodávateľa, ako aj informácie o ich právach spotrebiteľa (napríklad o alternatívnom urovnávaní sporov). Navyše by faktúry mali byť nástrojom, pomocou ktorého sa odberatelia môžu aktívne angažovať na trhu, a teda riadiť svoje spotrebiteľské návyky a robiť ekologickejšie rozhodnutia. **Je dôležité poskytovať spotrebiteľom komplexné a presné informácie, vďaka ktorým sa zabezpečí, že si spotrebiteľia budú uvedomovať svoj vplyv na životné prostredie, a vďaka ktorým budú môcť vyjadriť svoje preferencie, pokiaľ ide o najudržateľnejšie nosiče energie.**
- (38) Pravidelné poskytovanie presných informácií o vyúčtovaní na základe skutočnej spotreby plynu, ktoré uľahčujú inteligentné meracie systémy, je dôležitým faktorom, ktorý odberateľom pomáha mať pod kontrolou svoju spotrebu plynu a náklady. Odberatelia, a predovšetkým odberatelia v domácnosti, by napriek tomu mali mať k dispozícii flexibilné spôsoby samotnej platby faktúry.

- (39) Kľúčovým aspektom pri dodávke odberateľom je prístup k objektívnym a transparentným údajom o spotrebe. Spotrebiteľia by preto mali mať prístup k údajom o svojej spotrebe a s tým súvisiacimi cenami a nákladmi na služby, aby mohli vyzvať konkurenčné podniky na predloženie ponuky na základe [...] týchto informácií. Spotrebiteľia by takisto mali mať právo na náležité informácie o svojej spotrebe energie. Zálohové platby by nemali znamenať neúmerné znevýhodnenie pre užívateľov, pričom [...] rôzne platobné systémy by nemali byť diskriminačné. Informácie o nákladoch na energiu, ktoré sa spotrebiteľom poskytujú dostatočne pravidelne, by mali byť motiváciou na úsporu energie, pretože odberateľom poskytnú priamu spätnú väzbu o účinkoch investícií do energetickej efektívnosti a zmeny správania.
- (40) Pri rozhodovaní o zavádzaní inteligentných meracích systémov zemného plynu by malo byť možné založiť takéto rozhodnutie na ekonomickom hodnotení. V ekonomickom hodnotení by sa mali zohľadniť dlhodobé výhody zavedenia inteligentných meracích systémov pre spotrebiteľov a celý hodnotový reťazec. Ak by sa v tomto hodnotení dospelo k záveru, že zavedenie takýchto meracích systémov je ekonomicky opodstatnené a nákladovo efektívne len pre spotrebiteľov s určitým množstvom spotreby zemného plynu, členské štáty to môžu zohľadniť pri zavádzaní daných systémov. Predmetné hodnotenia by sa však mali pravidelne preskúmať v reakcii na podstatné zmeny základných predpokladov, alebo minimálne každé štyri roky vzhľadom na rýchle tempo technologického vývoja.

- (41) S cieľom pomôcť koncovým odberateľom aktívne sa zúčastňovať na trhu by sa v zavedenom inteligentnom meracom systéme malo náležitým spôsobom zohľadňovať používanie relevantných dostupných noriem vrátane noriem umožňujúcich interoperabilitu na úrovni dátových modelov a aplikačnej vrstvy, najlepšie postupy a význam vývoja výmeny údajov, ako aj budúce a inovačné energetické služby. Navyše by zavedené inteligentné meracie systémy nemali pre odberateľov zemného plynu predstavovať prekážku pre zmenu dodávateľa a mali by byť vybavené účelovými funkciami, ktoré koncovým odberateľom umožnia mať včasný prístup k údajom o ich spotrebe, prispôsobiť energetické správanie, byť zaň odmenení a ušetriť na faktúrach za energiu.
- (42) Členské štáty, ktoré inteligentné meracie systémy nezavádzajú do svojej siete zemného plynu automaticky, by odberateľom mali umožniť inštaláciu inteligentného meracieho systému na vlastnú žiadosť, [...] a to za spravodlivých a primeraných podmienok, **pričom by mali znášať súvisiace náklady**, a mali by im poskytnúť všetky relevantné informácie.
- (43) Aktuálne po zavedení inteligentných meracích systémov členské štáty vyvinuli alebo stále vyvíjajú rozmanité modely správy údajov. Nezávisle od modelu správy údajov je dôležité, aby členské štáty zaviedli transparentné pravidlá prístupu k údajom za nediskriminačných podmienok a zabezpečili najvyššiu mieru kybernetickej bezpečnosti a ochrany údajov, ako aj nestrannosť subjektov, ktoré údaje spracúvajú.

- (44) Dostupnosť efektívnych prostriedkov urovnávania sporov pre všetkých spotrebiteľov zaručuje väčšiu ochranu spotrebiteľa. Členské štáty by mali stanoviť rýchle a efektívne postupy na vybavovanie sťažností.
- (45) Členské štáty by mali prijať primerané opatrenia, napríklad poskytovať dávky prostredníctvom systémov sociálneho zabezpečenia, aby zabezpečili potrebné dodávky zraniteľným odberateľom, alebo poskytovať podporu v záujme zlepšenia energetickej efektívnosti a riešenia problému energetickej chudoby, keď sa zistí podľa článku 3 ods. 3) písm. d) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999⁸, a to aj v širšom kontexte chudoby. Takéto opatrenia by sa mohli líšiť v závislosti od konkrétnych okolností v danom členskom štáte a mohli by zahŕňať opatrenia v oblasti sociálnej alebo energetickej politiky týkajúce sa platby faktúr za **akýkoľvek druh** plynu, investícií do energetickej hospodárnosti obytných budov alebo ochrany spotrebiteľa, napríklad ochrana proti odpojeniu.
- (46) Podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 a smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944⁹ sa v **odporúčaní Komisie zo 14. októbra 2020 týkajúcom sa energetickej chudoby**¹⁰ poskytujú orientačné usmernenie ⁴⁴ k vhodným ukazovateľom na meranie energetickej chudoby a vymedzenie „významného počtu domácností v energetickej chudobe“.

⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EÚ, 2012/27/EÚ a 2013/30/EÚ, smernice Rady 2009/119/ES a (EÚ) 2015/652 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013 (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1).

⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a o zmene smernice 2012/27/EÚ (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 125).

¹⁰ Ú. v. EÚ L 357, 27.10.2020, s. 35.

⁴⁴ [...]

- (47) Uľahčenie a racionalizácia administratívnych postupov udeľovania povolení a jasné lehoty na prijatie rozhodnutí pre orgány zodpovedné za vydávanie povolení by mali zabezpečiť zavádzanie zariadení na výrobu vodíka a infraštruktúry vodíkovej sústavy v náležitom tempe. Od členských štátov by sa malo vyžadovať podávanie správ o dosiahnutom pokroku. Je potrebné zachovať nadobudnuté povolenia (napr. licencie, oprávnenia, koncesie alebo schválenia) udelené podľa vnútroštátneho práva na výstavbu a prevádzku existujúcich plynovodov a iných sieťových aktív aj po tom, ako plynným nosičom energie prepravovaným v plynovode už nebude zemný plyn, ale (čistý) vodík. **Toto zachovanie povolení by nemalo mať vplyv na platnosť technických bezpečnostných požiadaviek na vodíkovú infraštruktúru, ani na možnosť príslušných orgánov monitorovať dodržiavanie týchto požiadaviek a prijímať náležité a primerané opatrenia na presadzovanie vrátane možného zrušenia povolení, ktoré sú zachované v predchádzajúcom stave, ak je to odôvodnené.** Malo by sa tak predísť nenáležitým omeškaniam pri zmene účelu existujúcich plynovodov a iných sieťových aktív z prepravy zemného plynu na prepravu vodíka. Malo by sa zabrániť tomu, aby podmienky udelenia povolenia na infraštruktúru vodíkovej sústavy boli podstatne odlišné, pokiaľ nie sú dostatočne zdôvodnené. Opodstatnením diferencovanej koncepcie zachovania nadobudnutých povolení alebo vydávania nových by mohli byť úvahy týkajúce sa technickej bezpečnosti. Ustanovenia o postupoch udeľovania povolení by sa mali uplatňovať bez toho, aby bolo dotknuté medzinárodné právo a právo Únie vrátane ustanovení o ochrane životného prostredia a ľudského zdravia. V náležite opodstatnených prípadoch z dôvodu mimoriadnych okolností by malo byť možné predĺžiť lehoty postupov na udelenie povolenia až o jeden rok.

- (48) Administratívne kontaktné miesto má poskytovať usmernenie žiadateľom o povolenie počas celého postupu žiadania a udeľovania, čím sa má zmierniť komplexnosť pre predkladateľov projektov a zvýšiť efektívnosť a transparentnosť. K efektívnosti by mohla prispieť aj možnosť, aby žiadatelia predkladali príslušné doklady v digitálnej forme, ako aj dostupnosť príručky k postupom. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby orgány vykonávajúce postupy udeľovania povolení boli aktívne zapojené do odstraňovania zostávajúcich prekážok vrátane prekážok nefinančnej povahy, ako napríklad nedostatočné znalosti, digitálne a ľudské zdroje, ktoré sťažujú spracúvanie rastúceho počtu postupov udeľovania povolení.
- (49) Bez účinného oddelenia sietí od ťažobných (výrobných) a dodávateľských činností (ďalej len „účinné oddelenie“) existuje riziko diskriminácie nielen pri prevádzke siete, ale aj v súvislosti so stimulmi pre vertikálne integrované podniky primerane investovať do svojich sietí.
- (50) Pravidlá právneho a funkčného oddelenia stanovené v smernici 2003/55/ES však neviedli k účinnému oddeleniu prevádzkovateľov prepravných sietí. Európska rada preto na svojom zasadnutí 8. a 9. marca 2007 vyzvala Komisiu, aby vypracovala legislatívne návrhy na „účinné oddelenie ťažobných (výrobných) a dodávateľských činností od prevádzky sietí“.

- (51) Účinné oddelenie sa môže zabezpečiť len odstránením stimulov pre vertikálne integrované podniky na diskrimináciu konkurentov, pokiaľ ide o prístup k sieti a investície. Oddelenie vlastníctva, čo v sebe zahŕňa vymenovanie vlastníka siete za prevádzkovateľa siete a jeho nezávislosť od akýchkoľvek záujmov týkajúcich sa dodávky alebo ťažby (výroby), jednoznačne predstavuje účinný a stabilný spôsob, ako vyriešiť vnútorný konflikt záujmov a zaistiť bezpečnosť dodávok. Z tohto dôvodu Európsky parlament vo svojom uznesení z 10. júla 2007 o vyhlídkach vnútorného trhu s plynom a elektrickou energiou označil oddelenie vlastníctva na úrovni prepravy za najúčinnější nástroj na nediskriminačnú podporu investícií do infraštruktúry, spravodlivého prístupu k sieti pre nové spoločnosti a transparentnosti na trhu. Členské štáty by teda v rámci oddelenia vlastníctva mali byť povinné zabezpečiť, aby tá istá osoba alebo osoby neboli oprávnené vykonávať kontrolu nad ťažobným (výrobným) alebo dodávateľským podnikom a súčasne nad prevádzkovateľom prepravnej siete alebo prepravnou sieťou a ani v súvislosti s týmto prevádzkovateľom prepravnej siete alebo prepravnou sieťou neuplatňovali žiadne práva. Naopak, kontrola nad prepravnou sieťou alebo prevádzkovateľom prepravnej siete by mala vylučovať možnosť vykonávať kontrolu nad ťažobným (výrobným) lebo dodávateľským podnikom alebo v súvislosti s ním uplatňovať akékoľvek práva. Ťažobný (výrobný) alebo dodávateľský podnik by mal môcť v rámci týchto obmedzení vlastniť v prevádzkovateľovi prepravnej siete alebo prepravnej sieti minoritný podiel.
- (52) Akýkoľvek systém oddelenia by mal účinne odstraňovať každý konflikt záujmov medzi ťažobnými (výrobnými) podnikmi, dodávateľmi a prevádzkovateľmi prepravných sietí s cieľom vytvoriť stimuly na potrebné investície a zaručiť prístup novým účastníkom na trh v transparentnom a efektívnom regulačnom režime a nemal by vytvárať veľmi zložitý regulačný režim pre regulačné orgány.

- (53) Vymedzenie pojmu „kontrola“ sa prevzalo z nariadenia Rady (ES) č. 139/2004 z 20. januára 2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (nariadenie ES o fúziách)¹².
- (54) Vzhľadom na vertikálne prepojenia medzi odvetviami elektriny a plynu by sa ustanovenia o oddelení mali uplatňovať v obidvoch týchto odvetviach, **ako sa podrobne uvádza v príslušných článkoch tejto smernice.**
- (55) Naproti tomu by sa v sektore vodíka dalo zabrániť vzniku vertikálne integrovaných spoločností, ak by sa vopred stanovili jednoznačné pravidlá. Túto možnosť treba uprednostniť pred následným nákladnými požiadavkami na oddelenie, ktorých vykonanie by si vyžadovalo určitý čas.

¹² Ú. v. EÚ L 24, 29.1.2004, s. 1.

- (56) V snahe zabezpečiť oddelením vlastníctva úplnú nezávislosť prevádzky siete od záujmov dodávateľských a ťažobných (výrobných) podnikov a zabrániť výmene dôverných informácií by tá istá osoba nemala byť členom správnych rád prevádzkovateľa prepravnej siete alebo prepravnej siete a zároveň podniku, ktorý vykonáva akúkoľvek ťažobnú (výrobnú) alebo dodávateľskú činnosť. Z toho istého dôvodu by tá istá osoba nemala byť oprávnená vymenúvať členov správnych rád prevádzkovateľa prepravnej siete alebo prepravnej siete a zároveň vykonávať kontrolu nad ťažobným (výrobným) alebo dodávateľským podnikom alebo v súvislosti s ním uplatňovať akékoľvek práva.
- (57) Zriadenie prevádzkovateľa siete alebo prevádzkovateľa prepravnej siete nezávislého od dodávateľských a ťažobných (výrobných) záujmov by malo vertikálne integrovanému podniku umožniť zachovať si svoje vlastníctvo aktív siete a súčasne zabezpečiť účinné oddelenie záujmov za predpokladu, že takýto nezávislý prevádzkovateľ siete alebo nezávislý prevádzkovateľ prepravnej siete vykonáva všetky funkcie prevádzkovateľa siete a že sa zaviedla dôkladná regulácia a rozsiahly regulačný kontrolný mechanizmus.
- (58) Ak bol podnik, ktorý vlastní prepravnú sieť, k 3. septembru 2009 súčasťou vertikálne integrovaného podniku, členské štáty by preto mali mať možnosť vybrať si medzi oddelením vlastníctva a zriadením prevádzkovateľa siete alebo prevádzkovateľa prepravnej siete, ktorý je nezávislý od dodávateľských a ťažobných (výrobných) záujmov.

- (59) S cieľom v plnej miere chrániť záujmy akcionárov vertikálne integrovaných podnikov by členské štáty mali mať možnosť vybrať si, či vykonať oddelenie vlastníctva priamo zbavením sa majetku alebo rozdelením akcií integrovaného podniku na akcie sieťového podniku a zvyšné akcie dodávateľského a ťažobného (výrobného) podniku, pričom sa musia dodržať požiadavky vyplývajúce z oddelenia vlastníctva.
- (60) Úplná účinnosť alternatívy zriadenia nezávislého prevádzkovateľa siete alebo nezávislého prevádzkovateľa prepravnej siete by sa mala zabezpečiť prostredníctvom osobitných dodatočných pravidiel. Pravidlá o nezávislom prevádzkovateľovi prepravnej siete poskytujú vhodný regulačný rámec na zaručenie spravodlivej hospodárskej súťaže, dostatočných investícií, prístupu nových účastníkov na trh a integrácie trhov so zemným plynom. Účinné oddelenie prostredníctvom nezávislého prevádzkovateľa prepravnej siete by sa malo opierať o organizačné opatrenia a opatrenia týkajúce sa riadenia prevádzkovateľov prepravných sietí a o opatrenia týkajúce sa investícií, pripojenia nových výrobných kapacít k sieti a integrácie trhov prostredníctvom regionálnej spolupráce. Nezávislosť prevádzkovateľa prepravnej siete by sa mala okrem iného zabezpečiť aj určitými prechodnými obdobiami, počas ktorých nebude vo vertikálne integrovanom podniku možné vykonávať žiadnu riadiacu alebo inú relevantnú činnosť, ktorá by poskytovala prístup k rovnakým informáciám, ako riadiaca činnosť.

- (61) V záujme vytvorenia hospodárskej súťaže na vnútornom trhu so zemným plynom by veľkoodberatelia mimo domácností vyvíjajúci rozsiahle obchodné činnosti mali mať možnosť vybrať si dodávateľov a uzatvárať zmluvy na zabezpečenie dodávok plynu s viacerými dodávateľmi. Títo odberatelia by mali byť chránení pred doložkami o výlučnosti, ktorých výsledkom je vylúčenie konkurenčných alebo doplnkových ponúk.
- (62) Členský štát by mal mať právo rozhodnúť sa, že bude na svojom území vyžadovať úplné oddelenie vlastníctva. V takomto prípade podnik [...] by nemal mať právo zriadiť nezávislého prevádzkovateľa siete alebo nezávislého prevádzkovateľa prepravnej siete. Podnik, ktorý vykonáva akúkoľvek ťažobnú (výrobnú) alebo dodávateľskú činnosť, by navyše nemal priamo ani nepriamo vykonávať kontrolu nad prevádzkovateľom prepravnej siete z členského štátu, ktorý si zvolil úplné oddelenie vlastníctva, ani si v súvislosti s ním uplatňovať akékoľvek právo.
- (63) Na vnútornom trhu so zemným plynom existujú rozdielne druhy organizácie trhu. Opatrenia, ktoré by mohli členské štáty prijať na zabezpečenie rovnakých podmienok hospodárskej súťaže by mali vychádzať z nadradených požiadaviek všeobecného záujmu. Otázka súladu takýchto opatrení so ZFEÚ a právom Únie by sa mala konzultovať s Komisiou.

- (64) Pri vykonávaní účinného oddelenia by sa mala dodržiavať zásada nediskriminácie medzi verejným a súkromným sektorom. Na tento účel by tá istá osoba nemala mať možnosť sama alebo spoločne vykonávať v rozpore so zásadami oddelenia vlastníctva alebo s alternatívou nezávislého prevádzkovateľa siete kontrolu nad zložením, hlasovaním alebo rozhodovaním orgánov prevádzkovateľov prepravných sietí alebo prepravných sietí a súčasne ťažobných (výrobných) alebo dodávateľských podnikov, ani si v súvislosti s nimi uplatňovať akékoľvek práva. Pokiaľ ide o oddelenie vlastníctva a alternatívu nezávislého prevádzkovateľa siete, za predpokladu, že príslušný členský štát môže preukázať, že sa táto požiadavka dodržiava, dva samostatné orgány verejnej moci by mali byť schopné kontrolovať ťažobné (výrobné) a dodávateľské činnosti na jednej strane a činnosti prepravy na druhej strane.
- (65) Plne účinné oddelenie sieťových činností od dodávateľských a výrobných činností by sa malo uplatňovať v celej Únii rovnako na podniky Únie, ako aj podniky mimo Únie. Regulačné orgány by mali mať na zabezpečenie zachovania vzájomnej nezávislosti sieťových činností a dodávateľských a ťažobných (výrobných) činností v celej Únii právomoc zamietnuť certifikáciu prevádzkovateľov prepravných sietí, ktorí nedodržiavajú pravidlá oddelenia. Regulačné orgány by mali pri rozhodovaní o certifikácii v čo najväčšej miere prihliadať k stanovisku Komisie, aby sa zabezpečilo jednotné uplatňovanie týchto pravidiel v celej Únii. Komisia by mala mať právo vyjadriť svoje stanovisko k certifikácii vo vzťahu k vlastníkovi prepravnej siete alebo prevádzkovateľovi prepravnej siete kontrolovanému osobou alebo osobami z tretej krajiny alebo tretích krajín, aby sa zabezpečilo aj dodržiavanie medzinárodných záväzkov Únie a solidarita a energetická bezpečnosť v rámci Únie.

- (66) Siete vodíkovodov by mali predstavovať významný prostriedok efektívneho a udržateľného transportu vodíka, a to na pevnine i na mori. Siete vodíkovodov by v dôsledku vysokých kapitálových výdavkov potrebných na svoju konštrukciu mali predstavovať prirodzený monopol. Skúsenosti s reguláciou trhov so zemným plynom poukazujú na význam zabezpečenia otvoreného a nediskriminačného prístupu k sieťam plynovodov vzhľadom na zaručenie hospodárskej súťaže na komoditných trhoch. Preto by sa dobre etablované zásady prevádzky sietí, ako napríklad prístup tretích strán, mali uplatňovať na vodíkové siete na pevnine i na mori v celej Únii.
- (67) Prevádzka vodíkových sietí by sa mala oddeliť od činností výroby a dodávok energie s cieľom predísť riziku konfliktu záujmov prevádzkovateľov sietí. Štrukturálne oddelenie vlastníctva vodíkových sietí od účasti na výrobe a dodávkach energie je zárukou toho, že takéto konflikty záujmov nevzniknú. **V prípade prevádzkovateľov prepravných sietí pre zemný plyn, na ktorých sa vzťahuje model oddelenia „nezávislého prevádzkovateľa prepravnej siete“, a existujúcich vertikálne integrovaných vodíkových sietí** by členské štáty mali mať možnosť spoľahnúť sa na alternatívny model oddelenia „integrovaného prevádzkovateľa vodíkovej siete“. **Členské štáty by takisto mali mať možnosť povoliť používanie modelu „nezávislého prevádzkovateľa vodíkovej siete“** [...], aby vertikálne integrovaným vlastníkom vodíkových sietí umožnili zachovať si vlastníctvo sietí a zároveň zaručili nediskriminačnú prevádzku takýchto sietí po roku 2030.

- (68) Spoločná prevádzka vodíkových a plynárenských alebo elektrických sietí môže síce vytvoriť synergie, a teda by mala byť povolená, ale činnosti prevádzky vodíkovej siete by sa mali organizovať v samostatnom právnom subjekte, aby sa zabezpečila transparentnosť financovania a využívania prístupových taríf.

[...] [...]

- (70) V snahe zabezpečiť transparentnosť vzhľadom na náklady a financovanie regulovaných činností by sa činnosti prevádzky vodíkových sietí mali oddeliť od iných činností prevádzky sietí iných nosičov energie, aspoň pokiaľ ide o právnu formu a účty prevádzkovateľov siete. **V záujme právneho oddelenia prevádzkovateľov vodíkových sietí by sa vytvorenie dcérskej spoločnosti alebo samostatného právnického subjektu v rámci skupinovej štruktúry prevádzkovateľa plynárenskej prepravnej alebo distribučnej siete malo považovať za dostatočné bez toho, aby bolo potrebné funkčné oddelenie riadenia alebo oddelenie manažmentu či zamestnancov. Transparentnosť, pokiaľ ide o náklady a financovanie regulovaných činností, sa teda dosahuje bez toho, aby sa stratili výhody na úrovni synergii a nákladov, ktoré môžu vyplývať z prevádzkovania viacerých sietí. Vzhľadom na ich odlahlú polohu a obmedzenú veľkosť trhu by sa požiadavka právneho oddelenia mala na Estónsko, Lotyšsko a Litvu vzťahovať až od roku 2031. [...]**
- (71) K vodíkovým sieťam by mali mať prístup tretie strany, aby sa zaručila hospodárska súťaž a rovnaké podmienky na trhu s dodávkami vodíka. Regulovaný prístup tretích strán na základe taríf regulovaného prístupu by mal byť dlhodobou štandardným pravidlom. Členské štáty by s cieľom zabezpečiť potrebnú pružnosť pre prevádzkovateľov a znížiť administratívne náklady v nábehovej fáze trhu s vodíkom mali mať možnosť povoliť tretím stranám využívať dohodnutý prístup do roku 2030.

- (72) **Len časti prirodzene sa vyskytujúcich podzemných zásobníkov, ktoré sa používajú pre zemný plyn, ako napríklad soľné jaskyne, zvodnené kolektory vody a vytŕažené plynové polia, sa môžu použiť aj pre vodík.** Dostupnosť týchto veľkých podzemných zásobníkov vodíka je obmedzená a medzi členskými štátmi sú rozmiestnené nerovnomerne. Prístup k takýmto veľkým podzemným zásobníkom môže zohrávať priaznivú úlohu vo fungovaní transportu vodíka a trhu s ním, a preto by mal byť **v konečnom dôsledku** podmienený regulovaným prístupom tretích strán, aby sa zaručili rovnaké podmienky pre účastníkov trhu. **Vo fáze rozmachu trhov s vodíkom by však členské štáty mali mať možnosť využívať aj dohodnuté režimy prístupu.**
- (72a) **Je pravdepodobné, že vodík a vodíkové deriváty (ako amoniak alebo tekuté organické nosiče vodíka) sa budú dovážať do Únie a v rámci nej transportovať. Zatiaľ však nie je isté, akými prostriedkami a v akej forme sa bude vodík [...] transportovať, zatiaľ čo rôzne prostriedky a formy budú pravdepodobne existovať paralelne a navzájom si konkurovať. Táto smernica poskytuje regulačný rámec pre infraštruktúru a trhy s plynným vodíkom. Preto by sa úloha a pravidlá, ktoré sa na ne môžu vzťahovať, mali vymedziť v tejto smernici len vtedy, ak sú iné formy vodíka alebo derivátov a zariadenia, ktoré s nimi manipulujú, relevantné na zabezpečenie vzniku konkurenčného trhu s plynným vodíkom[...].**

- (73) Terminály na konverziu tekutého vodíka alebo tekutého amoniaku na plyný vodík sú prostriedkom na dovoz vodíka, ale konkurujú iným prostriedkom transportu vodíka. Prístup tretích strán k takýmto terminálom by sa mal zaručiť, pričom členské štáty by mali mať možnosť zaviesť systém dohodnutého prístupu tretích strán s cieľom znížiť administratívne náklady pre prevádzkovateľov a regulačné orgány. **Zásobníky pre kvapalný vodík alebo kvapalný amoniak, ktoré sú spojené s terminálom a ku ktorému je udelený prístup, by mali byť úmerné kapacite terminálu na konverziu a vtláčanie vodíka do siete.**
- (73a) Členské štáty sa môžu rozhodnúť postupne ukončiť využívanie plynu v záujme splnenia zámeru dosiahnuť klimatickú neutralitu stanoveného v nariadení (EÚ) 2021/1119 alebo z iných technických dôvodov. Na dosiahnutie týchto politických cieľov je dôležité poskytnúť jasný regulačný rámec umožňujúci odmietnutie prístupu a možné odpojenie užívateľov siete. Z dôvodov konzistentnosti a transparentnosti môže byť užívateľom siete odmietnutý prístup alebo môžu byť odpojení, len ak sa to týka infraštruktúry, ktorá bude vyradená z prevádzky v súlade s plánmi rozvoja siete, a na úrovni distribúcie to musí tiež zodpovedať schválenému vyradeniu z prevádzky. Zároveň by sa mali prijať primerané opatrenia na ochranu užívateľov siete za takýchto okolností a je tiež dôležité, aby rozhodnutia o odmietnutí prístupu a odpojení podliehali objektívnym, transparentným a nediskriminačným kritériám, ktoré vypracujú regulačné orgány.
- (74) Existujúce vertikálne integrované vodíkové siete by mali [...] byť oprávnené žiadať o odchýlky z požiadaviek tejto smernice za predpokladu, že sa tieto siete výrazne nerozšíria a pokiaľ takáto výnimka nebude mať škodlivý vplyv na hospodársku súťaž, vodíkovú infraštruktúru alebo rozvoj trhu.

- (75) Miestne vodíkové klastre by mali tvoriť dôležitý stavebný kameň európskeho vodíkového hospodárstva. V prípade týchto klastrov by sa v nábehovej fáze trhu s vodíkom mohli uplatňovať zjednodušené regulačné požiadavky [...], **najmä pokiaľ ide o uplatňovanie oddelenia vlastníctva na siete zásobujúce takéto klastre. Zodpovedajúce zjednodušené regulačné požiadavky by mali zohľadňovať aj potrebu regulačnej flexibility pre priame potrubia medzi výrobcami vodíka a jednotlivými odberateľmi, ako aj dodávky priemyselným odberateľom vodíka prostredníctvom preorientovaných alebo novovybudovaných miestnych distribučných sietí.**
- (76) Prepojenia vodíkovodov s tretími krajinami môžu slúžiť ako dopravný prostriedok na dovoz alebo vývoz vodíka. **Uplatňovanie tejto smernice na vodíkovody do tretích krajín a z nich by malo zostať naďalej obmedzené na územie členských štátov. Prevádzkové pravidlá pre [...] prepojenia vodíkovodov s tretími krajinami [...] by sa mali ukotviť v [...] medzinárodnej dohode medzi Úniou a pripojenou treťou krajinou alebo tretími krajinami. Takáto medzinárodná dohoda by sa nemala považovať za potrebnú, ak členský štát, ktorý je pripojený alebo má v úmysle byť pripojený vodíkovým prepojením, dojedná a uzavrie medzivládnu dohodu s dotknutou [...] treťou krajinou alebo tretími krajinami v súlade s postupom splnomocnenia stanoveným v tejto smernici, aby sa zabezpečil jednotný regulačný rámec a jeho konzistentné uplatňovanie na celú infraštruktúru.**

- (77) V záujme efektívnosti prevádzky európskych vodíkových sietí by prevádzkovatelia vodíkových sietí by mali byť zodpovední za prevádzku, údržbu a vývoj siete na transport vodíka v úzkej spolupráci s inými prevádzkovateľmi vodíkových sietí, ako aj s inými prevádzkovateľmi sietí, ku ktorým sú ich siete pripojené alebo k nim môžu byť pripojené, a to aj na uľahčenie integrácie energetického systému.
- (78) **Regulačné orgány členských štátov** by mali poveriť **jedného alebo obmedzené množstvo** prevádzkovateľov vodíkových sietí úlohou vybudovať dostatočné cezhraničné kapacity na transport vodíka na uspokojenie celého hospodársky opodstatneného a technicky realizovateľného dopytu po takejto kapacite, čím sa umožní integrácia trhov.
- (78a) **V súlade s vodíkovou stratégiou Únie by sa mal klásť dôraz na transport a používanie vodíka v jeho čistej forme. V tomto zmysle by sa v budúcej vodíkovej sústave mal vykonávať transport, uskladňovanie a manipulácia s vodíkom vysokej čistoty, pričom by sa mali zohľadniť požiadavky na kvalitu koncových odberateľov vodíka, na rozdiel od vodíka primiešaného do siete zemného plynu. V budúcich uplatniteľných normách kvality vodíka pre vodíkovú sústavu sa podrobnejšie vymedzia všeobecne prijateľné úrovne čistoty vodíka. Európske normalizačné organizácie by mali v procese technickej normalizácie vymedziť pásmo s prijateľnými úrovňami čistoty vodíka a iné relevantné parametre kvality vodíka (napr. kontaminanty).**

- (79) V niektorých prípadoch, okrem iného v závislosti od topografie vodíkových sietí a populácie koncových používateľov pripojených k vodíkovým sieťam, môže byť nutné, aby prevádzkovatelia vodíkových sietí zabezpečili riadenie kvality vodíka (napr. čistenie). Preto môžu regulačné orgány zadeliť prevádzkovateľom vodíkových sietí úlohu zabezpečiť efektívne riadenie kvality vodíka v ich sieťach, keď je potrebné pre riadenie sietí. Prevádzkovatelia vodíkových sietí by pri vykonávaní takýchto činností mali dodržiavať uplatniteľné normy kvality vodíka.
- (80) Keď prevádzkovatelia sietí zemného plynu alebo vodíka zamietnu žiadosť o prístup alebo pripojenie z dôvodu nedostatočnej kapacity, mali by tieto zamietnutia náležite opodstatniť, pričom by sa od prevádzkovateľov malo vyžadovať zlepšenie ich sústav a sietí, aby umožňovali požadované prepojenia alebo prístup v ekonomicky efektívnych prípadoch.
- (81) Prekážky brániace dokončeniu vnútorného trhu so zemným plynom, ktoré vyplývajú z neuplatňovania pravidiel trhu Únie na prepravné plynovody do tretích krajín a z nich, by sa takisto mali riešiť. Treba zabezpečiť, aby sa pravidlá uplatniteľné na prepravné plynovody, ktoré spájajú dva alebo viac členských štátov, vzťahovali v rámci Únie aj na prepravné plynovody do tretích krajín a z nich. Tým by sa mala dosiahnuť ucelenosť právneho rámca v rámci Únie a zároveň sa zabráni narušeniu hospodárskej súťaže na vnútornom trhu s energiou v Únii a negatívneho vplyvu na bezpečnosť dodávok. Takisto by sa tým mala zvýšiť transparentnosť a poskytnúť právna istota účastníkom trhu, najmä investorom do plynárenskej infraštruktúry a užívateľom siete, pokiaľ ide o uplatniteľný právny režim.

- (82) Členské štáty a zmluvné strany Zmluvy o založení Energetického spoločenstva¹³ by mali úzko spolupracovať na všetkých otázkach týkajúcich sa vývoja integrovaného trhu s plynom a jeho dekarbonizácie a nemali by prijímať žiadne opatrenia, ktoré by ohrozili ďalšiu integráciu trhov s plynom alebo bezpečnosť dodávok členských štátov a zmluvných strán. Mohlo by to zahŕňať spoluprácu pri uskladňovacích kapacitách a prizývanie expertov k relevantným regionálnym rizikovým skupinám pre plyn.
- (83) Potrubia, ktoré spájajú projekt ťažby ropy alebo plynu tretej krajiny so spracovateľským závodom alebo koncovým pobrežným vykládkovým terminálom v rámci členského štátu, by sa mali považovať za ťažobné siete. Plynovody, ktoré spájajú projekt ťažby ropy alebo plynu v členskom štáte so spracovateľským závodom alebo koncovým pobrežným vykládkovým terminálom v tretej krajine, by sa na účely tejto smernice nemali považovať za ťažobné siete, pretože nie je pravdepodobné, aby takéto plynovody mali významný vplyv na vnútorný trh s energiou.
- (84) Prevádzkovatelia prepravnej siete by mali mať možnosť uzatvárať s prevádzkovateľmi prepravnej siete alebo inými subjektmi v tretích krajinách technické dohody o otázkach, ktoré sa týkajú prevádzky a prepojenia prepravných sietí, za predpokladu, že obsah takýchto dohôd je v súlade s právom Únie.
- (85) Technické dohody týkajúce sa prevádzky prepravných plynovodov, uzavreté medzi prevádzkovateľmi prepravných sietí alebo inými subjektmi, by mali zostať v platnosti za predpokladu, že sú v súlade s právom Únie a príslušnými rozhodnutiami regulačného orgánu.

¹³ Ú. v. EÚ L 198, 20.7.2006, s. 18.

- (86) Ak sa uplatňujú takéto technické dohody, touto smernicou sa nevyžaduje uzatvorenie medzinárodnej dohody medzi členským štátom a treťou krajinou ani dohody medzi Úniou a treťou krajinou, pokiaľ ide o prevádzku dotknutého prepravného plynovodu.
- (87) Uplatňovanie tejto smernice na prepravné plynovody do tretích krajín a z nich by malo zostať naďalej obmedzené na územie členských štátov. Pokiaľ ide o prepravné plynovody na mori, táto smernica by sa mala uplatňovať na pobrežné more členského štátu, kde sa nachádza prvý prepojavací bod so sieťou členského štátu.
- (88) Malo by byť možné, aby existujúce dohody uzatvorené medzi členským štátom a treťou krajinou, ktoré sa týkajú prevádzky prepravných plynovodov, zostali v platnosti v súlade s touto smernicou.
- (89) Pokiaľ ide o dohody alebo časti dohôd s tretími krajinami, ktoré môžu ovplyvniť spoločné pravidlá Únie, mal by sa stanoviť koherentný a transparentný postup, ktorým sa môže oprávniť členský štát, ktorý o to požiada, na zmenu, predĺženie, úpravu, obnovu alebo uzavretie dohody s treťou krajinou o prevádzke prepravného plynovodu alebo ťažobnej siete medzi členským štátom a treťou krajinou. Týmto postupom by sa nemalo oddialiť vykonávanie tejto smernice, nemalo by byť dotknuté rozdelenie právomoci medzi Úniou a členskými štátmi a mal by sa uplatňovať na existujúce aj nové dohody.

- (90) Ak sa ukáže, že predmet dohody patrí čiastočne do právomoci Únie a čiastočne do právomoci členského štátu, je nevyhnutné zabezpečiť úzku spoluprácu medzi týmto členským štátom a inštitúciami Únie.
- (91) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tejto smernice by sa na Komisiu mali preniesť vykonávacie právomoci, aby mohla prijímať rozhodnutia o oprávnení alebo o zamietnutí oprávnenia členského štátu zmeniť, predĺžiť, upraviť, obnoviť alebo uzavrieť dohodu s treťou krajinou. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011¹⁴.

¹⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (92) Bezpečnosť dodávky energie je zásadným prvkom verejnej bezpečnosti, a je preto neodmysliteľne spojené s efektívnym fungovaním vnútorného trhu s plynom a integráciou izolovaných trhov s plynom v členských štátoch. Plyn sa k občanom Európskej únie môže dostať len cez sieť. Fungujúce otvorené trhy s plynom a predovšetkým siete a iné aktíva súvisiace s dodávkou plynu sú nevyhnutné pre verejnú bezpečnosť, konkurencieschopnosť hospodárstva a blahobyt občanov Európskej únie. Osobám z tretích krajín by sa preto mala umožniť kontrola nad prepravnou sieťou alebo prevádzkovateľom prepravnej siete, iba ak spĺňajú požiadavky na skutočné oddelenie, ktoré platia v Únii. Únia sa domnieva, že odvetvie prepravných sietí plynu má pre ňu mimoriadny význam, a že sú preto potrebné, bez toho, aby boli dotknuté medzinárodné záväzky Únie, dodatočné ochranné opatrenia v oblasti zachovania bezpečnosti dodávky energie do Únie, aby sa zabránilo akémukoľvek ohrozeniu verejného poriadku a verejnej bezpečnosti v Únii a blahobytu občanov Európskej únie. Bezpečnosť dodávky energie do Únie si predovšetkým vyžaduje posúdenie nezávislosti prevádzky siete, úrovne závislosti Únie a jednotlivých členských štátov od dodávok energie z tretích krajín, ako aj posúdenie domáceho aj zahraničného obchodu s energiou konkrétnej tretej krajiny i jej investícií do energetiky. Bezpečnosť dodávky by sa teda mala posudzovať na základe faktických okolností každého prípadu, ako aj práv a povinností vyplývajúcich z medzinárodného práva, najmä pokiaľ ide o medzinárodné dohody medzi Úniou a dotknutou treťou krajinou. Komisia by vo vhodných prípadoch mala predkladať odporúčania na dojednanie relevantných dohôd s tretími krajinami, ktorých predmetom bude bezpečnosť dodávky energie do Únie, alebo začleniť potrebné otázky do iných rokovaní s takýmito tretími krajinami.

- 9(3) Mali by sa prijať ďalšie opatrenia na zabezpečenie transparentných a nediskriminačných taríf za prístup k preprave. Tieto tarify by sa mali uplatňovať na všetkých užívateľov na nediskriminačnom základe. Ak sú zásobníky, akumulácia v potrubí alebo podporné služby prevádzkované na trhu, na ktorom je dostatočná hospodárska súťaž, prístup možno umožniť na základe transparentných a nediskriminačných trhových mechanizmov.
- (94) Je potrebné zabezpečiť nezávislosť prevádzkovateľov zásobníkov, aby sa zlepšil prístup tretích strán do zásobníkov, ktoré sú z hľadiska dodávok odberateľom technicky alebo hospodársky nevyhnutné na zabezpečenie účinného prístupu do siete. Je preto vhodné, aby zásobníky prevádzkovali právne oddelené subjekty, ktoré majú účinné rozhodovacie práva, pokiaľ ide o aktíva potrebné na údržbu, prevádzku a rozvoj zásobníkov. Takisto je potrebné zvýšiť transparentnosť súvisiacu so skladovacou kapacitou, ktorá sa ponúka tretím stranám, tým, že sa členským štátom uloží povinnosť vymedziť a uverejniť nediskriminačný, jasný rámec, ktorým sa určí vhodný regulačný režim uplatniteľný na zásobníky. Táto povinnosť by si nemala vyžadovať nové rozhodnutie o prístupových režimoch, ale mala by zlepšiť transparentnosť prístupového režimu do zásobníkov. Požiadavky na zachovávanie dôvernosti citlivých obchodných informácií sú osobitne dôležité, ak ide o informácie strategickej povahy alebo ak existuje len jediný užívateľ zásobníka.

- (95) Nediskriminačný prístup do distribučnej siete určuje prístup k odberateľom na maloobchodnej úrovni. Priestor pre diskrimináciu, pokiaľ ide o prístup tretích strán a investície, je však menej významný na distribučnej úrovni ako na úrovni prepravy, pretože preťaženie a vplyv ťažobných (výrobných) záujmov je vo všeobecnosti na úrovni prepravy významnejší ako na distribučnej úrovni. Na stanovenie rovnakých podmienok na úrovni maloobchodu by sa mala činnosť prevádzkovateľov distribučných sietí monitorovať tak, aby sa im zabránilo využívať vertikálnu integráciu, pokiaľ ide o ich konkurenčné postavenie na trhu, a to najmä vo vzťahu k odberateľom v domácnosti i malým odberateľom plynu mimo domácnosti.
- (96) Členské štáty by mali prijať konkrétne kroky na podporu širšieho využívania **biometánu alebo iných druhov plynu, ktoré možno technicky a bezpečne vtláčať do siete zemného plynu a transportovať ich ňou [...]**, pričom ich producentom sa musí zaručiť nediskriminačný prístup do plynárenskej siete za predpokladu, že takýto prístup je na trvalom základe zlučiteľný s príslušnými technickými predpismi a bezpečnostnými normami a **pokiaľ sa v tejto smernici neustanovuje inak.**

- (97) Výrobcovia obnoviteľných a nízkouhlíkových plynov sú často napojení na distribučnú sieť. Na uľahčenie ich akceptácie na trhu a trhovej integrácie je dôležité, aby získali neobmedzený prístup k veľkoobchodnému trhu a iným relevantným virtuálnym obchodným bodom. Účasť na veľkoobchodnom trhu je určená spôsobom, akým sú vymedzené vstupno-výstupné systémy. Vo viacerých členských štátoch výrobcovia pripojení k distribučnej sieti nie sú súčasťou vstupno-výstupného systému. Preto by sa mal prístup k obnoviteľným a nízkouhlíkovým plynom na veľkoobchodnom trhu uľahčiť a na tento účel by sa mal vymedziť vstupno-výstupný systém, **ktorý umožňuje začlenenie distribučných sietí**, a v konečnom dôsledku zabezpečiť, aby **všetky** výrobné zariadenia **mali prístup na trh bez ohľadu na to, či sú** pripojené k distribučnej **alebo prepravnej** sieti [...]. Navyše sa v nariadení [prepracované znenie nariadenia o plyne navrhnuté v COM(2021)[...] **804**] stanovuje, že prevádzkovatelia distribučnej siete a prevádzkovatelia prepravnej siete majú spolupracovať, aby umožnili spätný tok z distribučnej do prepravnej siete alebo alternatívne prostriedky na uľahčenie začlenenie obnoviteľných a nízkouhlíkových plynov do trhu.
- (98) S cieľom vyhnúť sa neprimeranému finančnému a administratívne zaťaženiu malých prevádzkovateľov distribučných sietí by členské štáty mali mať možnosť v prípade potreby vyňať dotknuté podniky zo zákonných požiadaviek na oddelenie.

- (99) Ak sa uzavretá distribučná sieť využíva na zabezpečenie optimálnej efektívnosti integrovanej dodávky energie, ktorá si vyžaduje osobitné prevádzkové normy, alebo sa uzavretá distribučná sieť prevádzkuje najmä na využívanie vlastníkom siete, mala by z dôvodu osobitej povahy vzťahu medzi prevádzkovateľom distribučnej siete a jej užívateľmi existovať možnosť oslobodiť prevádzkovateľa distribučnej siete od povinností, ktoré by boli zbytočnou administratívnou záťažou. Priemyselné a obchodné zóny alebo zóny spoločných služieb, ako sú napríklad železničné stanice, letiská, nemocnice, veľké táboriská s integrovanými zariadeniami alebo chemické závody, by mohli mať uzavretú distribučnú sieť vzhľadom na osobitnú povahu svojej činnosti.
- (100) S integráciou narastajúceho objemu obnoviteľných a nízkouhlíkových plynov do siete zemného plynu sa kvalita plynov transportovaných a odberaných v Európe[...] zmení. Na zabezpečenie efektívnej prevádzky siete zemného plynu by prevádzkovatelia prepravnej siete mali prevziať zodpovednosť za riadenie kvality plynu vo svojich zariadeniach. Ak sa obnoviteľné a nízkouhlíkové plyny vtláčajú na úrovni distribúcie a ak je to potrebné na riadenie ich vplyvu na kvalitu plynu, regulačné orgány môžu prevádzkovateľom distribučnej siete uložiť úlohu zabezpečiť efektívne riadenie kvality plynu v ich zariadeniach. Prevádzkovatelia prepravnej a distribučnej siete by pri vykonávaní úloh riadenia kvality mali dodržiavať uplatniteľné normy kvality plynu.

- (101) Ak má vnútorný trh so zemným plynom riadne fungovať, energetickí regulátori musia mať možnosť prijímať rozhodnutia vo všetkých relevantných regulačných záležitostiach a musia byť úplne nezávislí od akýchkoľvek iných verejných alebo súkromných záujmov.
- Ustanovenia týkajúce sa nezávislosti pri implementácii vyčleneného rozpočtu regulačného orgánu by sa mali vykonávať v rámci, ktorý určujú vnútroštátne právne predpisy a pravidlá v oblasti rozpočtu. Členské štáty podporujú nezávislosť regulačných orgánov od akýchkoľvek politických alebo ekonomických záujmov prostredníctvom rotačného systému a mali by pritom mať možnosť náležite zohľadňovať dostupnosť ľudských zdrojov a veľkosť orgánu.
- (102) S cieľom zabezpečiť účinný prístup na trh všetkým účastníkom trhu vrátane nových subjektov sú potrebné nediskriminačné mechanizmy na vyvažovanie odchýlok, ktoré odzrkadľujú náklady. Účinný prístup na trh by sa mal zabezpečiť stanovením transparentných trhových mechanizmov na dodávku a nákup plynu potrebného v rámci požiadaviek na vyvažovanie odchýlok. Regulačné orgány by mali aktívne zabezpečovať, aby ceny za vyvažovanie odchýlok boli nediskriminačné a aby odzrkadľovali náklady. Zároveň by sa mali zabezpečiť náležité stimuly k vyrovnanému vstupu a odberu plynu tak, aby nebola ohrozená sieť.

- (103) Regulačné orgány by mali mať možnosť stanovovať a schvaľovať tarify alebo metodiky na výpočet taríf na základe návrhu prevádzkovateľa prepravnej siete alebo prevádzkovateľa(ov) distribučných sietí alebo prevádzkovateľa zariadenia skvapalneného zemného plynu (LNG) alebo na základe návrhu dohodnutého medzi týmito prevádzkovateľmi a užívateľmi siete. Pri vykonávaní týchto úloh by regulačné orgány mali zabezpečiť, aby prepravné a distribučné tarify neboli diskriminačné a odzrkadľovali náklady, a mali by zohľadňovať dlhodobé marginálne sieťové náklady, ktorým sa možno vyhnúť prostredníctvom riadenia na strane dopytu.
- (104) Regulačné orgány by v úzkej spolupráci s Agentúrou pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ACER) zriadenou nariadením Európskeho parlamentu a Rady [...] **(EÚ) 2019/942¹⁵** [...] mali podporovať otvorený, bezpečný a environmentálne udržateľný vnútorný trh s vodíkom s neobmedzenými cezhraničnými tokmi Ak má vnútorný trh so zemným plynom riadne fungovať, energetickí regulátori musia mať možnosť prijímať rozhodnutia vo všetkých relevantných regulačných záležitostiach.

¹⁵ **Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/942 z 5. júna 2019, ktorým sa zriaďuje Agentúra Európskej únie pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 22). [...]**

- (105) Energetickí regulátori by mali mať právomoc vydávať záväzné rozhodnutia pre plynárenské alebo vodíkové podniky a ukladať plynárenským alebo vodíkovým podnikom, ktoré si neplnia svoje povinnosti, účinné, primerané a odrádzajúce sankcie, alebo navrhnúť, aby takéto sankcie uložil príslušný súd. Energetické regulačné orgány by mali mať právomoc aj rozhodovať bez ohľadu na uplatňovanie pravidiel hospodárskej súťaže o vhodných opatreniach na zabezpečenie výhod pre odberateľov prostredníctvom podpory skutočnej hospodárskej súťaže potrebnej pre riadne fungovanie vnútorného trhu so zemným plynom a s vodíkom. Vytvorenie programov na sprístupňovanie zásobovania plynom predstavuje jedno z možných opatrení, ktoré možno použiť na podporu skutočnej hospodárskej súťaže a zabezpečovanie riadneho fungovania trhu.
- (106) Energetickým regulátorom by sa rovnako mala udeliť právomoc prispievať k zabezpečeniu vysokej úrovne služby vo verejnom záujme v súlade s otvorením trhu, ochrane zraniteľných odberateľov a úplnej účinnosti opatrení na ochranu spotrebiteľov. Týmto ustanoveniami by nemali byť dotknuté právomoci Komisie týkajúce sa uplatňovania pravidiel hospodárskej súťaže vrátane skúmania fúzií na úrovni Únie, ani predpisy o vnútornom trhu, napr. o voľnom pohybe kapitálu. Nezávislým orgánom, ku ktorému má právo odvolať sa subjekt dotknutý rozhodnutím regulačného orgánu by mohol byť súd alebo iný súdny orgán s právomocou viesť súdne preskúmanie.

- (107) Každá harmonizácia právomocí regulačných orgánov by mala zahŕňať právomoc poskytovať stimuly [...] podnikom a ukladať im účinné, primerané a odradzujúce sankcie alebo navrhovať príslušnému súdu, aby uložil takéto sankcie. Okrem toho by mali mať regulačné orgány právomoc požadovať od podnikov relevantné informácie, uskutočňovať primerané a dostatočné vyšetrovanie a urovnávať spory.
- (108) Regulačné orgány a ACER by mali poskytovať informácie o trhu s vodíkom v snahe zabezpečiť transparentnosť vrátane aspektov, ako sú dodávky a dopyt, infraštruktúra transportu, kvalita služby, cezhraničný obchod, spotrebiteľské ceny, trhovú likviditu.
- (109) Prevádzkovatelia prepravných sietí zohrávajú dôležitú úlohu pri zabezpečovaní nákladovo efektívnych investícií do plynárenských sietí. V záujme optimalizovaného plánovania pri všetkých nosičoch energie a preklenutia rozdielov medzi rozmanitými vnútroštátnymi a úijnými koncepciami plánovania sa zavádzajú dodatočné podmienky na konzistentnosť plánovania. Pri plánovaní sietí by sa takisto malo zohľadniť čoraz intenzívnejšie prepájanie sektorov zemného plynu a elektriny, ako aj vodíka.

- (110) Pri zostavovaní plánu rozvoja siete je dôležité, aby prevádzkovatelia infraštruktúry zohľadnili zásadu prvoradosti energetickej efektívnosti¹⁶, predovšetkým očakávanú spotrebu, z ktorej sa vychádzalo pri vývoji spoločných scenárov.
- (111) V stratégii integrácie energetického systému sa zdôrazňuje význam koordinovaného plánovania a prevádzky energetického systému pri dosahovaní cieľov dekarbonizácie. Preto je potrebné vypracovať plán rozvoja siete na základe spoločného scenára zostaveného na medzisektorovom základe. Prevádzkovatelia infraštruktúry by síce naďalej mali mať oddelené sektorové plány, mali by však pracovať aj na vyššej úrovni integrácie pri zohľadnení potrieb siete nezávisle od konkrétnych nosičov energie.
- (112) Plány rozvoja sietí sú dôležitým prvkom pri určovaní medzier v infraštruktúre a na poskytovanie informácií o infraštruktúre, ktorú buď treba vybudovať alebo ktorú možno vyradiť z prevádzky a prípadne využívať na iné účely, ako je preprava vodíka. Platí to bez ohľadu na zvolený model oddelenia prevádzkovateľov siete.
- (113) Informácie poskytované o infraštruktúre, ktorú možno vyradiť z prevádzky, v rámci plánu rozvoja siete môžu viesť k záveru, že infraštruktúru možno nechať bez ďalšieho využitia, demontovať ju alebo využiť ju na iné účely, napríklad transport vodíka. Pri tomto úsilí o zvýšenú transparentnosť vzhľadom na infraštruktúru sa zohľadňuje skutočnosť, že využívanie existujúcej infraštruktúry na nové účely je porovnateľne lacnejšie než vybudovanie novej infraštruktúry, a teda by malo umožniť nákladovo efektívny prechod na čistú energiu.

¹⁶ Odporúčanie Komisie z 28. 9. 2021 o zásade prvoradosti energetickej efektívnosti: od zásad k praxi – Usmernenia a príklady na jej vykonávanie pri rozhodovaní v odvetví energetiky a mimo neho, COM(2021) 7014 final.

- (114) Členské štáty, v ktorých sa vodíkové siete vybudujú, by pri svojom podávaní správ o výstavbe vodíkovej infraštruktúry mali zabezpečiť, aby výstavba vodíkovej sústavy bola založená na realistických prognózach dopytu zameraných na budúcnosť vrátane potenciálnych potrieb z hľadiska elektrizačnej sústavy. Ak sa členské štáty rozhodnú povoliť osobitné poplatky ako prostriedky na spolufinancovanie novej vodíkovej infraštruktúry, regulačný orgán by pri posudzovaní týchto poplatkov mal mať možnosť oprieť sa o predložené správy. Dané správy by sa regulačnému orgánu mali prekladať pravidelne, a to v intervaloch, ktoré tento orgán určí. Vzhľadom na to, že trh s vodíkom je ešte v nábehovej fáze, malo by sa predísť tomu, aby sa správy museli podávať neprimerane často a priebežne.
- (115) Informácie obsiahnuté v pláne rozvoja siete by mali umožňovať predpovede o účinkoch na tarify na základe plánovania a vyradovania z prevádzky, ktoré sa týka regulačnej bázy aktív uvedenej v článku 51 tejto smernice.
- (116) Namiesto poskytovania vnútroštátnych plánov rozvoja siete na úrovni jednotlivých členských štátov by sa členským štátom malo umožniť zostaviť plán rozvoja siete na regionálnej úrovni, ktorá zahŕňa viac než jeden členský štát, a v súlade s dobrovoľnou regionálnou integráciou trhov s plynom.
- (117) Na rozdiel od elektriny sa očakáva, že zemný plyn bude postupom času zohrávať menšiu úlohu, čo má vplyv aj na dopyt po investíciách do infraštruktúry. Preto musí plán rozvoja sietí zohľadňovať obavy v súvislosti s hospodárskou súťažou a zabrániť uviaznutým aktívam. Z toho vyplýva, že článok 51 ods. 7 by sa nemal vzťahovať na prevádzkovateľov prepravnej siete s oddeleným vlastníctvom.

(118) Investície do významných nových infraštruktúr by sa mali vo veľkej miere podporovať pri zaručení správneho fungovania vnútorného trhu s plynmi. [...] [...]. Malo by byť možné dočasne umožniť čiastočné alebo úplné odchýlky pre podniky zainteresované na dodávkach a výrobe, pokiaľ ide o pravidlá oddelenia v prípade príslušných projektov. Z dôvodov bezpečnosti dodávky by sa mala možnosť poskytnutia dočasných výnimiek vzťahovať najmä na nové plynovody v Únii, ktorými sa prepravuje plyn z tretích krajín do Únie. Výnimky a odchýlky udelené podľa smernice 2003/55/ES a zmenenej smernice 2009/73/ES by sa mali naďalej uplatňovať až do plánovaného dátumu skončenia platnosti v súlade s rozhodnutím o udelení výnimky alebo odchýlky.

- (119) Je potrebné dosiahnuť pokrok smerom k prepojeným trhom s vodíkom v Únii, a tým uľahčiť investovanie do cezhraničných vodíkových infraštruktúr. **Po decembri 2030, keď [...] sa regulovaný prístup tretích strán bude uplatňovať komplexne vo všetkých členských štátoch a** nebudú platiť cezhraničné tarify za transport, [...] mali by sa účastníkom trhu prostredníctvom systému finančných kompenzácií poskytovať finančné stimuly na rozvoj cezhraničných prepojení.
- (120) Je potrebné, aby narastala dôvera v trh, jeho likvidita a počet účastníkov na ňom, a preto by sa mal zintenzívniť regulačný dohľad nad podnikmi aktívnymi v oblasti dodávok plynu. Takýmito požiadavkami by nemali byť dotknuté platné právne predpisy Únie o finančných trhoch a mali by byť s nimi v súlade. Energetickí regulátori a regulátori finančného trhu musia spolupracovať, aby si navzájom umožnili získať prehľad o dotknutých trhoch. **Členské štáty by mali mať možnosť stanoviť finančnú spoľahlivosť plynárenských podnikov ako kritérium na udelenie povolenia na predaj zemného plynu vrátane ďalšieho predaja. Takéto kritérium musí byť plne objektívne, transparentné a nediskriminačné.**

- (121) Zemný plyn sa do Únie dováža najmä z tretích krajín, pričom trend je rastúci. Právne predpisy Únie by mali zohľadňovať charakteristické vlastnosti zemného plynu, ako sú určité štrukturálne nepružnosti vyplývajúce z koncentrácie dodávateľov, dlhodobých zmlúv alebo nedostatku likvidity v smere k odberateľom. Preto je potrebná väčšia transparentnosť vrátane transparentnosti pri tvorbe cien.
- (122) Predtým ako Komisia prijme usmernenia, prostredníctvom ktorých sa vymedzia požiadavky na vedenie záznamov, [...] by ACER a Výbor európskych regulačných orgánov cenných papierov zriadený rozhodnutím Komisie 2009/77/ES¹⁷ mali obsah týchto usmernení spoločne preskúmať a poradiť Komisii, pokiaľ ide o ich obsah. [...] ACER a Výbor európskych regulačných orgánov cenných papierov by mali spolupracovať aj s cieľom hlbšie skúmať otázky, či by sa na transakcie na základe zmlúv o dodávke plynu a na deriváty na plyn mali vzťahovať požiadavky na transparentnosť pred obchodovaním a/alebo po obchodovaní a ak áno, aký by mal byť obsah týchto požiadaviek, a mali by poskytnúť v tejto súvislosti príslušné poradenstvo.
- (123) Členské štáty alebo regulačný orgán, ak tak členský štát stanovil, by mali podporovať vypracovanie zmlúv o prerušiteľnej dodávke

¹⁷ Ú. v. EÚ L 25, 29.1.2009, s. 18.

- (124) Členské štáty by mali zabezpečiť, aby pri dodržaní nevyhnutných požiadaviek na kvalitu mali [...] **biometán** alebo iné druhy plynu zaručený nediskriminačný prístup do plynárenskej siete za predpokladu, že takýto prístup je trvalo zlučiteľný s príslušnými technickými predpismi a bezpečnostnými normami. Takýmito predpismi a normami by sa malo zabezpečiť, aby bolo technicky možné tieto druhy plynu bezpečne vtlačať do sietí pre zemný plyn a prepravovať ich v nich, a tieto predpisy a normy by sa mali tiež venovať chemickým vlastnostiam týchto plynov.
- (125) Dôležitou súčasťou dodávky plynu v členských štátoch sú dlhodobé zmluvy. Nemali by však predstavovať prekážku pre začatie využívania obnoviteľných a nízkouhlíkových plynov, a preto zmluvy o dodávkach fosílného plynu budú môcť platiť len do roku 2049. Takéto zmluvy v každom prípade musia byť v súlade s cieľom tejto smernice a zlučiteľné so ZFEÚ vrátane pravidiel hospodárskej súťaže. Je potrebné brať dlhodobé zmluvy do úvahy pri plánovaní dodávateľskej a prepravnej kapacity podnikov.
- (126) S cieľom zabezpečiť udržiavanie vysokého štandardu služby vo verejnom záujme v Únii by sa mali všetky opatrenia prijaté členskými štátmi na dosiahnutie cieľov tejto smernice pravidelne oznamovať Komisii. Komisia by mala pravidelne zverejňovať správu analyzujúcu opatrenia prijaté na vnútroštátnej úrovni na dosiahnutie cieľov služby vo verejnom záujme a porovnávajúcu ich účinnosť, a to s cieľom prijať odporúčania týkajúce sa opatrení, ktoré sa majú prijať na vnútroštátnej úrovni na dosiahnutie vysokého štandardu služby vo verejnom záujme.

- (127) Rešpektovanie požiadaviek služby vo verejnom záujme je základnou požiadavkou tejto smernice a je dôležité, aby sa v tejto smernici určili spoločné minimálne normy dodržiavané všetkými členskými štátmi, ktoré budú zohľadňovať ciele spoločnej ochrany, bezpečnosť dodávky, ochranu životného prostredia a rovnocenné úrovne hospodárskej súťaže vo všetkých členských štátoch. Je dôležité, aby sa požiadavky služby vo verejnom záujme mohli vykladať vo vnútroštátnom kontexte, berúc do úvahy vnútroštátne pomery, pričom sa však musia dodržiavať právne predpisy Únie.
- (128) Opatrenia na dosiahnutie cieľov sociálnej a hospodárskej súdržnosti vykonávané členskými štátmi môžu zahŕňať najmä zabezpečenie primeraných hospodárskych stimulov, podľa potreby prostredníctvom všetkých existujúcich vnútroštátnych nástrojov a nástrojov Únie. Medzi tieto nástroje môžu patriť aj mechanizmy zodpovednosti na zaručenie nevyhnutných investícií.

- (129) V rozsahu, v akom opatrenia prijaté členskými štátmi na splnenie povinností služby vo verejnom záujme predstavujú štátnu pomoc podľa článku 107 ods. 1 ZFEÚ [...], podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ [...] sú členské štáty povinné oznamovať ich Komisii.
- (130) Trhové ceny by mali predstavovať vhodné stimuly na rozvoj siete.
- (130a) Niektoré členské štáty by vzhľadom na historické črty a úrovne vyspelosti svojich trhov so zemným plynom mali mať možnosť odchýliť sa od osobitných pravidiel stanovených v tejto smernici, aby sa zabránilo neodôvodnenej penalizácii a aby sa podporil účinný rozvoj trhov so zemným plynom v týchto krajinách. To sa osobitne vzťahuje na Luxembursko vzhľadom na jeho osobitné charakteristiky trhu a na všetky členské štáty, ktoré ešte nie sú pripojené k prepojenej sústave žiadneho iného členského štátu [...] alebo ktoré ešte nedostali prvú komerčnú dodávku svojej prvej dlhodobej zmluvy o dodávkach zemného plynu. S cieľom zabezpečiť jednotné uplatňovanie práva Únie by výnimky pre členské štáty, ktoré ešte nie sú pripojené na prepojenú sústavu žiadneho iného členského štátu [...] alebo ktoré ešte nedostali prvú komerčnú dodávku svojej prvej dlhodobej zmluvy o dodávkach zemného plynu, mali mať dočasný charakter, kým tieto členské štáty nebudú schopné splniť prísnejšie normy, pokiaľ ide o otvorenie trhu a prepojenie s integrovanou plynárenskou sústavou v EÚ. Ak sa takáto odchýlka uplatňuje, mala by sa vzťahovať aj na všetky ustanovenia tejto smernice, ktoré sú doplnkové ku ktorýmkoľvek ustanoveniam, z ktorých bola výnimka udelená, alebo vyžadujú predchádzajúce uplatňovanie ktoréhokoľvek z ustanovení, z ktorých bola výnimka udelená.**
- (131) Za najdôležitejšie by členské štáty mali považovať podporu spravodlivej hospodárskej súťaže a ľahkého prístupu k rôznym dodávateľom, aby tým umožnili spotrebiteľom plne využiť príležitosti liberalizovaného vnútorného trhu s plynmi.

- (132) V snahe prispieť k bezpečnosti dodávok a zároveň zachovať solidaritu medzi členskými štátmi, najmä v prípade krízy dodávky energie, je dôležité ustanoviť rámec regionálnej spolupráce v duchu solidarity. Takáto spolupráca sa po príslušnom rozhodnutí členských štátov môže opierať v prvom rade o trhové mechanizmy. Spolupráca na podporu regionálnej a bilaterálnej solidarity by nemala pre účastníkov trhu predstavovať neprimeranú záťaž alebo diskrimináciu medzi nimi.
- (133) Členské štáty by mali s cieľom vytvoriť vnútorný trh so zemným plynom posilňovať integráciu svojich národných trhov a spoluprácu medzi prevádzkovateľmi sietí na úrovni Únie a na regionálnej úrovni, ktorá zahŕňa aj izolované trhy s plynom, ktoré sa stále vyskytujú v Únii.
- (134) Dobrovoľná integrácia regionálnych trhov, predovšetkým trhové fúzie, môže priniesť rozmanité výhody, v závislosti od špecifik trhu. Integrácia trhov môže predstavovať príležitosť najlepšieho využitia infraštruktúry, za predpokladu, že nemá negatívny vplyv na susedné trhy, napríklad v podobe zvýšenia cezhraničných taríf. Takisto je príležitosťou zintenzívniť hospodársku súťaž, likviditu a obchodovanie v prospech koncových odberateľov v regióne, pretože môže prilákať dodávateľov, ktorí by za iných okolností pre malý rozsah trhu nemali záujem. Integrácia trhov takisto umožňuje vytvoriť väčšie zóny s prístupom väčšiemu počtu zdrojov dodávok. Takáto diverzifikácia môže mať vplyv na veľkoobchodné trhové ceny vďaka zlepšenej hospodárskej súťaži medzi jednotlivými zdrojmi, ale takisto môže zlepšiť bezpečnosť dodávok energie, ak v novej sfúzovanej zóne neexistuje už žiadne vnútorné preťaženie. Integrácia trhov by mohla byť základom pre ďalšiu podporu transformácie trhu so zemným plynom vrátane zavádzania obnoviteľných a nízkouhlíkových plynov. Členské štáty, regulačné orgány a **prevádzkovatelia** prepravných **sietí** by mali spolupracovať v snahe uľahčiť regionálnu integráciu.

- (135) Jedným z hlavných cieľov tejto smernice by malo byť vytvorenie skutočného vnútorného trhu so zemným plynom prostredníctvom prepojenej siete v celej Únii, a preto by jednou z hlavných úloh regulačných orgánov, v prípade potreby v úzkej spolupráci s agentúrou ACER, mali byť regulačné otázky týkajúce sa cezhraničných prepojení a regionálnych trhov.
- (136) Ďalším z hlavných cieľov tejto smernice by malo byť zabezpečenie spoločných pravidiel pre skutočný vnútorný trh, ako aj širokej ponuky dodávky plynu. Na tento účel by nedefinované trhové ceny poskytli stimul pre cezhraničný obchod, a zároveň by viedli ku konvergencii cien.
- (137) Regulačné orgány by mali tiež poskytovať informácie o trhu, aby mohla Komisia vykonávať svoju úlohu ako pozorovateľ a monitorovať vnútorný trh so zemným plynom a jeho vývoj z krátkodobého, strednodobého a dlhodobého hľadiska vrátane takých aspektov, ako je ponuka a dopyt, prepravná a distribučná infraštruktúra, kvalita služieb, cezhraničný obchod, riadenie preťaženia, investície, veľkoobchodné a spotrebiteľské ceny, likvidita trhu a zlepšenia v oblasti životného prostredia a efektívnosti. Regulačné orgány by mali príslušným orgánom a Komisii oznamovať tie členské štáty, v ktorých ceny narúšajú hospodársku súťaž a riadne fungovanie trhu.

- (138) Keďže cieľ tejto smernice, a to vytvorenie plne funkčného vnútorného trhu so zemným plynom a vodíkom, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov [...], ale z dôvodov rozsahu alebo dôsledkov takej činnosti ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica nepresahuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.
- (139) Podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009¹⁸ môže Komisia prijímať usmernenia alebo sieťové predpisy na dosiahnutie potrebného stupňa harmonizácie. Takéto usmernenia alebo sieťové predpisy, ktoré sú záväznými pravidlami prijatými ako **vykonávacie** [...] nariadenia Komisie, predstavujú, aj pokiaľ ide o niektoré ustanovenia tejto smernice, užitočný nástroj, ktorý sa môže v prípade potreby rýchlo upraviť.
- (140) Komisia by mala byť predovšetkým splnomocnená na prijatie usmernení potrebných na zabezpečenie minimálneho stupňa harmonizácie požadovanej na dosiahnutie cieľa tejto smernice.

¹⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1775/2005 (Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 36).

- (141) V súlade so spoločným politickým vyhlásením členských štátov a Komisie z 28. septembra 2011 o vysvetľujúcich dokumentoch sa členské štáty zaviazali, že v odôvodnených prípadoch k svojim oznámeniam o transpozičných opatreniach pripoja jeden alebo viacero dokumentov vysvetľujúcich vzťah medzi prvkami smernice a zodpovedajúcimi časťami vnútroštátnych transpozičných nástrojov. V súvislosti s touto smernicou sa zákonodarca domnieva, že zasielanie takýchto dokumentov je odôvodnené, predovšetkým na základe rozsudku Súdneho dvora vo veci Komisia/Belgicko (vec C-543/17).
- (142) Táto smernica rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané najmä Chartou základných práv Európskej únie. Táto smernica by sa preto mala vykladať a uplatňovať v súlade s uvedenými právami a zásadami, najmä s právom na ochranu osobných údajov zaručeným v článku 8 charty. Je nevyhnutné, aby každé spracúvanie osobných údajov podľa tejto smernice bolo v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679¹⁹.

¹⁹ Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1.

- (143) Na stanovenie minimálneho stupňa harmonizácie potrebného na dosiahnutie cieľa tejto smernice by sa Komisii mala delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ vzhľadom na nepodstatné prvky určitých konkrétnych oblastí, ktoré majú zásadný význam pre dosiahnutie cieľov tejto smernice. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva²⁰. Predovšetkým v záujme rovnocennej účasti na príprave delegovaných aktov sa všetky relevantné dokumenty postupujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom členských štátov, pričom ich experti majú prístup na zasadnutia skupín expertov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.
- (144) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tejto smernice by sa na Komisiu mali preniesť vykonávacie právomoci pri určovaní požiadaviek interoperability a nediskriminačných a transparentných postupov prístupu k údajom. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením (EÚ) č. 182/2011.
- (145) Povinnosť transponovať túto smernicu do vnútroštátneho práva by sa mala obmedziť na tie ustanovenia, ktoré predstavujú podstatnú zmenu v porovnaní s predchádzajúcou smernicou. Povinnosť transponovať ustanovenia, ktoré sa nezmenili, vyplýva z predchádzajúcej smernice.

²⁰ Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

- (146) Komisia v snahe zabezpečiť bezproblémové a účinné vykonávanie ustanovení tejto smernice podporuje členské štáty prostredníctvom Nástroja technickej podpory **zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/240²¹**, ktorý poskytuje individualizovanú technickú expertízu na koncipovanie a vykonávanie reforiem vrátane reforiem podporujúcich konkurencieschopný vnútorný trh so zemným plynom a vodíkom, umožňujúcich integráciu obnoviteľných a nízkouhlíkových plynov a zvyšujúcich spoluprácu a koordináciu medzi prevádzkovateľmi prepravných a distribučných sietí. Technická podpora zahŕňa napríklad posilnenie administratívnej kapacity, harmonizáciu legislatívnych rámcov a výmenu relevantných najlepších postupov.
- (147) Táto smernica by sa mala uplatňovať bez toho, aby boli dotknuté povinnosti členských štátov týkajúce sa lehôt uvedených v časti B prílohy III na transpozíciu smerníc do vnútroštátneho práva a na ich uplatňovanie,

²¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/240 z 10. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj technickej podpory (*Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s.1*).

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Kapitola I

Predmet úpravy, rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

1. Touto smernicou sa stanovujú spoločné pravidlá pre prepravu, distribúciu, dodávku a uskladňovanie plynov v zmysle článku 2 bodu [...] 3 s využitím siete zemného plynu vymedzenej v bode [...] 4 uvedeného článku . Stanovujú sa v nej pravidlá týkajúce sa organizácie a fungovania daného sektora, prístupu na trh, kritérií a postupov vzťahujúcich sa na udeľovanie povolení na prepravu, distribúciu, dodávku a uskladňovanie plynov s využitím siete zemného plynu a na prevádzku sietí.
2. Touto smernicou sa stanovujú pravidlá transportu, dodávok a uskladňovania zemného plynu a prechodu siete zemného plynu na sieť založenú na obnoviteľných a nízkouhlíkových plynach.

3. Touto smernicou sa stanovujú spoločné pravidlá transportu, dodávok a uskladňovania vodíka pomocou vodíkových sústav. Stanovujú sa v nej pravidlá týkajúce sa organizácie a fungovania tohto sektora, prístupu na trh, kritérií a postupov vzťahujúcich sa na udeľovanie povolení na siete, dodávky a uskladňovanie vodíka a na prevádzku sietí.
4. Touto smernicou sa stanovujú pravidlá postupného zavádzania celoúnijnej prepojenej vodíkovej sústavy, ktorá prispeje k zníženiu čistých emisií skleníkových plynov, **a to aj** v sektoroch s náročnou dekarbonizáciou, čím sa podporí [...] dekarbonizácia energetického systému EÚ.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „zemný plyn“ sú všetky plyny, ktoré pozostávajú predovšetkým z metánu vrátane [...] biometánu, alebo iné typy plynu, ktoré možno technicky a bezpečne vtlačiť do siete zemného plynu a transportovať ich ňou;
2. „obnoviteľný plyn“ je bioplyn vymedzený v článku 2 bode 28 smernice (EÚ) 2018/2001 vrátane biometánu, ako aj plynné palivá z obnoviteľných zdrojov ako časti palív nebiologického pôvodu, ako sa vymedzujú v článku 2 bode 36 uvedenej smernice;
3. „plyny“ sú zemný plyn a vodík;
4. „sieť zemného plynu“ je sieť infraštruktúr vrátane plynovodov, terminálov LNG a zásobníkov, pomocou ktorých sa transportujú plyny, ktoré pozostávajú predovšetkým z metánu a zahŕňajú [...] biometán, alebo iné typy plynu, ktoré možno technicky a bezpečne vtlačiť do siete plynovodov a transportovať ich ňou;

5. „vodíková sústava“ je sústava infraštruktúry vrátane vodíkových sietí, zásobníkov vodíka a vodíkových terminálov, ktorá obsahuje vodík s vysokým stupňom čistoty v **súlade s normami kvality vodíka uplatniteľnými pre [...] takúto** sústavu;
6. „zásobník vodíka“ je zariadenie používané na uskladňovanie vodíka s vysokým stupňom čistoty:
- a) vrátane časti vodíkového terminálu, ktorá slúži na uskladňovanie, ale okrem časti používanej na výrobné činnosti [...] a okrem zariadení vyhradených výlučne pre prevádzkovateľov vodíkových sietí pri vykonávaní ich činností;
 - b) vrátane veľkých, predovšetkým podzemných zásobníkov vodíka, ale okrem malých, ľahko replikovateľných [...] zásobníkov vodíka;

- 6a. **„prevádzkovateľ zásobníka vodíka“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá vykonáva uskladňovanie vodíka a je zodpovedná za prevádzku zásobníka vodíka;**
7. „akumulácia vodíka v potrubí“ je uskladnenie vodíka s vysokým stupňom čistoty prostredníctvom stlačenia vo vodíkových sieťach, pričom vylúčené sú zariadenia vyhradené pre prevádzkovateľov vodíkových sietí na vykonávanie ich činností;
8. „vodíkový terminál“ je zariadenie používané na **vykládku a** premenu tekutého vodíka [...] alebo tekutého amoniaku [...] na plyný vodík, ktorý možno vtlačiť do vodíkovej siete **alebo siete zemného plynu**, alebo na skvapalnenie plyného vodíka a **jeho nakládku** vrátane podporných služieb a dočasného uskladnenia potrebných na procesy premeny a následné vtlačenie do vodíkovej siete, pričom vylúčené sú všetky časti vodíkového terminálu používané na uskladnenie;
- 8a. **„prevádzkovateľ vodíkoveho terminálu“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá vykonáva vykládku a premenu kvapalného vodíka alebo kvapalného amoniaku na plyný vodík, ktorý možno vtlačiť do vodíkovej siete alebo siete zemného plynu, alebo na skvapalnenie a nakládku plyného vodíka a ktorá je zodpovedná za prevádzku vodíkoveho terminálu;**
9. „kvalita vodíka“ je čistota vodíka a kontaminanty vodíka v súlade s uplatniteľnými normami kvality vodíka vo vodíkovej sústave;
10. „nízkouhlíkový vodík“ je vodík, ktorého energetický obsah pochádza z neobnoviteľných zdrojov a ktorý spĺňa [...] prahovú hodnotu zníženia emisií skleníkových plynov 70 % v porovnaní s porovnateľným fosílnym palivom EF(t) stanoveným v prílohe V k smernici (EÚ) 2018/2001;

11. „nízkouhlíkový plyn“ je časť plyných palív vo fosílnych palivách vyrobených z odpadu, ako sa vymedzujú v článku 2 bode 35 smernice (EÚ) 2018/2001, nízkouhlíkový vodík a syntetické plyné palivá, ktorých energetický obsah pochádza z nízkouhlíkového vodíka a ktoré spĺňajú prahovú hodnotu zníženia emisií skleníkových plynov 70 % v **porovnaní** s porovnateľným fosílnym palivom EF(t) stanoveným v prílohe V k smernici (EÚ) 2018/2001;
12. „nízkouhlíkové palivá“ sú fosílna palivá vyrobené z odpadu, ako sa vymedzujú v článku 2 smernice (EÚ) 2018/2001, nízkouhlíkový vodík a syntetické plyné a tekuté palivá, ktorých energetický obsah pochádza z nízkouhlíkového vodíka a ktoré spĺňajú prahovú hodnotu zníženia emisií skleníkových plynov 70 % v **porovnaní** s porovnateľným fosílnym palivom EF(t) stanoveným v prílohe V k smernici (EÚ) 2018/2001;
13. „vodíkový podnik“ je fyzická alebo právnická osoba vykonávajúca aspoň jednu z týchto činností: výroba vodíka, jeho transport, dodávky, nákup alebo uskladňovanie, alebo prevádzka vodíkového terminálu, a ktorá je zodpovedná za technické alebo obchodné úlohy alebo údržbu v súvislosti s týmito činnosťami, nezahŕňa však koncových odberateľov;
14. „plynárenský podnik“ je každá fyzická alebo právnická osoba vykonávajúca: ťažbu, prepravu, distribúciu, dodávky, nákup alebo uskladňovanie zemného plynu vrátane LNG a ktorá je zodpovedná za obchodné úlohy, technické úlohy alebo údržbu v súvislosti s týmito činnosťami, nezahŕňa však koncových odberateľov;

15. „ťažobná sieť“ je každé potrubie alebo potrubná sieť prevádzkovaná a/alebo vybudovaná ako súčasť projektu ťažby ropy alebo zemného plynu alebo používaná na prepravu zemného plynu z jedného alebo viacerých takýchto ťažobných miest do spracovateľského závodu, terminálu alebo koncového pobrežného vykládkového terminálu;
16. „preprava“ je preprava zemného plynu cez sieť, ktorú tvoria najmä vysokotlakové plynovody, a ktorá nie je ťažobnou sieťou ani časťou vysokotlakového plynovodu používaného primárne na miestnu distribúciu zemného plynu, s cieľom dodať plyn odberateľom, ktorá však nezahŕňa dodávku;
17. „prevádzkovateľ prepravnej siete“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá vykonáva prepravu a je zodpovedná za prevádzku, zabezpečenie údržby a v prípade potreby rozvoj prepravnej siete v danej oblasti, prípadne jej prepojenie s inými sieťami a za zabezpečenie dlhodobej schopnosti siete uspokojovať primeraný dopyt po preprave zemného plynu;
18. „distribúcia“ je preprava zemného plynu cez miestne alebo regionálne plynovodné siete na účely jeho dodania odberateľom, ale nezahŕňa dodávku;
19. „prevádzkovateľ distribučnej siete“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá vykonáva distribúciu a je zodpovedná za prevádzku, zabezpečenie údržby a v prípade potreby rozvoj distribučnej siete v danej oblasti, prípadne jej prepojenie s inými sieťami a za zabezpečenie dlhodobej schopnosti siete uspokojovať primeraný dopyt po distribúcii zemného plynu;

20. „vodíková sieť“ je sieť potrubí používaných na transport vodíka s vysokým stupňom čistoty na účely jeho dopravenia odberateľom, ale okrem dodávok;
21. „transport vodíka“ je transport vodíka prostredníctvom vodíkovej siete na účely jeho dopravenia odberateľom, ale okrem dodávok, bez ohľadu na tlak, zemepisné pokrytie alebo skupinu odberateľov pripojených k sieti;
22. „prevádzkovateľ vodíkovej siete“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá vykonáva transport vodíka a je zodpovedná za prevádzku, zabezpečenie údržby a v prípade potreby rozvoj vodíkovej siete v danej oblasti, prípadne jej prepojenie s inými vodíkovými sieťami, a za zabezpečenie dlhodobej schopnosti sústavy uspokojovať primeraný dopyt po transporte vodíka;
23. „dodávka“ je predaj vrátane ďalšieho predaja zemného plynu vrátane LNG alebo vodíka vrátane kvapalného vodíka a **nosičov vodíka vrátane amoniaku, metanolu alebo tekutých organických nosičov vodíka** odberateľom;
24. „dodávateľský podnik“ je každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá vykonáva dodávku;
25. „zásobník“ je zariadenie, ktoré sa používa na uskladňovanie zemného plynu a ktoré vlastní a/alebo prevádzkuje plynárenský podnik, vrátane tej časti zariadení LNG, ktorá slúži na uskladňovanie, ale okrem časti používanej na ťažobné činnosti a okrem zariadení vyhradených výlučne pre prevádzkovateľov prepravných sietí na vykonávanie ich činností;

26. „prevádzkovateľ zásobníka“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá vykonáva uskladňovanie zemného plynu a je zodpovedná za prevádzku zásobníka;
27. „zariadenie LNG“ je terminál, ktorý sa používa na skvapalnenie zemného plynu alebo dovoz, vykládku a spätné splyňovanie LNG vrátane podporných služieb a dočasného uskladňovania potrebných pre proces spätného splyňovania a následné dodanie do prepravnej siete, nezahŕňa však žiadnu časť terminálov LNG, ktoré sa používajú na uskladňovanie;
28. „prevádzkovateľ zariadenia LNG“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá vykonáva skvapalňovanie zemného plynu alebo dovoz, vykládku a spätné splyňovanie LNG a je zodpovedná za prevádzku zariadenia LNG;
29. „siet“ sú všetky prepravné siete, distribučné siete, zariadenia LNG alebo zásobníky, ktoré vlastní alebo prevádzkuje plynárenský podnik, vrátane akumulácie v potrubí a jeho zariadení poskytujúcich podporné služby, a tie siete a zariadenia príbuzných podnikov, ktoré sú potrebné na zabezpečenie prístupu k preprave, distribúcii a LNG;
30. „podporné služby“ sú všetky služby potrebné na prístup do prepravných sietí, distribučných sietí, zariadení LNG alebo zásobníkov vrátane vyvažovania zaťaženia, zmiešavania vodíka a jeho **spätnú separáciu** a vstrekovania inertných plynov a na ich prevádzkovanie, avšak okrem zariadení vyhradených výlučne pre prevádzkovateľov prepravných sietí na vykonávanie ich činností;
31. „akumulácia zemného plynu v potrubí“ je uskladňovanie zemného plynu jeho stlačením v plynárenských prepravných a distribučných sieťach, ale okrem zariadení vyhradených pre prevádzkovateľov prepravných sietí na vykonávanie ich činností;

32. „prepojená sieť“ je niekoľko sietí, ktoré sú navzájom prepojené;
33. „prepojenie“ je prepravný plynovod, ktorý prechádza alebo sa tiahne cez hranicu medzi členskými štátmi na účely pripojenia národných prepravných sietí týchto členských štátov, alebo prepravný plynovod medzi členským štátom a treťou krajinou až po územie členských štátov alebo pobrežné more tohto členského štátu;
34. „vodíkové prepojenie“ je vodíková sieť, ktorá prechádza alebo sa tiahne cez hranicu medzi členskými štátmi na **účely pripojenia národných vodíkových sietí týchto členských štátov**, alebo **vodíková sieť** medzi členským štátom a treťou krajinou až po územie členských štátov alebo pobrežné more tohto členského štátu;
35. „priamy plynovod“ je plynovod na prepravu zemného plynu, ktorý dopĺňa prepojenú sieť;
36. „integrovaný plynárenský podnik“ je vertikálne alebo horizontálne integrovaný podnik;

37. „vertikálne integrovaný podnik“ je plynárenský podnik alebo skupina plynárenských podnikov alebo vodíkový podnik alebo skupina vodíkových podnikov, v ktorých je na vykonávanie kontroly priamo alebo nepriamo oprávnená tá istá osoba alebo osoby a kde podnik alebo skupina podnikov vykonáva aspoň jednu z týchto činností: preprava, distribúcia, transport vodíka, prevádzkovanie vodíkového terminálu, prevádzkovanie zariadení LNG alebo uskladňovanie zemného plynu alebo vodíka, a aspoň jednu z činností ťažby alebo dodávok zemného plynu alebo výroby a dodávok vodíka;
38. „horizontálne integrovaný podnik“ je podnik, ktorý vykonáva aspoň jednu z týchto činností: ťažba, preprava, distribúcia, dodávka alebo uskladňovanie zemného plynu a činnosť nesúvisiacu so zemným plynom;
39. „príbuzný podnik“ je prepojený podnik, ako sa vymedzuje v článku 2 bode 12 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ²², alebo podnik, ktorý patrí tým istým akcionárom či spoločníkom;
40. „užívateľ siete“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá vykonáva dodávku do siete alebo ktorá prijíma dodávku zo siete;
41. „odberateľ“ je veľkoobchodný alebo koncový odberateľ plynov alebo plynárenský alebo vodíkový podnik, ktorý nakupuje plyny;

²² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ z 26. júna 2013 o ročných účtovných závierkach, konsolidovaných účtovných závierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS (Ú. v. EÚ L 182, 29.6.2013, s. 19).

- 42. „odberateľ v domácnosti“ je odberateľ, ktorý nakupuje plyny pre vlastnú spotrebu v domácnosti;
- 43. „odberateľ mimo domácnosti“ je odberateľ, ktorý nakupuje plyny, ktoré nevyužíva na svoju vlastnú spotrebu v domácnosti;
- 44. „koncový odberateľ“ je odberateľ, ktorý nakupuje plyny na vlastné použitie;
- 45. „veľkoobchodný odberateľ“ je fyzická alebo právnická osoba okrem prevádzkovateľov prepravných sietí a prevádzkovateľov distribučných sietí, ktorá nakupuje plyny na účely ďalšieho predaja vo vnútri alebo mimo siete, v ktorej je usadená;
- 46. „mikropodnik“ je podnik, ktorý zamestnáva menej než desať osôb a ktorého ročný obrat a/alebo ročná súvaha nepresahujú 2 milióny EUR;
- 47. „malý podnik“ je podnik, ktorý zamestnáva menej než 50 osôb a ktorého ročný obrat a/alebo ročná súvaha nepresahujú 10 miliónov EUR;

48. „bezpečnosť“ je bezpečnosť dodávky zemného plynu, ako aj technická bezpečnosť;
49. „zmluva o dodávke plynu“ je zmluva na dodávku plynov, nevzťahuje sa však na derivát na plyn;
50. „derivát na plyn“ je finančný nástroj špecifikovaný v bodoch 5, 6 alebo 7 oddielu C prílohy I k smernici 2014/65/EÚ o trhoch s finančnými nástrojmi²³, ak sa tento nástroj týka plynu;
51. „kontrola“ sú všetky práva, zmluvy alebo iné prostriedky, ktoré samostatne alebo v kombinácii a vzhľadom na príslušné skutočnosti alebo právne predpisy umožňujú vykonávať rozhodujúci vplyv nad podnikom, predovšetkým prostredníctvom:
- a) vlastníckych alebo užívacích práv k všetkým aktívam podniku alebo k ich časti;
 - b) práv alebo zmlúv, ktoré umožňujú vykonávať rozhodujúci vplyv na zloženie, hlasovanie alebo rozhodovanie orgánov podniku;
52. „dlhodobá zmluva“ je zmluva o dodávkach s platnosťou presahujúcou jeden rok; [...]

²³ Ú. v. EÚ L 173, 12.6.2014, s. 349 – 496.

53. „vstupno-výstupný systém“ je [...] model prístupu pre zemný plyn, [...] v ktorom si **užívatelia siete rezervujú práva na kapacitu nezávisle od vstupných a výstupných bodov [...]. Vstupno-výstupný systém zahŕňa prepravnú sieť a môže zahŕňať distribučnú sieť alebo časti distribučnej siete. [...]**
54. „vyvažovacia zóna“ je [...] systém, na ktorý sa vzťahuje osobitný vyvažovací režim **a ktorý zahŕňa [...] prepravnú sieť a môže zahŕňať [...] distribučnú sieť alebo časti takejto [...] distribučnej siete;**
55. „virtuálny obchodný bod“ je nefyzické obchodné miesto v rámci vstupno-výstupného systému, kde dochádza k výmene plynov medzi predávajúcim a kupujúcim bez potreby rezervovať [...] kapacitu;
- 55a. „užívateľ siete“ je odberateľ alebo potenciálny odberateľ prevádzkovateľa siete **a samotní prevádzkovatelia sietí, pokiaľ ním potrebujú byť na výkon svojich činností vo vzťahu k preprave zemného plynu a vodíka;**

56. „vstupný bod“ je bod, v súvislosti s ktorým musia užívatelia siete dodržiavať rezervačné postupy [...] a ktorý poskytuje prístup k vstupno-výstupnému systému;
57. „výstupný bod“ je bod, v súvislosti s ktorým musia užívatelia siete dodržiavať rezervačné postupy [...] a ktorý umožňuje toky plynu zo vstupno-výstupného systému;
58. „prepojovací bod“ je fyzický alebo virtuálny bod spájajúci susediace vstupno-výstupné systémy alebo spájajúci vstupno-výstupný systém s prepojením, pokiaľ v súvislosti s týmito bodmi musia užívatelia siete dodržiavať rezervačné postupy;
59. „virtuálny prepojovací bod“ sú dva alebo viaceré prepojovacie body spájajúce tie isté susediace vstupno-výstupné systémy integrované na účely poskytovania jedinej služby kapacity;
60. „účastník trhu“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá nakupuje, predáva alebo ťaží alebo vyrába plyn alebo ktorá je prevádzkovateľom uskladňovacích služieb vrátane zadávania obchodných objednávok na jednom alebo viacerých trhoch s plynom vrátane vyrovnávacích trhov;
61. „poplatok za vypovedanie zmluvy“ je poplatok alebo sankcia, ktoré odberateľom uložia dodávatelia alebo účastníci trhu za odstúpenie od zmluvy o dodávke plynu alebo od zmluvy o poskytovaní služby;

62. „poplatok spojený so zmenou dodávateľa“ je poplatok alebo sankcia za zmenu dodávateľov alebo účastníkov trhu vrátane poplatkov za vypovedanie zmluvy, ktoré odberateľom priamo alebo nepriamo uložia dodávatelia, účastníci trhu alebo prevádzkovatelia sietí;
63. „informácie o vyúčtovaní“ sú informácie poskytnuté na faktúre koncového odberateľa, okrem žiadosti o platbu;
64. „bežný merací systém“ je analogický alebo elektronický merací systém bez schopnosti vysielat' a prijímať údaje;
65. „inteligentný merací systém“ je elektronický systém schopný merať plyn dodávaný do siete alebo spotrebu plynu zo siete [...] a schopný prostredníctvom určitej formy elektronickej komunikácie vysielat' alebo prijímať údaje na účely informovania, monitorovania a kontroly;
66. „interoperabilita“ je v kontexte inteligentných meracích systémov schopnosť dvoch alebo viacerých energetických alebo komunikačných sietí, systémov, zariadení, aplikácií alebo zložiek spolupracovať pri výmene a využívaní informácií potrebných na výkon požadovaných funkcií;

67. „najnovšie dostupné“ je v kontexte údajov z inteligentných meracích systémov ich poskytnutie v období zodpovedajúcom najkratšiemu obdobiu zúčtovania na vnútroštátnom trhu;
68. „najlepšie dostupné techniky“ sú v kontexte ochrany a bezpečnosti údajov pri inteligentných meracích systémoch najúčinnnejšie, pokročilé a z hľadiska praxe vyhovujúce techniky, ktoré v zásade majú slúžiť ako základ dodržiavania pravidiel Únie v oblasti ochrany a bezpečnosti údajov;
69. „energetická chudoba“ je energetická chudoba, ako sa vymedzuje v článku 2 bode 49 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/0203 COD;

[...]

[...]

(70a) „občianske energetické spoločenstvo“ je právny subjekt v zmysle článku 2 bodu 11 smernice (EÚ) 2019/944, ktorý pôsobí na trhu s obnoviteľným plynom;

71. „aktívny odberateľ“ je koncový odberateľ zemného plynu alebo skupina spoločne konajúcich koncových odberateľov zemného plynu, ktorí odoberajú alebo uskladňujú obnoviteľný plyn vyrobený v ich priestoroch nachádzajúcich sa v ohraničenej oblasti, alebo ak to členský štát povoľuje, plyn vyrobený v iných priestoroch, alebo ktorí predávajú obnoviteľný plyn z vlastnej výroby pri využití siete zemného plynu, alebo ktorí sa zúčastňujú na **flexibilite alebo** na schémach energetickej efektívnosti, za predpokladu, že predmetné činnosti nepredstavujú ich primárnu obchodnú alebo profesionálnu činnosť.

Kapitola II

Všeobecné pravidlá organizácie trhu

Článok 3

Konkurenčné, flexibilné a nediskriminačné trhy s plynmi zamerané na odberateľov

1. Členské štáty zabezpečia, aby všetci odberatelia mali slobodu nakupovať plyny od dodávateľa podľa vlastného výberu, a zabezpečia, aby všetci odberatelia mali slobodu mať uzatvorenú súčasne viac než jednu zmluvu o dodávkach zemného plynu alebo vodíka, za predpokladu, že majú zriadené potrebné miesta pripojenia a meracie body.
2. Členské štáty zabezpečia, aby ich vnútroštátne právo nepôsobilo ako nenáležitá prekážka pre cezhraničný obchod s plynmi, fungovanie a vznik likvidného obchodovania s plynmi, účasť odberateľov, investovanie predovšetkým do obnoviteľných a nízkouhlíkových plynov, ani pre uskladňovanie energie medzi členskými štátmi, a zabezpečia, aby ceny plynov zodpovedali skutočnému dopytu a ponuke.

3. Členské štáty zabezpečia, aby v rámci vnútorného trhu s plynom neexistovali žiadne neopodstatnené prekážky súvisiace so vstupom na trh, jeho opustením, obchodovaním na ňom a jeho fungovaním.
4. Členské štáty zabezpečia, aby sa na energetické podniky vzťahovali transparentné, primerané a nediskriminačné pravidlá, poplatky a zaobchádzanie, predovšetkým vzhľadom na prístup k veľkoobchodným trhom, prístup k údajom, postupy zmeny dodávateľa a úpravy vyúčtovania, a v prípade potreby udeľovanie licencií.
5. Členské štáty zabezpečia, aby účastníci trhu z tretích krajín pôsobiaci na vnútornom trhu s plynmi dodržiavali príslušné právo Únie a vnútroštátne právo, **a to aj v oblasti životného prostredia a bezpečnosti.**

Článok 4

Trhové dodávateľské ceny

1. Dodávateľia majú voľnosť v určovaní ceny, za ktorú dodávajú plyny odberateľom. Členské štáty prijímú primerané kroky na zabezpečenie skutočnej hospodárskej súťaže medzi dodávateľmi.
2. Členské štáty zabezpečia ochranu energeticky chudobných a zraniteľných odberateľov v domácnosti v zmysle článku[...] 25 prostredníctvom sociálnej politiky alebo inak než verejnými zásahmi do stanovovania cien dodávok plynov.
3. Odchyľne od odsekov 1 a 2 môžu členské štáty uplatňovať verejné zásahy do stanovovania cien dodávok zemného plynu pre energeticky chudobných alebo zraniteľných odberateľov v domácnosti. Na takéto verejné zásahy sa vzťahujú podmienky uvedené v odsekoch 4 a 5.
4. Verejné zásahy do stanovovania cien dodávok zemného plynu:
 - a) musia sledovať všeobecný hospodársky záujem a nesmú presahovať rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie všeobecného hospodárskeho záujmu;
 - b) musia byť jasne definované, transparentné, nediskriminačné a overiteľné;
 - c) musia úniijným plynárenským podnikom zaručovať rovnosť prístupu k odberateľom;
 - d) musia byť časovo obmedzené a primerané z hľadiska používateľov;
 - e) účastníkom trhu nesmú spôsobovať dodatočné diskriminačné náklady.

5. Každý členský štát, ktorý uplatňuje verejné zásahy do stanovovania cien dodávok zemného plynu v súlade s odsekom 3 tohto článku, musí dodržiavať aj článok 3 ods. 3 písm. d) a článok 24 nariadenia (EÚ) 2018/1999 bez ohľadu na to, či má dotknutý členský štát významný počet domácností v energetickej chudobe.
6. Na účely prechodného obdobia s cieľom etablovať skutočnú hospodársku súťaž medzi dodávateľmi o zmluvy o dodávke zemného plynu a dosiahnuť plne účinné trhovorientované stanovovanie maloobchodných cien plynu v súlade s odsekom 1 môžu členské štáty uplatniť verejné zásahy do stanovovania cien dodávok zemného plynu pre odberateľov v domácnosti [...], ktorým neplynú výhody z verejných zásahov podľa odseku 3, a **pre mikropodniky**.
7. Verejné zásahy podľa odseku 6 musia byť v súlade s podmienkami stanovenými v odseku 4 a:
- a) musia byť sprevádzané súborom opatrení na dosiahnutie skutočnej hospodárskej súťaže a metodiky na posudzovanie pokroku v súvislosti s danými opatreniami;
 - b) musia byť stanovené metodikou, ktorá zabezpečuje nediskriminačné zaobchádzanie s dodávateľmi;
 - c) musia mať stanovenú cenu prevyšujúcu náklady, a to na úrovni, na ktorej môže dochádzať k skutočnej cenovej súťaži;
 - d) musia byť navrhnuté tak, aby nemali negatívny vplyv na veľkoobchodný trh so zemným plynom;
 - e) musia zabezpečiť, aby všetky strany, ktorým plynú výhody z takýchto verejných zásahov, mali možnosť vybrať si z ponúk konkurenčného trhu a boli o dostupnosti ponúk a úspor na konkurenčnom trhu priamo informovaní aspoň raz za štvrt'rok, a aby sa im poskytovala pomoc pri zmene dodávateľa na základe trhovej ponuky;

- f) **musia v prípade, že členské štáty zavádzajú inteligentné meracie systémy [...]**
v súlade s [...] článkom [...] 16, zabezpečiť, [...] aby všetky strany, ktorým plynú
výhody z takýchto verejných zásahov [...], boli priamo informované o možnosti
inštalovania inteligentných meradiel a aby im bola poskytnutá potrebná pomoc;
- g) nesmú viesť k priamym krížovým dotáciám medzi odberateľmi, ktorí plyn odberajú
za ceny na voľnom trhu, a odberateľmi, ktorí ho odberajú za regulované ceny.

8. Členské štáty oznámia opatrenia prijaté v súlade s odsekmi 3 a 6 Komisia do jedného mesiaca od ich prijatia a môžu ich uplatniť okamžite. Oznámenie sprevádza vysvetlenie, prečo sa ostatnými nástrojmi nedal dostatočne dosiahnuť sledovaný cieľ, ako sú splnené požiadavky uvedené v odsekoch 4 a 7 a aké sú účinky oznámených opatrení na hospodársku súťaž. V oznámení sa uvedie, koho sa opatrenia týkajú, ich trvanie a počet odberateľov v domácnosti ovplyvnených opatreniami, a vysvetlí sa, ako boli stanovené regulované ceny.

9. Od 15. marca 2025 a potom každé dva roky ako časť integrovaných národných energetických a klimatických správ o pokroku členské štáty predkladajú Komisii správy o vykonávaní tohto článku, nevyhnutnosti a primeranosti verejných zásahov podľa tohto článku a hodnotení pokroku pri dosahovaní skutočnej hospodárskej súťaže medzi dodávateľmi a prechode k trhovým cenám. Členské štáty, ktoré uplatňujú regulované ceny v súlade s odsekom 6, podávajú správy o dodržiavaní podmienok stanovených v odseku 7 vrátane povinnosti dodávateľov uplatňovať takéto zásahy, ako aj o vplyve regulovaných cien na finančnú situáciu týchto dodávateľov.
10. Komisia preskúma vykonávanie tohto článku a predloží o tom Európskemu parlamentu a Rade správu s cieľom dosiahnuť trhovú cenotvorbu na maloobchodnom trhu so zemným plynom a podľa okolností predloží súčasne so správou alebo v nadväznosti na ňu aj legislatívny návrh. Túto správu môže skombinovať so správou o vykonávaní článku 5 smernice (EÚ) 2019/944. Uvedený legislatívny návrh môže obsahovať dátum ukončenia regulovaných cien.

Článok 4a

Prístup k cenovo dostupnej energii počas krízy cien zemného plynu

- 1. Rada môže na návrh Komisie prostredníctvom vykonávacieho rozhodnutia vyhlásiť regionálnu alebo celoúniijnú krízu cien zemného plynu, ak sú splnené podmienky uvedené v článku 66a ods. 1 smernice (EÚ) 2019/944. V rozhodnutí, ktorým sa vyhlási regionálna alebo celoúniijná kríza cien zemného plynu, sa uvedie platnosť uvedeného rozhodnutia, ktoré môže trvať najviac jeden rok.**
- 2. Komisia predloží návrh na vyhlásenie takejto krízy cien zemného plynu vrátane navrhovaného obdobia platnosti rozhodnutia, ak usúdi, že podmienky uvedené v odseku 1 sú splnené.**
- 3. Rada môže zmeniť návrh Komisie kvalifikovanou väčšinou.**
- 4. Ak Rada vyhlásila krízu podľa odseku 1, členské štáty môžu počas trvania a za podmienok uvedených v článku 66a ods. 3 smernice (EÚ) 2019/944 uplatňovať ciele verejné zásahy do stanovovania cien dodávok zemného plynu malým a stredným podnikom, domácnostiam a základným sociálnym službám vymedzeným v nariadení (EÚ) 2017/1938 o opatreniach na zaistenie bezpečnosti dodávok plynu.**
- 5. Cenové zásahy podľa odseku 2 a pre odberateľov elektriny v domácnosti a mikropodniky uvedené v článku 4 ods. 6 sa môžu výnimočne a dočasne stanoviť pod úrovňou nákladov počas trvania a za podmienok uvedených v článku 66a ods. 4 smernice (EÚ) 2019/944.**
- 6. Na účely uplatňovania tohto článku sa všetky odkazy na „elektrinu“ v smernici (EÚ) 2019/944 považujú za odkazy na „zemný plyn“.**

Článok 5

Povinnosti služby vo verejnom záujme

1. Členské štáty na základe svojej inštitucionálnej organizácie a s náležitým zreteľom na zásadu subsidiarity zabezpečujú, aby bez toho, aby bol dotknutý odsek 2, plynárenské a vodíkové podniky fungovali v súlade so zásadami tejto smernice s cieľom dosiahnuť konkurencieschopný, bezpečný a vzhľadom na životné prostredie udržateľný trh s plynmi, a aby tieto podniky neboli diskriminované z hľadiska ich práv alebo povinností.
2. So zreteľom na príslušné ustanovenia ZFEÚ, najmä na jej článok 106, členské štáty môžu plynárenským a vodíkovým podnikom z hľadiska všeobecného hospodárskeho záujmu uložiť povinnosti služby vo verejnom záujme, ktoré sa môžu vzťahovať na bezpečnosť vrátane bezpečnosti dodávky, pravidelnosti a kvality dodávok, a ochranu životného prostredia vrátane energetickej efektívnosti, energie z obnoviteľných zdrojov a ochrany klímy a [...] **na cenu dodávok zemného plynu [...]**. Tieto povinnosti musia byť jasne definované, transparentné, nediskriminačné, overiteľné a plynárenským a vodíkovým podnikom Únie musia zaručovať rovnosť prístupu k spotrebiteľom v jednotlivých štátoch.

3. Povinnosti služby vo verejnom záujme v súvislosti s bezpečnosťou dodávky plynu [...] podliehajú normám [...] týkajúcim sa dodávky plynu podľa článku 6 nariadenia (EÚ) 2017/1938 a musia byť v súlade s výsledkami vnútroštátneho posudzovania rizík vykonávaného podľa článku 7 ods. 3, ako sa podrobne rozvádza v preventívnych akčných plánoch podľa článku 9 ods. 1 písm. c), d) a k) uvedeného nariadenia. **Povinnosti služby vo verejnom záujme, ktoré presahujú rámec toho, čo je potrebné na zabezpečenie súladu s článkom 6 nariadenia (EÚ) 2017/1938, musia byť v súlade s kritériami stanovenými v článku 8 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2017/1938.**
4. Ak členský štát udeľuje za plnenie povinností stanovených v tomto článku finančnú kompenzáciu alebo iné formy kompenzácie, poskytuje ich nediskriminačným a transparentným spôsobom.
5. Členské štáty pri vykonávaní tejto smernice informujú Komisiu o všetkých opatreniach prijatých na plnenie povinností služby vo verejnom záujme vrátane ochrany spotrebiteľa a životného prostredia a o ich možnom vplyve na národnú a medzinárodnú hospodársku súťaž bez ohľadu na to, či si tieto opatrenia vyžadujú odchýlku od ustanovení tejto smernice alebo nie. Následne každé dva roky Komisiu informujú o všetkých zmenách týchto opatrení bez ohľadu na to, či si vyžadujú odchýlku od tejto smernice alebo nie.

Článok 6

Podpora regionálnej spolupráce a integrácie

1. Členské štáty a regulačné orgány navzájom spolupracujú v záujme integrácie svojich národných trhov na jednej alebo viacerých regionálnych úrovniach v snahe vytvoriť regionálne trhy, ak sa tak členské štáty a regulačné orgány rozhodli, ako aj v snahe vytvoriť plne liberalizovaný vnútorný trh. Regulačné orgány, ak tak stanovia členské štáty, alebo členské štáty predovšetkým podporujú a uľahčujú spoluprácu prevádzkovateľov prepravných sietí zemného plynu a prevádzkovateľov vodíkových sietí na regionálnej úrovni vrátane cezhraničných otázok s cieľom vytvoriť konkurencieschopný vnútorný trh s plynmi, podporujú zosúladenie ich právneho, regulačného a technického rámca a uľahčujú integráciu izolovaných trhov s plynom, ktoré sa stále vyskytujú v Únii. Medzi zemepisné oblasti, ktorých sa táto regionálna spolupráca týka, patria zemepisné oblasti definované v súlade s článkom 28 ods. 3 **prepracovaného znenia nariadenia o plyne v zmysle návrhu COM(2021) 804** [...]. Táto spolupráca sa môže týkať i iných zemepisných oblastí. Ak sa Komisia domnieva, že pravidlá na úrovni Únie sú relevantné pre regionálnu integráciu trhov s plynmi, poskytne dostatočné **nezáväzné** usmernenie, pričom zohľadní osobitosti týchto trhov a vplyv na susedné trhy.

2. Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ACER) spolupracuje s regulačnými orgánmi a prevádzkovateľmi prepravných sietí a **prevádzkovateľmi vodíkových sietí** s cieľom zabezpečiť kompatibilitu regulačných rámcov medzi regiónmi a v rámci nich zameranú na vytvorenie konkurencieschopného vnútorného trhu s plynmi. Ak ACER usúdi, že sú potrebné záväzné pravidlá pre takúto spoluprácu, predloží príslušné odporúčania.
3. Ak majú vertikálne integrovaní prevádzkovatelia prepravných sietí účasť na spoločnom podniku vytvorenom na účely uskutočňovania tejto spolupráce, tento spoločný podnik vypracuje a plní program súladu, v ktorom sa stanovujú opatrenia prijaté s cieľom zabezpečiť vylúčenie diskriminačného správania a správania, ktoré je v rozpore s hospodárskou súťažou. V programe súladu sa stanovujú osobitné povinnosti zamestnancov na splnenie tohto cieľa, a to vylúčenia diskriminačného správania a správania, ktoré je v rozpore s hospodárskou súťažou. Program podlieha schváleniu agentúrou ACER. Dodržiavanie tohto programu nezávisle monitorujú subjekty zodpovedné za zabezpečenie súladu vertikálne integrovaných prevádzkovateľov prepravných sietí.

Článok 7

Postup na udelenie povolenia

1. Za okolností, v ktorých je na výstavbu alebo prevádzku plynárenských zariadení, zariadení na výrobu vodíka a infraštruktúry vodíkovej sústavy potrebné povolenie (napr. licencia, povolenie, koncesia, súhlas alebo schválenie), členské štáty alebo akýkoľvek nimi určený príslušný orgán udeľujú povolenie na výstavbu a/alebo prevádzku týchto zariadení, infraštruktúry, plynovodov a vodíkovodov a súvisiacich zariadení na svojom území v súlade s odsekmi 2 až 10. Členské štáty alebo akýkoľvek nimi určený príslušný orgán môžu na rovnakom základe udeľovať povolenia aj na dodávku plynov a pre veľkoobchodných odberateľov.
2. Ak majú členské štáty systém na udeľovanie povolení, stanovia objektívne a nediskriminačné kritériá, ktoré musí podnik uchádzajúci sa o povolenie na dodávky plynov alebo na výstavbu a/alebo prevádzku plynárenských zariadení, zariadení na výrobu vodíka a infraštruktúry vodíkovej sústavy spĺňať. Nediskriminačné kritériá a postupy na udeľovanie povolení sa uverejnia. Členské štáty zabezpečia, aby postupy udeľovania povolenia takýmto zariadeniam, infraštruktúre, potrubiam a súvisiacim zariadeniam v prípade potreby zohľadňovali význam projektu pre vnútorný trh s plynmi.

- 2a. V prípade dodávateľov zemného plynu môžu členské štáty posúdiť finančnú silu a technickú spôsobilosť žiadateľov ako kritérium na udelenie povolenia. Takéto kritérium musí byť plne transparentné a nediskriminačné.**
3. Postupy udeľovania povolení na činnosti uvedené v odseku 1 nesmú trvať dlhšie než dva roky vrátane všetkých relevantných postupov príslušných orgánov. V náležite opodstatnených prípadoch z dôvodu mimoriadnych okolností možno danú dvojročnú lehotu predĺžiť maximálne o rok.
4. Členské štáty posudzujú, aké **vnútroštátne** legislatívne a nelegislatívne opatrenia sú potrebné na zjednodušenie postupov udeľovania povolení vrátane akýchkoľvek krokov týkajúcich sa postupov posudzovania vplyvov na životné prostredie. Členské štáty Európskej komisii nahlasujú výsledky takýchto posúdení ako súčasť svojich integrovaných národných energetických a klimatických plánov, ako sa uvádza v článku 3 a článkoch 7 až 12 nariadenia (EÚ) 2018/1999 a v súlade s postupmi stanovenými v daných článkoch, a ako súčasť svojich integrovaných národných energetických a klimatických správ o pokroku podľa článku 17 nariadenia (EÚ) 2018/1999.
5. Lehoty stanovené v odseku 3 sa uplatňujú bez toho, aby boli dotknuté povinnosti vyplývajúce z uplatniteľných environmentálnych právnych predpisov Únie, súdne odvolania, opravné prostriedky a iné konania pred súdom alebo tribunálom, ako aj mechanizmy alternatívneho riešenia sporov vrátane konaní vo veciach sťažností, mimosúdnych odvolaní a opravných prostriedkov a možno ich predĺžiť o čas trvania daných konaní.

6. Členské štáty zriadia alebo určia jedno alebo viaceré kontaktné miesta. Dané kontaktné miesta na žiadosť žiadateľa a bezplatne poskytujú usmernenia a podporu pri činnostiach uvedených v odseku 1 až po vydanie rozhodnutia zo strany zodpovedných orgánov na konci postupu. Žiadateľovi stačí obrátiť sa v súvislosti s celým postupom len na jedno kontaktné miesto.
7. Členské štáty zabezpečujú, aby sa povolenia na výstavbu a prevádzku [...] infraštruktúry siete [...] zemného plynu vydávané podľa vnútroštátneho práva **vzťahovali aj na [...] infraštruktúru vodíkových sústav. [...]. Nie je tým dotknuté právo členských štátov zrušiť tieto povolenia, ak vodíková infraštruktúra nie je v súlade s pravidlami technickej bezpečnosti, ktoré sa vzťahujú na infraštruktúru vodíkovej sústavy a ktoré sú stanovené v práve Únie alebo vo vnútroštátnom práve.**
- [...]
8. Členské štáty zabezpečujú, aby sa existujúce [...] práva na využívanie pozemkov na výstavbu a prevádzku plynovodov a iných aktív siete [...] **uplatňovali aj na vodíkovedy a iné aktíva siete na transport vodíka.**

- 8a. V prípade prevodu vlastníctva infraštruktúry v rámci toho istého podniku s cieľom splniť požiadavky článku 63 sa povolenia, ktoré sa týkajú tejto infraštruktúry, rovnako prevedú na nového vlastníka.**
9. Členské štáty zabezpečia, aby dôvody na akékoľvek zamietnutie udelenia povolenia boli objektívne a nediskriminačné a aby boli žiadateľovi oznámené. Dôvody takéhoto zamietnutia sa zasielajú pre informáciu Komisii. Členské štáty stanovujú postup umožňujúci žiadateľovi, aby sa proti takémuto zamietnutiu odvolal.
10. Na účely rozvoja nových zásobovaných oblastí a účinnej prevádzky všeobecne a bez toho, aby bol dotknutý článok 30, členské štáty môžu rozhodnúť o zamietnutí udelenia ďalšieho povolenia na výstavbu a prevádzku distribučných sietí zemného plynu v ktorejkoľvek konkrétnej oblasti, pokiaľ už v tejto oblasti vybudovanie takýchto plynovodných sietí bolo schválené a ak nie je naplno využitá existujúca alebo navrhovaná kapacita.

Certifikácia palív z obnoviteľných zdrojov a nízkouhlíkových palív

1. **Na účely certifikácie palív z obnoviteľných zdrojov a nízkouhlíkových palív vyžadujú členské štáty od hospodárskych subjektov, aby preukázali splnenie podmienok týkajúcich sa obnoviteľných plynov [...] stanovené v článku 25 ods. 2 a článku 29 smernice (EÚ) 2018/2001. Súlad s danými [...] kritériami udržateľnosti a úspor emisií skleníkových plynov sa preukazuje v súlade s článkom 30 uvedenej smernice [...].**
2. Členské štáty s cieľom zabezpečiť, aby úspory emisií skleníkových plynov pri používaní nízkouhlíkových palív a nízkouhlíkového vodíka dosahovali aspoň 70 % v súlade s vymedzením pojmov v článku 2 bode 10 a 12 [...], požadujú od hospodárskych subjektov, aby preukázali splnenie danej prahovej hodnoty a požiadaviek stanovených v metodike uvedenej v odseku 5 tohto článku. Na tieto účely od hospodárskych subjektov požadujú, aby používali systém hmotnostnej bilancie v súlade s článkom 30 ods. 1 a 2 smernice (EÚ) 2018/2001.
3. Členské štáty zabezpečujú, aby hospodárske subjekty predkladali spoľahlivé informácie o dodržiavaní 70 % prahu úspor emisií skleníkových plynov stanoveného v odseku 2 a metodiky úspor emisií skleníkových plynov stanovenej v odseku 5 a aby hospodárske subjekty relevantnému členskému štátu na požiadanie sprístupňovali údaje použité na zostavenie predmetných informácií. Členské štáty vyžadujú od hospodárskych subjektov, aby zaviedli primeraný štandard nezávislého auditu poskytnutých informácií, a aby poskytli dôkaz o tom, že táto požiadavka bola splnená. Auditom sa overuje, či sú systémy využívané hospodárskymi subjektmi presné, spoľahlivé a chránené voči podvodom.

4. Povinnosti stanovené v odseku 2 sa uplatňujú bez ohľadu na to, či sa nízkouhlíkové palivá vyrábajú v Únii alebo dovážajú. Informácie o geografickom pôvode a druhu surovín nízkouhlíkových palív alebo nízkouhlíkového vodíka za každého dodávateľa paliva sa spotrebiteľom poskytujú na webových stránkach prevádzkovateľov, dodávateľov alebo príslušných orgánov a každoročne sa aktualizujú.
5. Komisia do **12 mesiacov od nadobudnutia účinnosti tejto smernice** prijme [...] delegované akty v súlade s článkom 83 s cieľom doplniť túto smernicu špecifikovaním metodiky posudzovania úspor emisií skleníkových plynov z nízkouhlíkových palív. Danou metodikou sa zaručí, aby sa neposkytli kredity za znížené emisie oxidu uhličitého, za ktorého zachytenie sa už udelili emisné kredity na základe iných ustanovení práva, **a táto metodika musí byť v súlade s metodikou posudzovania úspor emisií skleníkových plynov z kvapalných a plynných palív v doprave z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu a z fosílnych palív vyrobených z odpadu.**

6. Komisia môže rozhodnúť, že dobrovoľné vnútroštátne alebo medzinárodné schémy stanovujúce normy pre výrobu nízkouhlíkových palív alebo nízkouhlíkového vodíka poskytujú presné údaje o úsporách emisií skleníkových plynov na účely tohto článku a metodiky uvedenej v odseku 5 [...]. **Komisia prijme rozhodnutia [...], len ak daná schéma spĺňa primerané normy spoľahlivosti, transparentnosti a nezávislého auditu v súlade s požiadavkami na certifikáciu palív z obnoviteľných zdrojov stanovenými v nariadení (EÚ) 2022/996.**
7. Ak hospodársky subjekt poskytne dôkaz alebo údaje získané v súlade so schémou, ktorá bola predmetom rozhodnutia podľa odseku 6, členský štát nebude od hospodárskeho subjektu požadovať poskytnutie ďalších dôkazov o splnení kritérií, vzhľadom na ktoré Komisia schému uznala.
8. Príslušné orgány členských štátov dohliadajú na prevádzku certifikačných orgánov, ktoré vykonávajú nezávislý audit v rámci dobrovoľnej schémy. Certifikačné orgány na žiadosť príslušných orgánov predložia všetky relevantné informácie potrebné na dohľad nad vykonávaním auditov vrátane ich presného dátumu, času a miesta. Ak členské štáty zistia nesúlad, bezodkladne o tom informujú dobrovoľnú schému.

9. Komisia na žiadosť členského štátu, ktorá môže vychádzať zo žiadosti hospodárskeho subjektu, na základe všetkých dôkazov, ktoré má k dispozícii, preskúma, či boli splnené kritériá úspor emisií skleníkových plynov stanovené v tomto článku, metodika vypracovaná v súlade s odsekom 5 tohto článku a prahy úspor emisií skleníkových plynov stanovené v článku 2 bodoch **10[...]**, **11** a **12[...]**. Komisia do šiestich mesiacov od doručenia takej žiadosti rozhodne, či dotknutý členský štát môže:
- a) prijať dôkazy už poskytnuté na preukázanie dodržiavania kritérií úspor emisií skleníkových plynov pri nízkouhlíkových palivách alebo
 - b) odchyľne od odseku 7 vyžadovať od dodávateľov zdrojov nízkouhlíkových palív, aby predložili ďalšie dôkazy dodržiavania kritérií úspor emisií skleníkových plynov a 70 % prahu úspor emisií skleníkových plynov.

10. Členské štáty príslušným hospodárskym subjektom uložia aj povinnosť vkladat' do databázy Únie **alebo do vnútroštátnych databáz prepojených s databázou Únie** informácie o vykonaných transakciách a vlastnostiach udržiateľnosti **obnoviteľných plynov a nízkouhlíkových palív** v súlade s požiadavkami na **palivá z obnoviteľných zdrojov** stanovenými v [článku 28 smernice (EÚ) 2018/2001]. **Ak sa na výrobu dodávky nízkouhlíkových plynov vydali potvrdenia o pôvode, vzťahujú sa na ne rovnaké pravidlá, ako sú pravidlá stanovené [...] v [článku 28 smernice (EÚ) 2018/2001] týkajúce sa potvrdení o pôvode vydaných na výrobu obnoviteľných plynov.**
11. **Komisia prijme rozhodnutia podľa odseku 6 tohto článku prostredníctvom vykonávacích aktov. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 84 ods. 3. Takéto rozhodnutia sú platné maximálne päť rokov.**

[...]

Článok 9

Technické pravidlá

Regulačné orgány, ak tak členské štáty stanovili, alebo členské štáty zabezpečia určenie kritérií technickej bezpečnosti a vypracovanie a zverejnenie technických pravidiel, ktorými sa stanovujú minimálne technicko-konštrukčné a prevádzkové požiadavky na pripojenie k zariadeniam LNG, zásobníkom, ďalším prepravným alebo distribučným sieťam, priamym plynovodom, ako aj k vodíkovej sústave. Tieto technické pravidlá musia zabezpečovať interoperabilitu sietí a byť objektívne a nediskriminačné. V prípade potreby vydá ACER príslušné odporúčania zamerané na dosiahnutie súladu s týmito pravidlami. Pravidlá sa oznamujú Komisii v súlade s článkom 5 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1535²⁴.

Regulačné orgány, ak tak členské štáty stanovili, alebo členské štáty vo vhodných prípadoch požadujú od prevádzkovateľov prepravných sietí, prevádzkovateľov distribučných sietí a prevádzkovateľov vodíkových sietí na svojom území, aby uverejnili technické pravidlá v súlade s článkom 9, najmä čo sa týka pravidiel pripojenia do siete, ktoré zahŕňajú požiadavky na kvalitu plynu, jeho odorizáciu a tlak. Členské štáty takisto požadujú od prevádzkovateľov prepravných a distribučných sietí, aby zverejňovali tarify za pripojenie plynu z obnoviteľných zdrojov na základe objektívnych, transparentných a nediskriminačných kritérií.

²⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1535 z 9. septembra 2015, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických predpisov a pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti (Ú. v. EÚ L 241, 17.9.2015, s. 1).

KAPITOLA III

POSILNENIE POSTAVENIA SPOTREBITEĽOV A ICH OCHRANA A MALOOBCHODNÉ TRHY

Článok 10

Základné zmluvné práva

1. Členské štáty zabezpečia, aby všetci koncoví odberatelia [...] mali právo na dodávky plynov od dodávateľa, ak s tým dodávateľ súhlasí, bez ohľadu na to, v akom členskom štáte je dodávateľ zaregistrovaný, pokiaľ dodávateľ dodržiava platné obchodné pravidlá, pravidlá [...] **týkajúce sa vyvažovania a bezpečnosti dodávok a požiadavky vyplývajúce z článku 7 ods. 2.** Členské štáty v tejto súvislosti prijímú všetky opatrenia, aby administratívne postupy nediskriminovali dodávateľov, ktorí sú už zaregistrovaní v inom členskom štáte.
2. Bez toho, aby boli dotknuté pravidlá Únie v oblasti ochrany spotrebiteľov, najmä smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ a smernica Rady 93/13/EHS, členské štáty zabezpečia, aby koncoví odberatelia mali práva uvedené v odsekoch 3 až 11[...] tohto článku.

3. Koncoví odberatelia majú právo uzavrieť so svojím dodávateľom zmluvu, ktorá obsahuje:
- a) totožnosť a adresu dodávateľa;
 - b) poskytované služby, ponúkanú úroveň kvality služieb, ako aj lehotu na počiatočné pripojenie;
 - c) druhy ponúkaných služieb údržby;
 - d) prostriedky, ktorými možno získať aktuálne informácie o všetkých uplatňovaných tarifách, poplatkoch za údržbu a balíkoch produktov alebo služieb;
 - e) trvanie zmluvy, podmienky obnovenia alebo vypovedania zmluvy a služieb vrátane produktov alebo služieb, ktoré sú v balíku s uvedenými službami a informácie o tom, či je možné vypovedať zmluvu bez poplatkov;
 - f) všetky kompenzačné a refundačné úpravy, ktoré sa uplatňujú v prípade, že sa nedodrží dohodnutá úroveň kvality služieb vrátane chybného alebo oneskoreného účtovania;
 - g) spôsob začatia postupu na mimosúdne urovnávanie sporov v súlade s článkom 24;
 - h) informácie o právach spotrebiteľa vrátane informácií o vybavovaní sťažností a o všetkých informáciách uvedených v tomto odseku, ktoré sú jasne oznamované prostredníctvom faktúr alebo internetovej stránky vodíkového alebo plynárenského podniku.

Podmienky musia byť spravodlivé a vopred dobre známe. V každom prípade sa tieto informácie musia poskytovať pred uzatvorením alebo potvrdením zmluvy. Pokiaľ sa zmluvy uzatvárajú cez sprostredkovateľov, informácie **týkajúce sa záležitostí uvedených v tomto [...] odseku** sa takisto poskytujú pred uzatvorením zmluvy;

Koncovým odberateľom musí byť poskytnutý výstižný a jednoducho formulovaný súhrn hlavných zmluvných podmienok, a to v dobre viditeľnej forme. **Komisia v tejto súvislosti poskytne nezáväzné usmernenia.**

4. Koncovým odberateľom sa musia poskytovať primerané informácie o každom úmysle zmeniť zmluvné podmienky a aj informácie o ich práve vypovedať v tomto prípade zmluvu. Dodávatelia svojim koncovým odberateľom transparentným a zrozumiteľným spôsobom priamo oznamujú/.../ každú úpravu ceny za dodávku a dôvody a podmienky danej úpravy a jej rozsah najneskôr dva týždne alebo v prípade odberateľov v domácnosti najneskôr jeden mesiac pred tým, ako táto úprava nadobudne účinnosť. Členské štáty zabezpečia, aby koncoví odberatelia mohli slobodne vypovedať zmluvu, ak nesúhlasia s novými zmluvnými podmienkami alebo úpravami ceny za dodávky, ktoré im oznámil ich dodávateľ.
5. Dodávatelia koncovým odberateľom poskytujú transparentné informácie o uplatňovaných cenách a tarifikách a o štandardných podmienkach týkajúcich sa prístupu k plynárenským službám a ich využívania.
6. Dodávatelia poskytujú koncovým odberateľom širokú ponuku spôsobov platby. Takéto spôsoby platby nesmú neprimerane diskriminovať odberateľov. Akýkoľvek rozdiel v poplatkoch spojených so spôsobmi platby alebo systémami zálohových platieb musí byť objektívny, nediskriminačný a primeraný a nesmie prevyšovať priame náklady, ktoré znáša príjemca platby pri konkrétnom spôsobe platby alebo systéme zálohovej platby, v súlade s článkom 62 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366²⁵.
7. Odberatelia v domácnosti, ktorí majú prístup k systémom zálohových platieb, nesmú byť v zmysle odseku 6 takýmito systémami zálohových platieb znevýhodňovaní.

²⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366 z 25. novembra 2015 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia smernice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 1093/2010 a ktorou sa zrušuje smernica 2007/64/ES (Ú. v. EÚ L 337, 23.12.2015).

8. Dodávateľia ponúkajú koncovým odberateľom spravodlivé a transparentné všeobecné podmienky, ktoré poskytujú jasným a jednoznačným jazykom a ktoré nesmú obsahovať mimozmluvné prekážky výkonu práv odberateľa, napríklad nadmernú zmluvnú dokumentáciu. Odberatelia musia byť chránení pred nespravodlivými alebo zavádzajúcimi spôsobmi predaja.
9. Koncoví odberatelia majú právo na dobrú úroveň služieb a vybavovanie sťažností zo strany ich dodávateľov. Dodávateľia musia sťažnosti vybavovať jednoducho, spravodlivo a promptne.
10. Dodávateľia primerane informujú odberateľov zemného plynu v domácnosti o alternatívnych opatreniach na **zabránenie** odpojeniu v dostatočnom predstihu pred plánovaným odpojením. Takéto alternatívne opatrenia môžu zahŕňať informácie o zdrojoch podpory na predídenie odpojeniu, systémy zálohových platieb, energetické audity, energetické poradenstvo, alternatívne platobné plány, poradenstvo v oblasti riadenia dlhu či moratórium na odpojenie, pričom by pre odberateľov, ktorým hrozí odpojenie, nemali znamenať dodatočné náklady.
11. Dodávateľia poskytnú koncovým odberateľom záverečné vyúčtovanie po každej zmene dodávateľa najneskôr do šiestich týždňov po takejto zmene.

Právo na zmenu dodávateľa a pravidlá pre poplatky s ňou spojené

1. Odberatelia majú právo zmeniť dodávateľa plynov alebo účastníka trhu. Členské štáty zabezpečia, aby odberateľ, ktorý si želá zmeniť dodávateľa alebo účastníka trhu, mal právo pri dodržaní zmluvných podmienok takúto zmenu uskutočniť do maximálne troch týždňov od dátumu žiadosti. Najneskôr do **1. januára** 2026 sa zabezpečí, aby technický proces zmeny dodávateľa alebo účastníka trhu netrval dlhšie ako 24 hodín a aby sa mohol uskutočniť každý pracovný deň.
2. Členské štáty zabezpečia, aby právo zmeniť dodávateľa alebo účastníka trhu bolo priznané odberateľom nediskriminačným spôsobom, pokiaľ ide o náklady, úsilie alebo čas.
3. Členské štáty zabezpečia, aby sa aspoň odberateľom v domácnosti a malým podnikom neúčtovali za zmenu žiadne poplatky. Členské štáty však môžu povoliť dodávateľom alebo účastníkom trhu, aby účtovali poplatky za vypovedanie zmluvy odberateľom, ktorí z vlastnej vôle vypovedajú zmluvy o dodávke s pevnou cenou, ktoré boli uzavreté na dobu určitú, pred uplynutím ich platnosti, ak sú tieto poplatky:
 - a) súčasťou zmluvy, ktorú odberateľ z vlastnej vôle uzavrel, a
 - b) odberateľ bol o týchto poplatkoch pred uzavretím zmluvy jasne oboznámený.

Takéto poplatky musia byť primerané a nesmú presiahnuť priamu hospodársku stratu vzniknutú dodávateľovi alebo účastníkovi trhu v súvislosti s vypovedaním zmluvy zo strany odberateľa. [...] **V prípade ponúk v balíku môžu odberatelia [...] vypovedať jednotlivé služby uvedené v zmluve. [...].** Dôkazné bremeno priamej hospodárskej straty má vždy dodávateľ alebo účastník trhu. Prípustnosť poplatkov za vypovedanie zmluvy monitoruje regulačný orgán alebo ktorýkoľvek iný príslušný vnútroštátny orgán.

4. Odberatelia v domácnosti sú oprávnení meniť dodávateľa kolektívne. Členské štáty odstránia všetky regulačné alebo administratívne prekážky kolektívnemu uskutočňovaniu zmeny dodávateľa a zároveň poskytnú rámec, ktorým sa zabezpečí maximálna ochrana spotrebiteľov s cieľom zamedziť nekalým praktikám.
5. **Členské štáty zabezpečia, aby sa odberateľom [...] udelilo právo vypovedať zmluvy o dodávke plynu v krátkej výpovednej lehote.**

Článok 11a

Práva a ochrana spotrebiteľov v súvislosti s postupným vyradovaním zemného plynu

Ak je odpojenie užívateľov siete povolené podľa článku 34 ods. 4, členské štáty zabezpečia, aby:

- a) [...] sa uskutočnili konzultácie s dotknutými užívateľmi siete a inými príslušnými zainteresovanými stranami, najmä so spotrebiteľskými organizáciami;**
- b) boli užívatelia siete a príslušné zainteresované strany informovaní v dostatočnom predstihu o plánovanom dátume odpojenia a súvisiacich následných krokoch;**
- c) koncoví odberatelia mali prístup k informáciám a vhodnému poradenstvu o možnostiach udržateľného vykurovania prostredníctvom postupu jednotného kontaktného miesta stanoveného v súlade s článkom 21 smernice (EÚ).../... [prepracovaného znenia smernice o energetickej efektívnosti];**
- d) sa pri plánovaní a vykonávaní postupného vyradovania zemného plynu náležite zohľadnili osobitné potreby zraniteľných odberateľov alebo odberateľov postihnutých energetickou chudobou.**

Porovnávacie nástroje pre zemný plyn

1. Členské štáty zabezpečia, aby aspoň odberatelia zemného plynu v domácnosti[...] a mikropodniky s **očakávanou ročnou spotrebou pod 100 000 kWh** [...] mali bezplatný prístup aspoň k jedenému nástroju na porovnávanie ponúk dodávateľov vrátane ponúk balíkov. Odberateľom sa informácie o dostupnosti takýchto nástrojov poskytujú v rámci ich faktúr alebo sa k faktúre priložia, alebo iným spôsobom. Nástroje musia spĺňať minimálne tieto požiadavky:
 - a) musia byť nezávislé od účastníkov trhu a všetkým plynárenským podnikom musia zaistiť rovnaké podmienky z hľadiska výsledkov vyhľadávania;
 - b) musia jasne uvádzať ich vlastníkov a fyzické alebo právnické osoby, ktoré nástroje prevádzkujú alebo kontrolujú, ako aj informácie o tom, ako sú tieto nástroje financované;
 - c) musia stanoviť jasné a objektívne kritériá, na ktorých má byť porovnávanie založené, a to vrátane služieb, a tieto kritériá sa musia zverejniť;
 - d) musia používať jednoduchý a jednoznačný jazyk;
 - e) musia poskytovať presné a aktuálne informácie a uvádzať čas poslednej aktualizácie;

- f) musia byť prístupné pre osoby so zdravotným postihnutím, a teda musia byť vnímateľné, ovládateľné, zrozumiteľné a odolné;
- g) musia umožňovať účinné nahlasovanie nesprávnych informácií o zverejnených ponukách;
- h) musia uskutočňovať porovnávanie, pričom obmedzia požadované osobné údaje na údaje, ktoré sú pre porovnávanie nevyhnutné.

Členské štáty zabezpečia, aby sa aspoň jeden nástroj vzťahoval na celý trh so zemným plynom. V prípade, že na trhu existujú viaceré nástroje, musia zahŕňať čo najvyčerpávajúcejším spôsobom spektrum plynárenských ponúk na podstatnej časti trhu a ak tieto nástroje neposkytujú úplný prehľad o trhu, táto skutočnosť musí byť pred zobrazením výsledkov jasne uvedená.

- 2. Nástroje môže prevádzkovať ktorýkoľvek subjekt vrátane súkromných spoločností a verejných orgánov alebo subjektov.
- 3. Členské štáty môžu vyžadovať, aby nástroje na porovnávanie uvedené v odseku 1 zahŕňali kritéria porovnávania spojené s povahou služieb ponúkaných dodávateľmi.

4. Členské štáty ustanovia príslušný orgán, ktorý bude zodpovedný za vydávanie značky dôveryhodnosti nástrojom na porovnávanie, ktoré spĺňajú požiadavky stanovené v odseku 1, a zabezpečia, aby nástroje na porovnávanie so značkou dôveryhodnosti naďalej spĺňali predmetné požiadavky. Uvedený orgán musí byť nezávislý od všetkých účastníkov trhu a prevádzkovateľov nástroja na porovnávanie.
5. Pre každý nástroj porovnávajúci ponuky účastníkov trhu musí byť možné žiadať o značku dôveryhodnosti v súlade s týmto článkom na dobrovoľnom a nediskriminačnom základe.
6. Odchyľne od odsekov 4 a 5 môžu členské štáty rozhodnúť, že nezabezpečia označovanie nástrojov na porovnávanie značkou dôveryhodnosti, ak verejný orgán alebo subjekt poskytne nástroj na porovnávanie spĺňajúci požiadavky stanovené v odseku 1.

Aktívni odberatelia na trhu so zemným plynom

1. Členské štáty zabezpečia, aby koncoví odberatelia boli oprávnení konať ako aktívni odberatelia bez toho, aby boli vystavení neprimeraným alebo diskriminačným technickým požiadavkám, administratívnym požiadavkám, postupom a poplatkom a sieťovým poplatkom, ktoré neodrážajú náklady.
2. Členské štáty zabezpečia, aby aktívni odberatelia boli:
 - a) oprávnení vykonávať činnosť priamo;
 - b) oprávnení predávať obnoviteľné zemné plyny z vlastnej výroby pomocou siete zemného plynu;
 - c) oprávnení zúčastňovať sa na schémach energetickej efektívnosti a **presunu dopytu**;
 - d) oprávnení poveriť tretiu stranu správou zariadení, ktoré sú potrebné na vykonávanie ich činností, vrátane inštalácie, prevádzky, spracúvania údajov a údržby, bez toho, aby sa táto tretia strana považovala za aktívneho odberateľa;
 - e) povinní uhrádzať transparentné a nediskriminačné sieťové poplatky odrážajúce náklady, čím sa zabezpečí ich príspevok k primeranému a vyváženému spôsobu spoločného znášania nákladov siete;
 - f) finančne zodpovední za odchýlky, ktoré spôsobia v sieti zemného plynu, alebo aby delegovali svoju zodpovednosť za vyvažovanie v súlade s článkom 3 písm. e) [prepracované znenie nariadenia o plyne navrhnuté v COM(2021) [...] 804].

3. Členské štáty môžu mať vo svojom vnútroštátnom práve rôzne ustanovenia pre individuálnych a spoločne konajúcich aktívnych odberateľov za predpokladu, že všetky práva a povinnosti stanovené v tomto článku sa uplatňujú na všetkých aktívnych odberateľov. Akékoľvek rozdielne zaobchádzanie so spoločne konajúcimi aktívnymi odberateľmi musí byť primerané a riadne odôvodnené.
4. Členské štáty zabezpečia, aby aktívni odberatelia, ktorí vlastnia zariadenia na uskladňovanie obnoviteľného plynu:
- a) mali právo na pripojenie do siete v primeranom čase po podaní žiadosti, ak sú splnené všetky potrebné podmienky, ako je zodpovednosť za vyvažovanie;
 - b) nepodliehali dvojitému spoplatneniu vrátane sieťových poplatkov za obnoviteľný plyn, ktorý zostal v ich priestoroch;
 - c) nepodliehali neprimeraným požiadavkám alebo poplatkom za udelenie licencie;
 - d) mali povolené poskytovať viacero služieb naraz, ak to je technicky možné.

Článok 14

Občianske energetické spoločenstvá na trhu so zemným plynom

1. Členské štáty [...] **môžu** poskytnúť podporný regulačný rámec pre občianske energetické spoločenstvá.
2. **Ak členské štáty poskytnú podporný rámec podľa odseku 1, zabezpečia, aby: [...]**
 - a) bola účasť v občianskom energetickom spoločenstve otvorená a dobrovoľná;
 - b) členovia alebo spoločníci boli oprávnení z takéhoto spoločenstva vystúpiť, pričom v takom prípade sa uplatňuje článok 11 [...];

- c) členovia alebo spoločníci občianskeho energetického spoločenstva nestratili svoje práva a povinnosti odberateľa v domácnosti alebo aktívneho odberateľa;
- d) príslušní prevádzkovatelia distribučnej siete spolupracovali s občianskymi energetickými spoločenstvami za primeranú odplatu podľa posúdenia regulačného orgánu, s cieľom uľahčiť prepravu obnoviteľných [...] plynov v občianskych energetických spoločenstvách;
- e) občianske energetické spoločenstvá podliehali nediskriminačným, spravodlivým, primeraným a transparentným postupom a poplatkom, a to aj vzhľadom na pripojenie k sieti, registráciu a udeľovanie licencií, a transparentným a nediskriminačným sieťovým poplatkom odrážajúcim náklady, čím sa zabezpečí ich primeraný a vyvážený príspevok k celkovému rozdeleniu nákladov v sieti zemného plynu.

3. Ak členské štáty poskytnú podporný rámec podľa odseku 1, môžu v tomto podpornom rámci stanoviť, že občianske energetické spoločenstvá: [...]:

- a) sú otvorené cezhraničnej účasti [...];
- b) sú oprávnené vlastniť, zriaďovať, kupovať alebo prenajímať si distribučné siete a samostatne ich spravovať podľa podmienok stanovených v odseku 4 tohto článku;
- c) podliehajú výnimkám stanoveným v článku 28 ods. 2.

4. Ak členské štáty poskytnú podporný rámec podľa odseku 1, zabezpečia, aby občianske energetické spoločnosti: [...]:

- a) mohli mať nediskriminačný prístup ku všetkým trhom so zemným plynom;
- b) neboli diskriminované a zaobchádzalo sa s nimi primerane z hľadiska ich činností, práv a povinností v postavení koncových odberateľov, výrobcov, dodávateľov, prevádzkovateľov distribučných sietí alebo účastníkov trhu;
- c) boli finančne zodpovedné za odchýlky, ktoré spôsobia v sieti zemného plynu alebo delegovali svoju zodpovednosť za vyvažovanie v súlade s článkom 3 písm. e) [prepracované znenie nariadenia o plyne navrhnuté v COM(2021) [...] **804**];
- d) boli považované za aktívnych odberateľov v súlade s článkom 13 ods. 2 písm. e) a ods. 4 písm. a), c) a d) [...];
- e) boli oprávnené zabezpečiť v rámci občianskeho energetického spoločenstva spoločné využívanie obnoviteľných plynov vyrobených výrobnými jednotkami, ktoré spoločenstvo vlastní, a to v súlade s inými požiadavkami stanovenými v tomto článku a pri zachovaní práv a povinností členov spoločenstva ako koncových odberateľov.

Na účely prvého pododseku písm. e), v prípade spoločného využívania obnoviteľných plynov týmto nie sú dotknuté uplatniteľné sieťové poplatky, tarify a odvody v súlade s transparentnou analýzou nákladov a výnosov distribuovaných zdrojov energie, ktorú vypracuje príslušný vnútroštátny orgán.

[...] **5.** Členské štáty sa môžu rozhodnúť, že občianskym energetickým spoločnostiam udelia právo riadiť distribučné siete v oblasti ich pôsobenia, a zaviesť príslušné postupy bez toho, aby bola dotknutá kapitola VI alebo iné pravidlá a predpisy vzťahujúce sa na prevádzkovateľov distribučných sietí.

Ak [...] sa udelí právo **uvedené v [...] prvom pododseku**, členské štáty zabezpečia, aby občianske energetické spoločnosti:

- a) smeli prepravovať plyn z neobnoviteľných zdrojov, ak je takýto plyn [...] potrebný pre bezpečnú prevádzku siete;
- b) boli oprávnené uzatvoriť dohodu o prevádzke svojej siete s príslušným prevádzkovateľom distribučnej siete alebo prevádzkovateľom prepravnej siete, na ktorú je ich sieť pripojená;
- c) boli povinné uhrádzať primerané sieťové poplatky v miestach pripojenia medzi ich sieťou a distribučnou sieťou mimo občianskeho energetického spoločenstva;
- d) nediskriminovali ani nepoškodzovali odberateľov, ktorí zostanú pripojení k distribučnej sieti.

6. Ak členské štáty poskytnú podporný rámec podľa odseku 1, [...] zabezpečia, [...] aby:
- a) súkromné podniky, ktoré vykonávajú rozsiahlu obchodnú činnosť a pre ktoré plynárenský sektor predstavuje primárnu oblasť hospodárskej činnosti, sa nesmeli zúčastňovať ako členovia alebo akcionári ani spolupracovať inými prostriedkami, napr. cez investície, či už priamo alebo nepriamo prostredníctvom dcérskej spoločnosti [...];
 - b) súkromné podniky, ktoré vykonávajú rozsiahlu obchodnú činnosť a ktoré sú zapojené do spoločenstva ako členovia alebo akcionári, alebo ktoré spolupracujú inými prostriedkami, napr. cez investície, nemôžu mať žiadny rozhodujúci vplyv na rozhodovanie občianskeho energetického spoločenstva;
 - c) občianske energetické spoločenstvá boli ekonomicky a finančne nezávislé od súkromných podnikov, ktoré nie sú komunitami vyrábajúcimi energiu z obnoviteľných zdrojov a malými podnikmi;
 - d) aspoň 15 % hlasovacích práv bolo udelených odberateľom v domácnostiach, ktorí sú nezávislí od iných členov alebo akcionárov, ako sú malé podniky a miestne orgány.

Faktúry a informácie o vyúčtovaní

1. Členské štáty zabezpečia, aby faktúry a informácie o vyúčtovaní boli presné, zrozumiteľné, prehľadné, stručné a užívateľsky prístupné a upravené tak, aby ich koncoví odberatelia mohli porovnávať a aby spĺňali minimálne požiadavky stanovené v prílohe I. Koncovým odberateľom sa poskytuje na požiadanie jasné a zrozumiteľné vysvetlenie toho, akým spôsobom bola ich faktúra vyhotovená, a to najmä ak faktúry nie sú založené na skutočnej spotrebe.
2. Členské štáty zabezpečia, aby koncoví odberatelia dostávali všetky faktúry a informácie o vyúčtovaní bezplatne.
3. Členské štáty zabezpečia, aby koncovým odberateľom bola ponúknutá možnosť poskytovania faktúr a informácií o vyúčtovaní elektronicky a **aby sa prinajmenšom odberateľom v domácnostiach a malým podnikom a mikropodnikom ponúkli [...]** flexibilné spôsoby samotnej platby faktúry.
4. Ak je súčasťou zmluvy zmena produktu alebo ceny, či zľavy v budúcnosti, malo by sa to na faktúre uvádzať spolu s dátumom uskutočnenia zmeny.
5. Ak členské štáty zvažujú zmenu požiadaviek na obsah faktúr, uskutočnia konzultácie so spotrebiteľskými organizáciami.

Inteligentné meracie systémy v sieti zemného plynu

1. V záujme podpory energetickej efektívnosti a posilnenia postavenia koncových odberateľov členské štáty alebo regulačný orgán, ak tak členský štát určí, dôrazne odporučia, aby plynárenské podniky optimalizovali využívanie zemného plynu, okrem iného poskytovaním služieb energetického manažérstva a zavádzaním inteligentných meracích systémov, ktoré sú interoperabilné, najmä s odberateľskými systémami energetického hospodárenia a s inteligentnými sieťami v súlade s uplatniteľnými pravidlami Únie v oblasti ochrany údajov.

2. Členské štáty zabezpečia na svojom území zavedenie inteligentných meracích systémov.

Bez ohľadu na prvý pododsek môže takéto [...] povinné zavedenie podliehať posúdeniu nákladov a prínosov, ktoré sa vykoná podľa zásad stanovených v prílohe II. Členské štáty môžu vo svojom posúdení nákladov a prínosov vykonať samostatné posúdenia pre rôzne kategórie odberateľov a skupín odberateľov, ako sú domácnosti, malé a stredné podniky a priemysel.

3. Členské štáty, ktoré pristúpia k zavedeniu inteligentných meracích systémov, prijímú a uverejnia minimálne funkčné a technické požiadavky na inteligentné meracie systémy, ktoré sa majú zaviesť na ich území, v súlade s článkom 18 a prílohou II. Členské štáty zabezpečia interoperabilitu uvedených inteligentných meracích systémov, ako aj ich schopnosť poskytnúť výstupy pre odberateľské systémy energetického hospodárenia. V tomto smere musia členské štáty náležite prihliadať na využitie dostupných relevantných noriem vrátane tých, ktoré umožňujú interoperabilitu, ako aj na osvedčené postupy a význam vývoja inteligentných sietí a vnútorného trhu so zemným plynom.

4. Členské štáty, ktoré pristúpia k zavedeniu inteligentných meracích systémov, zabezpečia, aby koncoví odberatelia transparentne a nediskriminačne prispeli na náklady súvisiace s ich zavedením, pričom zohľadnia dlhodobý prínos pre celý hodnotový reťazec. Členské štáty alebo nimi určené príslušné orgány pravidelne monitorujú takéto zavádzanie na svojom území s cieľom sledovať zabezpečovanie prínosov pre spotrebiteľov.
5. Ak je výsledok posúdenia nákladov a prínosov zavedenia inteligentných meracích systémov podľa odseku 2 negatívny, členské štáty zabezpečia, aby sa toto posúdenie revidovalo aspoň každé štyri roky v reakcii na významné zmeny východiskových predpokladov, ako aj na technologický a trhový vývoj. Členské štáty Komisii oznámia výsledok aktualizovaného posúdenia nákladov a prínosov, keď bude k dispozícii.
6. Ustanovenia tejto smernice týkajúce sa inteligentných meracích systémov sa vzťahujú na budúce zariadenia a na zariadenia, ktorými sa nahradia staršie inteligentné meracie zariadenia. Inteligentné meracie systémy, ktoré sú už nainštalované, alebo pri ktorých došlo k „začatiu prác“ pred [dátum nadobudnutia účinnosti], môžu zostať v prevádzke počas celej životnosti. Inteligentné meracie systémy, ktoré nespĺňajú požiadavky článku [...] 18 a prílohy II, však nemôžu zostať v prevádzke po [12 rokov od nadobudnutia účinnosti tejto smernice].
7. Na účely odseku 6 „začatie prác“ je buď začiatok stavebných prác na investícii, alebo prvý záväzok firmy na objednávku zariadenia alebo iný záväzok, na základe ktorého je investícia nezvratná, podľa toho, čo je prvé v časovom slede. Kúpa pozemku a prípravné práce, ako napríklad získavanie povolení a uskutočňovanie predbežných štúdií uskutočniteľnosti sa nepovažujú za začatie prác. V prípade prevzatia podniku znamená „začatie prác“ okamih nadobudnutia aktív priamo spojených s nadobudnutým podnikom.

Intelligentné meracie systémy vo vodíkovej sústave

1. Členské štáty zabezpečia zavádzanie inteligentných meracích systémov, ktoré dokážu presne merať spotrebu, poskytovať informácie o skutočnom čase spotreby a sú schopné prostredníctvom určitej formy elektronickej komunikácie vysielat' a prijímať údaje na účely informovania, monitorovania a kontroly.

Bez ohľadu na prvý pododsek môže takéto povinné zavedenie podliehať posúdeniu nákladov a prínosov, ktoré sa vykoná podľa zásad stanovených v prílohe II.

2. Členské štáty pri zohľadnení používania primeraných noriem zaistujú bezpečnosť meracích systémov a príslušnej dátovej komunikácie, súkromie koncových odberateľov v súlade s príslušnými právnymi predpismi Únie o ochrane údajov a súkromia, ako aj ich interoperabilitu.

3. Komisia prijme prostredníctvom vykonávacích aktov požiadavky interoperability na inteligentné meracie systémy a postupy s cieľom zabezpečiť pre oprávnené osoby prístup k údajom z meracích systémov. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 4 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
4. **Členské štáty, ktoré pristúpia k zavedeniu inteligentných meracích systémov, zabezpečia, aby koncoví odberatelia transparentne a nediskriminačne prispeli na náklady súvisiace s ich zavedením, pričom zohľadnia dlhodobý prínos pre celý hodnotový reťazec. Členské štáty [...] pravidelne monitorujú takéto zavádzanie na svojom území s cieľom sledovať dosiahnutý prínos pre spotrebiteľov.**
5. **Ak je výsledok posúdenia nákladov a prínosov zavedenia inteligentných meracích systémov podľa odseku 1 negatívny, členské štáty zabezpečia, aby sa toto posúdenie revidovalo aspoň každé štyri roky v reakcii na významné zmeny východiskových predpokladov, ako aj na technologický a trhový vývoj. Členské štáty Komisii oznámia výsledok aktualizovaného posúdenia nákladov a prínosov, keď bude k dispozícii.**

Fungovanie inteligentných meracích systémov v sieti zemného plynu

Ak je výsledok posúdenia nákladov a prínosov zavedenia inteligentných meracích systémov podľa článku 16 ods. 2 kladný, alebo ak sú inteligentné meracie systémy systematicky zavádzané po [dátum nadobudnutia účinnosti], členské štáty zavedú inteligentné meracie systémy v súlade s európskymi normami, prílohou II a týmito požiadavkami:

- a) inteligentné meracie systémy musia presne merať skutočnú spotrebu zemného plynu a musia byť schopné poskytovať koncovým odberateľom informácie o skutočnom čase spotreby vrátane overených údajov o spotrebe v predchádzajúcich obdobiach, ktoré sa koncovým odberateľom na požiadanie a bez dodatočných nákladov jednoducho a bezpečne sprístupnia a zobrazia, ako aj neoverených najnovších údajov o spotrebe, ktoré sa koncovým odberateľom takisto jednoducho a bezpečne sprístupnia bez dodatočných nákladov cez štandardizované rozhranie alebo cez vzdialený prístup, aby sa podporovali automatizované programy energetickej efektívnosti a iné služby;
- b) bezpečnosť inteligentných meracích systémov a dátovej komunikácie sa zabezpečí v súlade s príslušnými pravidlami Únie v oblasti bezpečnosti, pričom sa náležite zohľadnia najlepšie dostupné techniky zabezpečenia najvyššej úrovne ochrany kybernetickej bezpečnosti, berúc do úvahy náklady a zásady proporcionality;
- c) súkromie koncových odberateľov a ochrana ich údajov musia byť v súlade s príslušnými pravidlami Únie v oblasti ochrany údajov a súkromia;

- d) ak o to koncoví odberatelia požiadajú, údaje o ich spotrebe zemného plynu sa im sprístupnia v súlade s vykonávacími aktmi prijatými podľa článku [...] 22 prostredníctvom štandardizovaného komunikačného rozhrania alebo prostredníctvom vzdialeného prístupu, alebo sa sprístupnia tretej strane konajúcej v ich mene, a to v jednoducho zrozumiteľnom formáte tak, aby im to umožnilo porovnať podobné ponuky;
- e) koncoví odberatelia musia byť pred inštaláciou inteligentných meracích zariadení alebo v čase inštalácie náležite poučení a informovaní, najmä o všetkých ich možnostiach z hľadiska správy odpočtu a monitorovania spotreby energie, ako aj o získavaní a spracúvaní osobných údajov v súlade s príslušnými pravidlami Únie v oblasti ochrany údajov;
- f) inteligentné meracie systémy musia umožňovať meranie a vyúčtovanie spotreby koncových odberateľov s rovnakým časovým rozlíšením, ako je obdobie zúčtovania odchýlok na vnútroštátnom trhu.

Na účely prvého pododseku písm. d) koncoví odberatelia musia mať možnosť načítať si svoje údaje z merania alebo ich bez dodatočných nákladov postúpiť inej strane v súlade s právom na prenosnosť údajov podľa pravidiel Únie v oblasti ochrany údajov.

Oprávnenie na inteligentný merací systém v prípade zemného plynu

1. Ak je výsledok posúdenia nákladov a prínosov zavedenia inteligentných meracích systémov podľa článku 16 ods. 2 negatívny a ak nie sú inteligentné meracie systémy systematicky [...] zavádzané, členské štáty zabezpečia, aby mal každý koncový odberateľ za úhradu súvisiacich nákladov a za spravodlivých, primeraných a nákladovo efektívnych podmienok, na požiadanie nárok na montáž inteligentného meracieho zariadenia, alebo prípadne na modernizáciu inteligentného meracieho zariadenia, ktoré:
 - a) je podľa technických možností vybavené funkciami uvedenými v článku 18 alebo minimálnym súborom funkcií, ktoré stanoví a uverejní členský štát na vnútroštátnej úrovni, a v súlade s prílohou II;
 - b) je interoperabilné a schopné poskytnúť požadovanú pripojiteľnosť meracej infraštruktúry k odberateľským systémom energetického hospodárenia.
2. V súvislosti so žiadosťou odberateľa o inteligentné meracie zariadenie podľa odseku 1, členské štáty alebo nimi určené príslušné orgány:
 - a) zabezpečia, aby boli v ponuke pre koncového odberateľa, ktorý si vyžiadal montáž inteligentného meracieho zariadenia, výslovne uvedené a jasne opísané:
 - i) funkcie a interoperabilita, ktoré dané inteligentné meracie zariadenie podporuje, ako aj využiteľné služby a výhody, ktoré možno poskytovať vďaka danému inteligentnému meraciemu zariadeniu v danom čase;
 - ii) akékoľvek súvisiace náklady, ktoré má znášať koncový odberateľ;

- b) zabezpečia, aby sa namontovalo v primeranej lehote, najneskôr však štyri mesiace od podania žiadosti odberateľa;
- c) pravidelne, avšak aspoň každé dva roky, prehodnocujú a uverejňujú súvisiace náklady a monitorujú ich vývoj v nadväznosti na technologický pokrok a potenciálnu modernizáciu meracích systémov.

Článok 20

Bežné meracie zariadenia pre zemný plyn

1. Ak koncoví odberatelia zemného plynu nemajú inteligentné meracie zariadenia, členské štáty zabezpečia, aby im boli poskytnuté individuálne bežné meracie zariadenia, ktoré presne merajú ich skutočnú spotrebu. **Členské štáty môžu od tejto požiadavky oslobodiť odberateľov v domácnostiach, ktorí nepoužívajú plyn na vykurovacie účely. Toto oslobodenie sa môže rozšíriť aj na spotrebiteľov mimo domácností, ktorí sa nachádzajú v budovách, kde väčšinu spotrebiteľov tvoria domácnosti oprávnené na oslobodenie, ak takéto zavedenie nie je technicky uskutočniteľné.**
2. Členské štáty zabezpečia, aby koncoví odberatelia zemného plynu dokázali svoje bežné meracie zariadenia ľahko odčítať, buď priamo alebo nepriamo prostredníctvom online rozhrania či iného vhodného rozhrania.

Článok 21

Správa údajov

1. Pri stanovovaní pravidiel spravovania a výmeny údajov členské štáty alebo, ak tak členský štát stanovil, určené príslušné orgány špecifikujú pravidlá prístupu oprávnených strán k údajom koncového odberateľa v súlade s týmto článkom a príslušným právnym rámcom Únie. Údaje na účely tejto smernice zahŕňajú údaje o meraní a spotrebe, ako aj údaje odberateľa potrebné na zmenu dodávateľa a iné služby.
2. Členské štáty zorganizujú spravovanie údajov s cieľom zaistiť efektívny a bezpečný prístup k údajom a ich výmenu, ako aj ochranu údajov a bezpečnosť údajov.

Nezávisle od modelu spravovania údajov, ktorý uplatňuje každý členský štát, strany zodpovedné za spravovanie údajov poskytnú každej oprávnenej strane prístup k údajom koncového odberateľa v súlade s odsekom 1. Oprávnené strany dostávajú požadované údaje k dispozícii súčasne a na nediskriminačnom základe. Prístup k údajom musí byť jednoduchý, pričom príslušné postupy na získanie prístupu k údajom sa sprístupnia verejnosti.

3. Pravidlá týkajúce sa prístupu k údajom a ich uchovávaníu na účely tejto smernice musia byť v súlade s príslušným právom Únie.

Spracúvanie osobných údajov v rámci tejto smernice sa vykonáva v súlade s nariadením (EÚ) 2016/679.

4. Členské štáty alebo, ak tak členský štát stanovil, určené príslušné orgány schvália a certifikujú strany zodpovedné za spravovanie údajov, alebo prípadne vykonávajú dohľad nad týmito stranami, s cieľom zaistiť súlad týchto strán s požiadavkami tejto smernice.

Bez toho, aby boli dotknuté úlohy zodpovedných osôb v zmysle nariadenia (EÚ) 2016/679, sa môžu členské štáty rozhodnúť vyžadovať, aby strany zodpovedné za spravovanie údajov vymenovali subjekty zodpovedné za zabezpečenie súladu, ktoré budú niest' zodpovednosť za monitorovanie vykonávania opatrení prijatých uvedenými stranami na zaistenie nediskriminačného prístupu k údajom a súladu s požiadavkami tejto smernice.

Členské štáty môžu určiť subjekty zodpovedné za zabezpečenie súladu alebo subjekty uvedené v článku [...] **42** ods. 2 písm. d) tejto smernice, aby plnili povinnosti podľa tohto odseku.

5. Odberateľom sa za prístup k vlastným údajom alebo za žiadosť o ich sprístupnenie nesmú účtovať žiadne dodatočné náklady.

Členské štáty sú zodpovedné za stanovenie príslušných poplatkov za prístup oprávnených strán k údajom.

Členské štáty alebo [...] zabezpečia, aby všetky poplatky uložené regulovanými subjektmi, ktoré poskytujú dátové služby, boli primerané a riadne odôvodnené.

Požiadavky interoperability a postupy pre prístup k údajom na trhu so zemným plynom

1. S cieľom podporiť hospodársku súťaž na maloobchodnom trhu so zemným plynom a vyhnúť sa nadmerným administratívnym nákladom oprávnených strán členské štáty uľahčia plnú interoperabilitu energetických služieb v Únii.
2. Komisia prijme prostredníctvom vykonávacích aktov požiadavky interoperability a nediskriminačné a transparentné postupy pre prístup k údajom uvedené v článku 21 ods. 1. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 4 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
3. Členské štáty zabezpečia, aby plynárenské podniky uplatňovali požiadavky interoperability a postupy pre prístup k údajom uvedené v odseku 2. Uvedené požiadavky a postupy sú založené na existujúcich vnútroštátnych postupoch.

Článok 23

Jednotné kontaktné miesta

Členské štáty zabezpečia zriadenie jednotných kontaktných miest s úlohou poskytovať odberateľom všetky potrebné informácie o ich právach, uplatniteľných právnych predpisoch a dostupných mechanizmoch urovnania sporov v prípade sporu. Takéto kontaktné miesta môžu byť súčasťou všeobecných informačných miest pre spotrebiteľov a môže ísť o tie isté subjekty, ako sú jednotné kontaktné miesta pre elektrinu uvedené v článku 26 smernice 2019/944/EÚ [o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou].

Právo na mimosúdne urovnanie sporov

1. Členské štáty zabezpečia, aby koncoví odberatelia mali prístup k jednoduchým, spravodlivým, **opodstatneným**, transparentným, nezávislým, **nákladovo** efektívnym a účinným mechanizmom mimosúdneho urovnania sporov týkajúcich sa práv a povinností stanovených v tejto smernici prostredníctvom nezávislého mechanizmu, ako je ombudsman pre energetiku alebo spotrebiteľský orgán, alebo prostredníctvom regulačného orgánu. Ak je koncový odberateľ spotrebiteľom v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/11/EÚ(23), takéto mechanizmy mimosúdneho urovnania sporov musia byť v súlade s kvalitatívnymi požiadavkami uvedenej smernice a v opodstatnených prípadoch musia poskytovať systémy náhrady a kompenzácie.
2. Členské štáty v prípade potreby zabezpečia, aby subjekty pre alternatívne urovnanie sporov spolupracovali s cieľom zabezpečiť jednoduché, spravodlivé, transparentné, nezávislé, účinné a efektívne mechanizmy mimosúdneho urovnania sporov pri akejkoľvek spore, ktorý vznikne v súvislosti s produktmi alebo službami viazanými na akýkoľvek produkt alebo službu alebo ponúkané v balíku s nimi, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tejto smernice.
3. Účast' plynárenských podnikov na mechanizmoch mimosúdneho urovnania sporov pre odberateľov v domácnosti musí byť povinná, pokiaľ dotknutý členský štát nepreukáže Komisii, že iné mechanizmy sú rovnako účinné.

Ochrana [...]/ zraniteľných odberateľov a dodávateľia poslednej inštancie

1. Členské štáty prijímú náležité opatrenia na ochranu koncových odberateľov a zabezpečia najmä, aby existovali dostatočné záruky na ochranu zraniteľných odberateľov. V tejto súvislosti každý členský štát vymedzí pojem zraniteľný odberateľ, pričom do vymedzenia môže zahrnúť aspekt energetickej chudoby.[...] **Kritériá vymedzujúce pojem zraniteľní odberatelia môžu zahŕňať úrovne príjmu, podiel výdavkov na energie z disponibilného príjmu, energetickú hospodárnosť domovov, kritickú závislosť od plynových zariadení zo zdravotných dôvodov, vek alebo iné kritériá.** Opatrenia na ochranu zraniteľných [...] **odberateľov** môžu okrem iného zahŕňať [...] zákaz odpojenia [...] takýchto odberateľov v kritickej situácii.
2. Členské štáty prijímú najmä vhodné opatrenia na ochranu koncových odberateľov v odľahlých oblastiach, ktorí sú pripojení na plynárenskú sieť alebo vodíkovú sústavu. Členské štáty môžu pre odberateľov v domácnosti, a ak to členské štáty uznajú za vhodné, malé podniky a **mikropodniky** [...] pripojené k **plynárenskej** alebo **vodíkovej** sieti, určiť dodávateľov poslednej inštancie. **Členské štáty** zabezpečujú vysoký stupeň ochrany spotrebiteľov, najmä vzhľadom na transparentnosť týkajúcu sa zmluvných podmienok, **konkurenčných, transparentných a nediskriminačných cien**, všeobecných informácií a mechanizmov urovnania sporov.

Kapitola IV

Prístup tretích strán k infraštruktúre

ODDIEL I

PRÍSTUP K INFRAŠTRUKTÚRE ZEMNÉHO PLYNU

Článok 26

Prístup na trh pre obnoviteľné a nízkouhlíkové plyny

Členské štáty umožnia prístup pre obnoviteľné a nízkouhlíkové plyny na trh a k infraštruktúre bez ohľadu na to, či sú zariadenia na výrobu obnoviteľných a nízkouhlíkových plynov pripojené k distribučnej a prepravnej sieti.

Prístup tretích strán k distribúcii a preprave zemného plynu a terminálom LNG

1. Členské štáty zabezpečia zavedenie systému pre prístup tretích strán do prepravnej a distribučnej siete a do zariadení LNG na základe uverejnených taríf platných pre všetkých odberateľov vrátane dodávateľských podnikov a uplatňovaných objektívne a bez diskriminácie medzi užívateľmi siete. Členské štáty zabezpečia, aby tieto tarify alebo metodiky ich výpočtu boli pred nadobudnutím účinnosti schválené v súlade s článkom 72 regulačným orgánom uvedeným v článku 70 a aby tieto tarify a metodiky – ak sú schvaľované len metodiky – boli pred nadobudnutím účinnosti uverejnené. Tarifné zľavy **možno [...] poskytnúť**, len ak sú stanovené právnymi predpismi Únie.
2. **Prevádzkovatelia prepravných sietí majú prístup do siete iných prevádzkovateľov prepravných sietí, ak je to nevyhnutné na účel vykonávania ich činností vrátane činností, ktoré súvisia s cezhraničnou prepravou.**
3. Ustanovenia tejto smernice nesmú brániť uzatváraniu dlhodobých zmlúv o obnoviteľných a nízkouhlíkových plynoch, pokiaľ sú v súlade s pravidlami Únie pre hospodársku súťaž a prispievajú k dekarbonizácii. Nesmú sa uzatvárať žiadne dlhodobé zmluvy o dodávkach fosílného plynu bez znížených emisií s platnosťou po roku 2049.
4. Tento článok sa vzťahuje aj na občianske energetické spoločenstvá, ktoré riadia distribučné siete.

Prístup do ťažobných sietí zemného plynu

1. Členské štáty prijímú opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby plynárenské podniky a oprávnení odberatelia bez ohľadu na to, kde sa nachádzajú, boli schopní získať prístup do ťažobných sietí vrátane zariadení poskytujúcich technické služby spojené s takýmto prístupom v súlade s týmto článkom s výnimkou tých častí takýchto sietí a zariadení, ktoré sa používajú na miestnu ťažobnú prevádzku na mieste ťažobného poľa, kde sa plyn ťaží. Tieto opatrenia oznámia Komisii v súlade s ustanoveniami článku 88.
2. Prístup uvedený v odseku 1 sa poskytuje spôsobom určeným členskými štátmi v súlade s príslušnými právnymi predpismi. Členské štáty uplatňujú ciele spravodlivého a otvoreného prístupu, dosiahnutia konkurencieschopného trhu so zemným plynom a zabránenia každému zneužitiu dominantného postavenia pri zohľadnení bezpečnosti a pravidelnosti dodávok, kapacity, ktorá je alebo sa môže dať k dispozícii, a ochrany životného prostredia. Môžu prihliadať k týmto potrebám:

- a) potrebe odmietnuť prístup, ak existujú nezhody medzi technickými špecifikáciami, ktoré nemožno primeraným spôsobom prekonať;
 - b) potrebe vyhnúť sa ťažkostiam, ktoré nemožno primeraným spôsobom prekonať a ktoré by mohli mať nepriaznivý vplyv na efektívnu, súčasnú a plánovanú budúcu ťažbu uhl'ovodíkov vrátane ťažby z polí s hraničnou ekonomickou realizovateľnosťou;
 - c) potrebe rešpektovať náležité opodstatnené primerané potreby vlastníka alebo prevádzkovateľa ťažobnej siete na transport a spracovanie plynu a záujmy všetkých ostatných užívateľov ťažobnej siete alebo príslušných spracovateľských alebo manipulačných zariadení, ktoré môžu byť dotknuté, a
 - d) potrebe uplatňovať svoje zákonné a správne postupy v súlade s právom Únie na udeľovanie povolení na ťažbu alebo rozvoj v oblasti ťažby.
3. Členské štáty zabezpečia zavedenie mechanizmov na urovnanie sporov vrátane orgánu nezávislého od zmluvných strán s prístupom ku všetkým podstatným informáciám, aby umožnili rýchle urovnanie sporov týkajúcich sa prístupu do ťažobných sietí s prihliadnutím na kritériá uvedené v odseku 2 a počet zmluvných strán, ktoré môžu byť zapojené do rokovania o prístupe k takýmto sieťam.

4. V prípade cezhraničných sporov sa uplatňujú mechanizmy urovnania sporov toho členského štátu, do ktorého pôsobnosti patrí ťažobná sieť, ktorá odmieta poskytnúť prístup. Ak pri takomto cezhraničnom spore patrí dotknutá sieť do pôsobnosti viacerých členských štátov, dotknuté členské štáty sa navzájom poradia s cieľom zabezpečiť, aby sa ustanovenia tejto smernice uplatňovali jednotne. Ak ťažobná sieť začína v tretej krajine a je prepojená aspoň s jedným členským štátom, dotknuté členské štáty sa navzájom poradia a členský štát, v ktorom sa nachádza prvý vstupný bod do siete členských štátov, sa poradí s dotknutou treťou krajinou, v ktorej ťažobná sieť začína, s cieľom zabezpečiť, pokiaľ ide o dotknutú sieť, aby sa táto smernica na území členských štátov uplatňovala jednotne.

Prístup do zásobníkov zemného plynu

1. Pri organizácii prístupu do zásobníkov a akumulácie plynu v potrubí môžu členské štáty, ak je to technicky alebo ekonomicky potrebné na poskytovanie efektívneho prístupu do siete na účely dodávok odberateľom, ako aj pre organizáciu prístupu k podporným službám, zvoliť jeden z postupov uvedených v odsekoch 3 a 4 alebo oba z nich. Tieto postupy musia spĺňať kritériá objektivity, transparentnosti a nediskriminácie.

Členské štáty pri výbere postupu na účely prístupu k zásobníkom podľa tohto článku zohľadňujú výsledky spoločného a vnútroštátneho posudzovania rizík vykonávaného podľa článku 7 nariadenia (EÚ) 2017/1938.

Regulačné orgány vymedzia a uverejnia kritériá, podľa ktorých sa určí systém uplatniteľný pre prístup do zásobníkov a akumulácie plynu v potrubí. Zverejnia alebo uložia prevádzkovateľom zásobníkov a prepravných sietí povinnosť zverejniť, ktoré zásobníky alebo ich časti a ktorá akumulácia plynu v potrubí sa ponúka na základe rôznych postupov uvedených v odsekoch 3 a 4.

.

2. Odsek 1 sa neuplatňuje na podporné služby a dočasné uskladňovanie, ktoré súvisia so zariadeniami LNG a sú nevyhnutné pre proces spätného splyňovania a následné dodanie do prepravnej siete.
3. V prípade dohodnutého prístupu regulačné orgány prijímú nevyhnutné opatrenia pre podniky a oprávnených odberateľov buď vo vnútri, alebo mimo územia pokrytého prepojenou sieťou, aby bolo možné dohodnúť prístup do zásobníkov a akumulácie plynu v potrubí, ak je to technicky a/alebo ekonomicky potrebné na zabezpečenie efektívneho prístupu do siete alebo na organizáciu prístupu k ďalším podporným službám. Strany sú povinné dohodnúť prístup do zásobníkov, akumulácie plynu v potrubí a k ďalším podporným službám v dobrej viere.

O zmluve o prístupe do zásobníkov, akumulácie plynu v potrubí a k ďalším podporným službám sa rokuje s príslušným prevádzkovateľom zásobníkov. Regulačné orgány požadujú od prevádzkovateľov zásobníkov a plynárenských podnikov, aby uverejnili svoje hlavné obchodné podmienky použitia zásobníkov, akumulácie plynu v potrubí a ďalších podporných služieb každý rok.

Pri vypracovávaní daných podmienok prevádzkovateľa zásobníkov konzultujú s užívateľmi siete.

4. V prípade regulovaného prístupu prijímú regulačné orgány potrebné opatrenia, ktoré poskytnú plynárenským podnikom a oprávneným odberateľom vo vnútri alebo mimo územia pokrytého prepojenou sieťou právo na prístup do zásobníkov, akumulácie plynu v potrubí a k ďalším podporným službám na základe uverejnených taríf alebo ďalších podmienok a povinností pre použitie týchto zásobníkov a akumulácie plynu, ak je to technicky alebo ekonomicky potrebné na poskytovanie efektívneho prístupu do siete alebo organizáciu prístupu k ďalším podporným službám. Regulačné orgány sa radia s užívateľmi siete pri zostavovaní týchto taríf alebo metodík na určenie týchto taríf. Toto právo na prístup sa môže oprávneným odberateľom poskytovať tak, že sa im umožní uzatvárať zmluvy o dodávke s inými konkurenčnými podnikmi, než je vlastník alebo prevádzkovateľ siete alebo príbuzný podnik.

Priame plynovody na zemný plyn

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktoré umožnia, aby:
 - a) podniky usadené na ich území zásobovali oprávnených odberateľov prostredníctvom priameho plynovodu a
 - b) každý takýto odberateľ na ich území bol zásobovaný prostredníctvom priameho plynovodu plynárenskými podnikmi.
2. Keď sa na výstavbu alebo prevádzku priamych plynovodov požaduje povolenie, napr. licencia, povolenie, koncesia, súhlas alebo schválenie, členské štáty alebo každý nimi určený príslušný orgán stanoví kritériá pre udeľovanie povolení na výstavbu alebo prevádzku takýchto plynovodov na svojom území. Tieto kritériá musia byť objektívne, transparentné a nediskriminačné.
3. Členské štáty môžu vydať povolenie na výstavbu priameho plynovodu za predpokladu odmietnutia prístupu do siete na základe článku 34 alebo začatia konania na urovnanie sporu podľa článku 73.

ODDIEL II

PRÍSTUP K VODÍKOVEJ INFRAŠTRUKTÚRE

Článok 31

Prístup tretích strán do vodíkových sietí

1. Členské štáty zabezpečia zavedenie systému pre prístup tretích strán do vodíkových sietí na základe uverejnených taríf uplatňovaných objektívne a bez diskriminácie medzi všetkými užívateľmi týchto sietí.
2. Členské štáty zabezpečia, aby tieto tarify alebo metodiky ich výpočtu boli pred nadobudnutím účinnosti schválené v súlade s článkom 72 regulačným orgánom uvedeným v článku 70 a aby tieto tarify – a metodiky, ak sú schvaľované len metodiky, – boli pred nadobudnutím účinnosti uverejnené.
3. Prevádzkovatelia vodíkových sietí majú prístup do siete iných prevádzkovateľov vodíkových sietí, ak je to nevyhnutné na účel vykonávania ich činností vrátane činností, ktoré súvisia s cezhraničným transportom vodíka.

4. Členské štáty sa môžu rozhodnúť, že do 31. decembra [2035] nebudú uplatňovať odsek 1. V takom prípade členské štáty zabezpečia vykonávanie systému dohodnutého prístupu tretích strán do vodíkových sietí v súlade s objektívnymi, transparentnými a nediskriminačnými kritériami. Regulačné orgány prijímajú opatrenia potrebné na to, aby užívatelia vodíkových sietí mohli rokovať o prístupe do vodíkových sietí a **aby zabezpečili, že strany budú [...]** povinné rokovať o prístupe do vodíkových sietí v dobrej viere.
5. Ak sa používa dohodnutý prístup **podľa odseku 4**, regulačné orgány poskytujú užívateľom vodíkových sietí usmernenie týkajúce sa vplyvu zavedenia regulovaného prístupu tretích strán na dohodnuté tarify.

Prístup tretích strán do vodíkových terminálov

1. Členské štáty zabezpečia zavedenie systému pre prístup tretích strán do vodíkových terminálov na základe dohodnutého prístupu objektívnym, transparentným a nediskriminačným spôsobom, pričom regulačné orgány prijímajú potrebné opatrenia, aby užívatelia vodíkových terminálov mohli rokovať o prístupe do takýchto terminálov. Strany sú povinné dohodnúť prístup v dobrej viere. **Členské štáty sa tiež môžu rozhodnúť uplatňovať regulovaný prístup tretích strán [...] do vodíkových terminálov.**
2. Regulačné orgány monitorujú podmienky prístupu tretích strán do vodíkových terminálov a ich vplyv na trhy s vodíkom a v prípade potreby na účel zaistenia hospodárskej súťaže prijímajú opatrenia na zlepšenie prístupu v súlade s kritériami stanovenými v odseku 1.

Prístup do zásobníkov vodíka

1. **Členské štáty zabezpečia zavedenie systému pre prístup tretích strán do zásobníkov vodíka, a ak je to technicky a ekonomicky potrebné na poskytnutie efektívneho prístupu k sústave na účely zabezpečenia dodávok odberateľom, pre prístup k akumulácii vodíka, ako aj na organizáciu prístupu k podporným službám, na základe dohodnutého prístupu objektívnym, transparentným a nediskriminačným spôsobom alebo systému pre regulovaný prístup tretích strán v súlade s odsekom 2.**
2. Členské štáty k **1. januáru 2036** zabezpečia zavedenie systému pre regulovaný prístup tretích strán do zásobníkov vodíka, [...] a ak je to technicky [...] alebo ekonomicky potrebné na poskytnutie efektívneho prístupu k sústave[...] na účely zabezpečenia dodávok odberateľom, **pre prístup k akumulácii vodíka**, ako aj na organizáciu prístupu k podporným službám, na základe uverejnených taríf, pričom daný systém sa musí uplatňovať objektívne a bez diskriminácie medzi užívateľmi vodíkovej sústavy. Členské štáty zabezpečia, aby tieto tarify alebo metodiky ich výpočtu boli pred nadobudnutím účinnosti schválené v súlade s článkom 72 regulačným orgánom.

ODDIEL III

ODMIETNUTIE PRÍSTUPU A PRIPOJENIA

Článok 34

Odmietnutie prístupu a pripojenia

1. **Prevádzkovatelia prepravnej siete a prevádzkovatelia distribučnej siete [...]** a vodíkové **podniky** môžu odmietnuť prístup do siete zemného plynu alebo vodíkovej sústavy, alebo pripojenie k nim, na základe nedostatku kapacity. [...]
2. **Bez toho, aby boli dotknuté [...]** vnútroštátne a únijné ciele v oblasti dekarbonizácie, členské štáty prijímajú primerané opatrenia na zabezpečenie toho, aby **prevádzkovateľ prepravnej siete, [...] prevádzkovateľ distribučnej siete [...]** alebo vodíkový podnik odmietajúci poskytnúť prístup do siete zemného plynu alebo vodíkovej sústavy, alebo pripojenie k nim, na základe nedostatku kapacity alebo nedostatočného prepojenia vykonal potrebné rozšírenia, pokiaľ je to ekonomicky výhodné alebo ak je ich ochotný zaplatiť potenciálny odberateľ.
3. Prístup k sieti obnoviteľných a nízkouhlíkových plynov možno zamietnuť len pri uplatnení ustanovení článku 18 a 33 [prepracované znenie nariadenia o plyne navrhnutého v COM(2021) [...] **804**].

4. **Odchyľne od odsekov 1 [...] až 3 môže členský štát ustanoviť systém, v rámci ktorého môžu prevádzkovatelia prepravných sietí a prevádzkovatelia distribučných sietí odmietnuť prístup alebo pripojenie pre užívateľov siete zemného plynu alebo ich odpojiť, najmä s cieľom zabezpečiť splnenie zámeru dosiahnuť klimatickú neutralitu stanoveného v článku 2 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/1119, ak:**
- a) **plán rozvoja siete podľa článku 51 [...] predpokladá vyradenia prepravnej siete alebo jej príslušných častí z prevádzky, alebo**
 - b) **relevantný vnútroštátny orgán schválil vyradenie [...] distribučnej siete alebo jej príslušných častí z prevádzky.**

Členské štáty, ktoré povolia odmietnutie prístupu alebo pripojenia užívateľom siete alebo ich odpojenie podľa tohto odseku [...], zabezpečia, aby sa tak dialo na základe objektívnych, transparentných a nediskriminačných kritérií [...] vymedzených národným regulačným orgánom a aby sa pri tom zohľadnili dotknuté záujmy. V prípade povolenia odpojenia prijímú členské štáty primerané opatrenia na ochranu užívateľov siete v súlade s článkom 11a.

5. **Každé odmietnutie prístupu [...] alebo pripojenia alebo každé odpojenie podľa tohto článku sa musí náležite odôvodniť.**

Kapitola V

Pravidlá vzťahujúce sa na prevádzkovateľov prepravných sietí a zásobníkov zemného plynu a zariadení LNG

Článok 35

Úlohy prevádzkovateľov prepravnej siete, zásobníkov alebo zariadenia LNG

1. Každý prevádzkovateľ prepravnej siete, zásobníkov alebo zariadenia LNG:
 - a) v záujme zabezpečenia otvoreného trhu prevádzkuje, udržiava a rozvíja v daných ekonomických podmienkach bezpečné, spoľahlivé a efektívne prepravné zariadenia, zásobníky alebo zariadenia LNG s náležitým ohľadom na životné prostredie, pričom povinnosti stanovené v [nariadenie (EÚ) 2022/... (nariadenie o metáne)], zabezpečujú primerané prostriedky na plnenie povinností v oblasti služieb;
 - b) nediskriminuje užívateľov siete alebo kategórie užívateľov siete, konkrétne v prospech svojich príbuzných podnikov;
 - c) poskytuje každému ďalšiemu prevádzkovateľovi prepravnej siete, každému ďalšiemu prevádzkovateľovi zásobníka, každému ďalšiemu prevádzkovateľovi zariadenia LNG alebo každému ďalšiemu prevádzkovateľovi distribučnej siete dostatok informácií na zabezpečenie toho, aby sa transport a uskladňovanie zemného plynu uskutočňovali v súlade s bezpečnou a efektívnou prevádzkou prepojenej siete;
 - d) poskytuje užívateľom siete informácie, ktoré potrebujú na efektívny prístup do siete.

2. Každý prevádzkovateľ prepravnej siete buduje dostatočnú cezhraničnú kapacitu na integrovanie európskej prepravnej infraštruktúry, ktorá uspokojí všetky hospodársky oprávnené a technicky uskutočniteľné požiadavky na kapacity a zohľadní bezpečnosť z hľadiska dodávok plynu.
3. Prevádzkovatelia prepravných sietí spolupracujú s prevádzkovateľmi distribučných sietí v snahe o účinné zapojenie účastníkov trhu, ktorí sú pripojení do siete, do maloobchodných, veľkoobchodných a vyvažovacích trhov.
4. Prevádzkovatelia prepravných sietí zabezpečujú vo svojich zariadeniach efektívne riadenie kvality plynu v súlade s uplatniteľnými normami kvality plynu.
5. Pravidlá prijaté prevádzkovateľmi prepravných sietí na vyvažovanie plynárenskej prepravnej siete vrátane pravidiel účtovania poplatkov užívateľom siete, ktorí sú v ich sieťach, za odchýlku sú objektívne, transparentné a nediskriminačné. Podmienky poskytovania takýchto služieb prevádzkovateľmi prepravných sietí vrátane pravidiel a taríf sa stanovujú podľa metodiky zlučiteľnej s článkom 72 ods. 7 nediskriminačným spôsobom, ktorý odzrkadľuje náklady, a uverejnia sa.
6. Regulačné orgány, ak tak členské štáty stanovili, alebo členské štáty môžu požadovať, aby prevádzkovatelia prepravných sietí dodržiavali minimálne normy pre údržbu a rozvoj prepravnej siete vrátane kapacity prepojenia.

7. Členské štáty môžu stanoviť, že jednu alebo viacero zodpovedností uvedených v odseku 1 tohto článku možno prideliť inému prevádzkovateľovi prepravnej siete, než je vlastník prepravnej siete, na ktorého by sa príslušné zodpovednosti inak vzťahovali. Prevádzkovateľ prepravnej siete, ktorému sú dané úlohy pridelené, musí byť certifikovaný ako podnik s modelom oddelenia vlastníctva, modelom nezávislého prevádzkovateľa siete alebo modelom nezávislého prevádzkovateľa prepravnej siete a spĺňať požiadavky stanovené v článku 54, ale nemusí vlastniť prepravnú sieť, za ktorú má zodpovednosť.
8. Prevádzkovateľ prepravnej siete, **ktorý prepravnú sieť vlastní**, musí spĺňať požiadavky stanovené v kapitole IX a byť certifikovaný v súlade s článkom [...] 65. Nie je tým dotknutá možnosť prevádzkovateľov prepravných sietí, ktorí sú certifikovaní ako podnik s oddelením vlastníctva, nezávislý prevádzkovateľ siete alebo nezávislý prevádzkovateľ prepravnej siete, delegovať z vlastného podnetu a pod vlastným dohľadom určité úlohy iným prevádzkovateľom prepravných sietí, ktorí sú certifikovaní ako podnik s modelom oddelenia vlastníctva, modelom nezávislého prevádzkovateľa siete alebo modelom nezávislého prevádzkovateľa prepravnej siete, ak sa takýmto delegovaním úloh neohrozia účinné a nezávislé rozhodovacie práva prevádzkovateľa prepravnej siete, ktorý úlohy deleguje.

9. Prevádzkovatelia zariadení LNG, **prepravných sietí a zásobníkov** spolupracujú na úrovni členského štátu i regiónu, v snahe zabezpečiť čo najefektívnejšie využívanie kapacít zariadení a synergie medzi nimi, pričom zohľadňujú integritu a prevádzku siete **a vyhýbajú sa vytváraniu prekážok pre prevádzku zariadení LNG a zásobníkov.**
10. Prevádzkovatelia prepravných sietí obstarávajú energiu, ktorú využívajú na vykonávanie svojich činností, na základe transparentných, nediskriminačných a trhových postupov.

Zachovávanie dôvernosti informácií prevádzkovateľmi prepravných sietí a vlastníkmi prepravných sietí

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 68 alebo ktorákoľvek iná zákonná povinnosť poskytovať informácie, každý prevádzkovateľ prepravnej siete, zásobníkov alebo zariadenia LNG a každý vlastník prepravnej siete zachováva dôvernosť citlivých obchodných informácií získaných v priebehu vykonávania svojej činnosti a zabráni tomu, aby boli informácie o jeho vlastných činnostiach, ktoré môžu byť z obchodného hľadiska výhodné, zverejnené diskriminačným spôsobom. Nezverejní najmä žiadne citlivé obchodné informácie ostatným častiam podniku, **ktoré nie sú prevádzkovateľmi prepravnej alebo distribučnej siete alebo prevádzkovateľmi vodíkovej siete**, pokiaľ to nie je potrebné na uskutočnenie obchodnej transakcie. S cieľom zabezpečiť úplné dodržiavanie pravidiel o oddelení informácií členské štáty zabezpečia, aby vlastník prepravnej siete vrátane, v prípade kombinovaného prevádzkovateľa, prevádzkovateľa distribučnej siete a ostatné časti podniku, **ktoré nie sú prevádzkovateľmi prepravnej alebo distribučnej siete alebo prevádzkovateľmi vodíkovej siete**, nevyužívali spoločné služby, ako sú spoločné právne služby, okrem čisto administratívnych funkcií a funkcií informačných technológií (IT).

2. Prevádzkovatelia prepravných sietí, zásobníkov alebo zariadení LNG nesmú v súvislosti s predajom alebo nákupom zemného plynu realizovaným príbuznými podnikmi zneužívať citlivé obchodné informácie získané od tretích strán v súvislosti s poskytovaním alebo dojednávaním prístupu do siete.
3. Informácie potrebné na skutočnú hospodársku súťaž a účinné fungovanie trhu sa zverejnia. Touto povinnosťou nie je dotknutá ochrana citlivých obchodných informácií.

Rozhodovacie právomoci týkajúce sa pripojenia [...] zariadení na výrobu obnoviteľných a nízkouhlíkových plynov k prepravnej sieti

1. Prevádzkovateľ prepravnej siete musí zaviesť a uverejniť transparentné a efektívne postupy na nediskriminačné pripojenie [...] zariadení na výrobu obnoviteľných a nízkouhlíkových plynov. Tieto postupy podliehajú schváleniu regulačnými orgánmi.

[...] [...]

Rozhodovacie právomoci týkajúce sa pripojenia k prepravnej sieti a k vodíkovej sieti

1. Prevádzkovateľ prepravnej siete a prevádzkovateľ vodíkovej siete musí vypracovať a uverejniť transparentné a efektívne postupy a tarify na nediskriminačné pripojenie zásobníkov zemného plynu a vodíka, zariadení na spätné splyňovanie LNG, vodíkových terminálov a priemyselných odberateľov k prepravnej sieti a vodíkovej sieti. Tieto postupy podliehajú schváleniu regulačným orgánom.
2. Prevádzkovateľ prepravnej siete a prevádzkovateľ vodíkovej siete nie je oprávnený odmietnuť pripojenie nového zásobníka zemného plynu alebo vodíka, zariadenia na spätné splyňovanie LNG, vodíkového terminálu ani priemyselného odberateľa z dôvodu možných obmedzení dostupných kapacít siete v budúcnosti ani z dôvodu dodatočných nákladov spojených s potrebným zvýšením kapacity. Prevádzkovateľ prepravnej siete a prevádzkovateľ vodíkovej siete je povinný pre nové pripojenie zabezpečiť dostatočnú vstupnú a výstupnú kapacitu.

Kapitola VI

Prevádzkovanie distribučných sietí zemného plynu

Článok 39

Určenie prevádzkovateľov distribučných sietí

Členské štáty určia alebo vyžadujú, aby podniky, ktoré vlastnia alebo sú zodpovedné za distribučné siete, určili jedného alebo viacerých prevádzkovateľov distribučných sietí na obdobie, ktoré stanovia členské štáty so zreteľom na zváženie efektívnosti a ekonomickej rovnováhy, a zabezpečia, aby títo prevádzkovatelia konali v súlade s článkami 40, 42 a 43.

Úlohy prevádzkovateľov distribučných sietí

1. Každý prevádzkovateľ distribučnej siete je zodpovedný za zabezpečenie dlhodobej schopnosti siete spĺňať oprávnené nároky na distribúciu plynu a za prevádzkovanie, udržiavanie a rozvíjanie **alebo vyradenie z prevádzky** bezpečnej, spoľahlivej a efektívnej siete vo svojej oblasti za daných ekonomických podmienok s náležitým ohľadom na životné prostredie, povinnosti stanovené v [nariadení (EÚ) 2022/... (nariadenie o metáne)] a energetickú efektívnosť.
2. Ak tak regulačné orgány rozhodnú, prevádzkovateľom distribučnej siete sa môže uložiť zodpovednosť za zabezpečenie efektívneho riadenia kvality plynu v ich zariadeniach v súlade s uplatniteľnými normami kvality plynu, ak to je potrebné pre riadenie siete z dôvodu vtláčania obnoviteľných a nízkouhlíkových plynov do siete.
3. Prevádzkovateľ distribučnej siete nesmie v žiadnom prípade diskriminovať užívateľov siete alebo kategórie užívateľov siete, najmä nie v prospech svojich príbuzných podnikov.
4. Každý prevádzkovateľ distribučnej siete poskytuje každému ďalšiemu prevádzkovateľovi distribučnej siete, prepravnej siete, zariadenia LNG a/alebo zásobníkov dostatok informácií na zabezpečenie toho, aby sa transport a uskladňovanie zemného plynu uskutočňovali spôsobom, ktorý je v súlade s bezpečnou a efektívnou prevádzkou prepojenej siete.

5. Každý prevádzkovateľ distribučnej siete poskytuje užívateľom siete informácie, ktoré potrebujú na efektívny prístup do siete a na jej využívanie.
6. Pokiaľ je prevádzkovateľ distribučnej siete zodpovedný za vyvažovanie distribučnej siete, pravidlá, ktoré prijíma na tento účel, vrátane pravidiel účtovania poplatkov užívateľom siete za odchýlku musia byť objektívne, transparentné a nediskriminačné. Podmienky poskytovania takýchto služieb prevádzkovateľmi distribučných sietí vrátane pravidiel a taríf sa stanovujú podľa metodiky zlučiteľnej s článkom 72 ods. 7 nediskriminačným spôsobom, ktorý odzrkadľuje náklady, a uverejnia sa.
7. Prevádzkovatelia distribučnej siete spolupracujú s prevádzkovateľmi prepravnej siete s cieľom zabezpečiť účinnú účasť účastníkov trhu pripojených k [...] **infraštruktúre** na maloobchodnom, veľkoobchodnom a vyvažovacom trhu vo vstupno-výstupnom systéme, ku ktorému distribučná sieť patrí.

[...] [...]

[...] (presunuté z článku 41) [...]

**Rozhodovacie právomoci týkajúce sa pripojenia [...] zariadení na výrobu obnoviteľných
a nízkouhlíkových plynov k distribučnej sieti**

Regulačné orgány **vyžadujú** [...] od prevádzkovateľov distribučnej siete, aby uverejnili transparentné a efektívne postupy na nediskriminačné pripojenie [...] zariadení na výrobu obnoviteľných a nízkouhlíkových plynov. Tieto postupy podliehajú schváleniu regulačnými orgánmi.

(presunuté z článku 40) [...]

Oddelenie prevádzkovateľov distribučných sietí

1. Ak je prevádzkovateľ distribučnej siete súčasťou vertikálne integrovaného podniku, je aspoň z hľadiska svojej právnej formy, organizácie a rozhodovania nezávislý od iných činností, ktoré nesúvisia s distribúciou. Týmto pravidlami nevzniká povinnosť oddeliť vlastníctvo aktív distribučnej siete od vertikálne integrovaného podniku.
2. Ak je prevádzkovateľ distribučnej siete súčasťou vertikálne integrovaného podniku, je okrem požiadaviek podľa odseku 1 nezávislý i z hľadiska svojej organizácie a rozhodovania od iných činností, ktoré nesúvisia s distribúciou. Aby sa toto mohlo dosiahnuť, uplatňujú sa tieto minimálne kritériá:
 - a) osoby zodpovedné za riadenie prevádzkovateľa distribučnej siete sa nesmú zúčastňovať na podnikových štruktúrach integrovaného plynárenského podniku priamo alebo nepriamo zodpovedného za každodennú ťažbu, prepravu, transport[...] a dodávku plynov;
 - b) musia sa prijať vhodné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby sa profesionálne záujmy osôb zodpovedných za riadenie prevádzkovateľa distribučnej siete brali do úvahy spôsobom zaručujúcim, že sú schopné konať nezávisle;

- c) prevádzkovateľ distribučnej siete musí mať účinné rozhodovacie práva nezávislé od integrovaného plynárenského podniku, pokiaľ ide o aktíva, ktoré sú potrebné na prevádzku, údržbu alebo rozvoj siete; na účely plnenia týchto úloh musí prevádzkovateľ distribučnej siete disponovať potrebnými zdrojmi vrátane ľudských, technických, finančných a materiálnych zdrojov; toto nesmie brániť existencii náležitých koordinačných mechanizmov na zabezpečenie toho, aby boli chránené práva materskej spoločnosti dohliadať na hospodárenie a riadenie, pokiaľ ide o návratnosť aktív v dcérskej spoločnosti regulovanú nepriamo v súlade s článkom 72 ods. 7; materskej spoločnosti toto konkrétne umožňuje schvaľovať ročný finančný plán alebo akýkoľvek zodpovedajúci nástroj prevádzkovateľa distribučnej siete a stanovovať celkové limity pre úroveň zadĺženia dcérskej spoločnosti; materskej spoločnosti sa tým nepovoľuje vydávanie pokynov týkajúcich sa každodennej prevádzky, ani pokiaľ ide o jednotlivé rozhodnutia týkajúce sa výstavby alebo modernizácie distribučných plynovodov, ktoré nepresahujú podmienky schváleného finančného plánu ani ktoréhokoľvek zodpovedajúceho nástroja;
- d) prevádzkovateľ distribučnej siete musí vypracovať program súladu, v ktorom sa uvádzajú opatrenia prijaté na zabezpečenie vylúčenia diskriminačného správania, a zabezpečuje primerané monitorovanie dodržiavania tohto programu; v programe súladu sa stanovujú špecifické povinnosti zamestnancov na splnenie tohto cieľa; výročnú správu, v ktorej sa uvádzajú prijaté opatrenia, predkladá osoba alebo orgán zodpovedný za monitorovanie programu súladu, subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu prevádzkovateľa distribučnej siete, regulačnému orgánu uvedenému v článku 70 ods. 1 a táto správa sa uverejňuje; subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu prevádzkovateľa distribučnej siete je úplne nezávislý a má prístup ku všetkým informáciám prevádzkovateľa distribučnej siete a prepojených podnikov potrebným na splnenie svojej úlohy.

3. Ak je prevádzkovateľ distribučnej siete súčasťou vertikálne integrovaného podniku, členské štáty zabezpečia, aby činnosti prevádzkovateľa distribučnej siete monitorovali regulačné orgány alebo iné príslušné subjekty, aby nemohol svoju vertikálnu integráciu využiť na narušenie hospodárskej súťaže. Vertikálne integrovaní prevádzkovatelia distribučných sietí musia pri svojej komunikácii a označovaní dbať najmä na to, aby nedošlo k zámene v súvislosti so samostatnou identitou dodávateľskej pobočky vertikálne integrovaného podniku.
4. Členské štáty môžu rozhodnúť o neuplatňovaní odsekov 1, 2 a 3 na integrované plynárenské podniky, ktoré poskytujú služby menej ako 100 000 pripojeným odberateľom.

Článok 43

Povinnosti zachovávania dôvernosti informácií prevádzkovateľmi distribučných sietí

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 68 alebo ktorákoľvek iná zákonná povinnosť zverejňovať informácie, každý prevádzkovateľ distribučnej siete zachováva dôvernosť citlivých obchodných informácií získaných v priebehu vykonávania svojej obchodnej činnosti a zabráni tomu, aby boli informácie o jeho vlastných činnostiach, ktoré môžu byť z obchodného hľadiska výhodné, zverejnené diskriminačným spôsobom.
2. Prevádzkovatelia distribučných sietí nesmú v súvislosti s predajom alebo nákupom zemného plynu realizovaným príbuznými podnikmi zneužívať citlivé obchodné informácie získané od tretích strán v súvislosti s poskytovaním alebo dojednávaním prístupu do siete.

Uzavreté distribučné siete zemného plynu

1. Členské štáty môžu stanoviť, aby regulačné orgány alebo iné príslušné orgány klasifikovali sieť, ktorá distribuuje zemný plyn v rámci geograficky obmedzeného územia priemyselných a obchodných zón alebo zón spoločných služieb a ktorá bez toho, aby bol dotknutý odsek 4, nezásobuje odberateľov v domácnosti, ako uzavretú distribučnú sieť, ak:
 - a) sú prevádzkové alebo výrobné postupy užívateľov tejto siete z osobitných technických alebo bezpečnostných dôvodov integrované; alebo
 - b) táto sieť distribuuje zemný plyn predovšetkým vlastníkovi alebo prevádzkovateľovi siete alebo ich príbuzným podnikom.
2. Členské štáty môžu stanoviť, aby regulačné orgány oslobodili prevádzkovateľa uzavretej distribučnej siete zemného plynu od povinnosti stanovenej v článku 27 ods. 1, aby tarify alebo metodiky ich výpočtu boli pred nadobudnutím účinnosti schválené v súlade s článkom 72.

3. Ak je udelená výnimka podľa odseku 2, uplatňované tarify alebo metodiky ich výpočtu sa prehodnotia a schvaľujú v súlade s článkom 72 na žiadosť užívateľa uzavretej distribučnej siete zemného plynu.
4. Príležitostné používanie malým počtom domácností, ktorých členovia sú v zamestnaneckom alebo podobnom vzťahu k vlastníkovi distribučnej siete, a ktoré sa nachádzajú v oblasti zásobovanej uzavretou distribučnou sieťou, nevylučuje udelenie takýchto výnimiek podľa odseku 2.
5. Uzavreté distribučné siete sa na účely tejto smernice považujú za distribučné siete.

Článok 45

Kombinovaný prevádzkovateľ

Článok [...] 42 ods. 1 nebráni činnosti prevádzkovateľa siete, ktorá kombinuje prepravu, zariadenia LNG, zásobníky a distribúciu, za predpokladu, že tento prevádzkovateľ dodržiava ustanovenia článku 54 ods. 1 alebo článkov 55 a 56 alebo kapitoly IX.

Kapitola VII

Pravidlá uplatniteľné na špecializované vodíkové siete

Článok 46

Úlohy prevádzkovateľov vodíkových sietí, zásobníkov vodíka a vodíkových terminálov

1. Každý prevádzkovateľ vodíkových sietí, zásobníkov vodíka alebo vodíkových terminálov je zodpovedný za:
 - a) prevádzku, udržiavanie a rozvoj bezpečnej a spoľahlivej infraštruktúry na transport a uskladňovanie vodíka podľa hospodárskych podmienok s náležitým ohľadom na životné prostredie, a to v úzkej spolupráci s pripojenými a susednými prevádzkovateľmi vodíkových sietí;
 - b) zabezpečenie dlhodobej schopnosti vodíkovej sústavy uspokojovať primeraný dopyt po preprave a uskladňovaní vodíka;
 - c) zabezpečenie primeraných prostriedkov na splnenie svojich povinností;
 - d) poskytovanie dostatočných informácií prevádzkovateľovi iných sietí alebo sústav, s ktorými je jeho sieť prepojená, na zabezpečenie bezpečnej a efektívnej prevádzky, koordinovaného rozvoja a interoperability prepojených sietí;
 - e) nediskrimináciu užívateľov **vodíkovej** siete alebo kategórie užívateľov infraštruktúry, konkrétne v prospech svojich príbuzných podnikov; a

- f) poskytovanie takých informácií užívateľom **vodíkových** sietí, ktoré potrebujú na efektívny prístup k infraštruktúre;
- g) prijímanie všetkých dostupných primeraných opatrení na prevenciu a minimalizovanie emisií vodíka pri svojich operáciách a pravidelné vykonávanie prieskumu na zisťovanie únikov vodíka a ich opravy pri všetkých relevantných zložkách v rámci zodpovednosti prevádzkovateľa;
- h) predkladanie správ o zisťovaní únikov vodíka a v prípade potreby programu opráv a výmeny príslušným orgánom;

2. [...] Prevádzkovatelia vodíkovej siete **sa usilujú o zabezpečenie** [...] cezhraničnej kapacity na integrovanie európskej vodíkovej infraštruktúry, ktorá uspokojí všetky hospodársky oprávnené a technicky uskutočniteľné požiadavky na kapacity a zohľadní bezpečnosť z hľadiska dodávok vodíka. **Po certifikácii prevádzkovateľov vodíkových sietí podľa článku 65 tejto smernice a článku 13 [prepracovaného znenia nariadenia o plyne podľa návrhu COM(2021) 804] môžu príslušné orgány členských štátov rozhodnúť, že poveria jedného alebo obmedzený počet prevádzkovateľov vodíkových sietí [...] zodpovednosťou za zabezpečenie cezhraničnej kapacity.**

3. **Regulačný orgán môže rozhodnúť, že zverí prevádzkovateľom vodíkových sietí zodpovednosť za [...] zabezpečenie efektívneho riadenia kvality vodíka v ich sieťach v súlade s uplatniteľnými normami kvality vodíka, ak je to potrebné na riadenie sústavy [...].**
4. **Prevádzkovatelia vodíkových sietí sú zodpovední za vyvažovanie vo svojich sieťach od 1. januára 2036 alebo od skoršieho dátumu, ak tak stanoví [...] regulačný orgán. Pravidlá prijaté prevádzkovateľmi vodíkových sietí na vyvažovanie vodíkovej siete vrátane pravidiel účtovania poplatkov užívateľom ich sietí za odchýlku musia byť objektívne, transparentné a nediskriminačné.**

Existujúce vodíkové siete

1. Členské štáty môžu **ustanoviť, že regulačné orgány**[...] majú povinnosť [...] schváliť odchýlku od požiadaviek **niektorého z** článkov 31, 62, 63, [...] 64 a **65** tejto smernice a článkov 6 a 47 [prepracované znenie nariadenia o plyne navrhnuté v COM(2021) [...] **804**] pri vodíkových sieťach, ktoré k [dátum nadobudnutia účinnosti] patrili k vertikálne integrovanej spoločnosti. Odchýlka má obmedzený rozsah pôsobnosti na kapacitu siete v prevádzke [dátum nadobudnutia účinnosti].
2. Platnosť odchýlky [...] uplynie:
 - a) keď vertikálne integrovaný podnik predloží regulačnému orgánu žiadosť o ukončenie platnosti odchýlky a regulačný orgán danú žiadosť schváli;
 - b) keď sa vodíková sieť, na ktorú sa odchýlka vzťahuje, napojí na inú vodíkovú sieť;

- c) keď sa vodíková sieť, na ktorú sa odchýlka vzťahuje, alebo jej kapacita rozšíria o viac ako [5 %] z hľadiska dĺžky alebo kapacity v porovnaní s [dátumom nadobudnutia účinnosti tejto smernice] [...] alebo
- d) [...] keď regulačný orgán rozhodnutím dospeje k záveru, že ďalšie uplatňovanie odchýlky by znamenalo riziko narušenia hospodárskej súťaže alebo nepriaznivého vplyvu na účinné zavádzanie vodíkovej infraštruktúry alebo na rozvoj trhu s vodíkom v členskom štáte alebo Únii.

3. Regulačné orgány môžu požiadať prevádzkovateľov existujúcich vodíkových sietí, aby im poskytli všetky informácie potrebné na plnenie ich úloh.

Geograficky obmedzené vodíkové siete

1. Členské štáty môžu ustanoviť, že regulačné orgány majú povinnosť [...] schváliť odchýlku od článku 62 a **65** pri vodíkových sieťach transportujúcich vodík [...] do obmedzeného počtu výstupných bodov v rámci geograficky obmedzeného územia [...]. **Počas trvania odchýlky musí takáto sieť spĺňať všetky tieto podmienky:**
 - i. **Nezahrňa vodíkové prepojenia. [...]**
 - ii. **Nemá priame pripojenie k zásobníkom vodíka alebo vodíkovým terminálom, pokiaľ takéto zásobníky alebo terminály nie sú pripojené aj k vodíkovej sieti, na ktorú sa nevzťahuje odchýlka podľa tohto článku alebo článku 47.**
 - iii. [...]
 - iv. [...] **Slúži predovšetkým na účely dodávky vodíka odberateľom, ktorí sú priamo pripojení do tejto siete.**

2. **Národný regulačný orgán prijme rozhodnutie o zrušení odchýlky podľa odseku 1, ak dospeje k záveru, že ďalšie uplatňovania odchýlky by znamenalo riziko narušenia hospodárskej súťaže alebo nepriaznivého vplyvu na účinné zavádzanie vodíkovej infraštruktúry alebo na rozvoj trhu s vodíkom v členskom štáte alebo Únii, alebo ak už viac nie je splnené niektorá z podmienok uvedených v odseku 1.**

[...]

[...]

Prepojenia vodíkovodov s tretími krajinami

1. **Pred uvedením do prevádzky každého prepojenia vodíkovodov medzi členskými štátmi a tretími krajinami uzavrie Únia v súlade s článkom 218 ZFEÚ medzinárodnú dohodu s pripojenou tret'ou krajinou alebo tretími krajinami, v ktorej sa stanovia prevádzkové pravidlá dotknutého vodíkového prepojenia, ak je to potrebné na zabezpečenie súdržnosti a súladu s pravidlami uplatniteľnými na vodíkové siete stanovenými v tejto smernici a [prepracovanom znení nariadenia o plyne podľa návrhu COM(2021) 804]. Medzinárodná dohoda sa nepovažuje za potrebnú, ak členský štát, ktorý je pripojený alebo má zámer pripojiť sa prostredníctvom vodíkového prepojenia, dojedná a uzavrie medzivládnu dohodu s dotknutou pripojenou tret'ou krajinou alebo tretími krajinami v súlade s článkom 82, v ktorej sa stanovia prevádzkové pravidlá dotknutého vodíkového prepojenia na zabezpečenie súdržnosti a súladu s pravidlami uplatniteľnými na vodíkové siete stanovenými v tejto smernici a [prepracovanom znení nariadenia o plyne podľa návrhu COM(2021) 804].**

[...]

2. **Odsekom 1 nie je dotknutý článok 79 a rozdelenie právomocí medzi Úniou a členskými štátmi.**

[...]

3. **Členské štáty zabezpečujú, aby sa pri presadzovaní pravidiel uvedených v odseku 1 zohľadňovalo ich skutočné uplatňovanie na území Únie, ako aj integrovaná povaha prepojení.**

[...]

Zachovávanie dôvernosti prevádzkovateľov vodíkových sietí, zásobníkov vodíka a vodíkových terminálov

1. Bez toho, aby bola dotknutá zákonná povinnosť zverejňovať informácie, každý prevádzkovateľ vodíkovej siete, zásobníka vodíka alebo vodíkového terminálu a každý vlastník vodíkovej siete zachováva dôvernosť citlivých obchodných informácií získaných v priebehu vykonávania svojej činnosti a zabráni tomu, aby boli informácie o jeho vlastných činnostiach, ktoré môžu byť z obchodného hľadiska výhodné, zverejnené diskriminačným spôsobom. Konkrétne, ak je prevádzkovateľ vodíkovej siete, zásobníka vodíka alebo vodíkového terminálu alebo vlastník vodíkovej siete časťou vertikálne integrovaného podniku, nezverejní najmä žiadne citlivé obchodné informácie ostatným častiam podniku, **ktoré nie sú prevádzkovateľmi prepravnej alebo distribučnej siete alebo prevádzkovateľmi vodíkovej siete**, pokiaľ to nie je potrebné na uskutočnenie obchodnej transakcie.

2. Prevádzkovatelia vodíkovej siete, zásobníka vodíka alebo vodíkového terminálu nesmú v súvislosti s predajom alebo nákupom zemného plynu realizovaným príbuznými podnikmi zneužívať citlivé obchodné informácie získané od tretích strán v súvislosti s poskytovaním alebo dojednávaním prístupu do systému.
3. Informácie potrebné na skutočnú hospodársku súťaž a účinné fungovanie trhu sa zverejnia. Touto povinnosťou nie je dotknutá ochrana citlivých obchodných informácií.

KAPITOLA VIII

Integrované plánovanie siete

Článok 51

Rozvoj siete pre zemný plyn a právomoci na prijímanie investičných rozhodnutí

1. Všetci prevádzkovatelia prepravných sietí minimálne každé dva roky predkladajú príslušnému regulačnému orgánu 10-ročný plán rozvoja siete založený na súčasnej a plánovanej ponuke a dopyte, po tom, čo konzultovali so všetkými zainteresovanými stranami. Za každý členský štát musí existovať aspoň jeden ucelený plán rozvoja siete. Prevádzkovatelia infraštruktúry vrátane prevádzkovateľov terminálov LNG, prevádzkovateľ zásobníkov, prevádzkovateľ distribučných sietí, ako aj prevádzkovateľov vodíkových sietí, infraštruktúry diaľkového vykurovania a elektriny sú povinní prevádzkovateľom prepravnej siete poskytovať a vymieňať si s nimi všetky relevantné informácie potrebné na zostavenie jednotného plánu rozvoja siete. Plán rozvoja siete obsahuje efektívne opatrenia na zaručenie primeranosti siete zemného plynu a bezpečnosti dodávky, predovšetkým súlad s normami infraštruktúry podľa nariadenia (EÚ) 2017/1938. 10-ročný plán rozvoja siete sa uverejňuje a musí byť dostupný na webovej stránke.

2. Tento 10-ročný plán rozvoja siete predovšetkým:

- a) obsahuje **komplexné a podrobné informácie o** hlavnej infraštruktúre, ktorú je potrebné vybudovať alebo zmodernizovať v nasledujúcich desiatich rokoch, **pričom sa zohľadní každá infraštruktúra potrebná na pripojenie zariadení na výrobu obnoviteľného a nízkohlúkového plynu vrátane infraštruktúry vybudovanej [...] s cieľom umožniť spätné toky do prepravnej siete;**
- b) uvádza všetky investície, ktoré už boli schválené, a nové investície, ktoré sa budú musieť zrealizovať v nasledujúcich troch rokoch;
- c) obsahuje **komplexné a podrobné** informácie o infraštruktúre, ktorá bude vyradená z prevádzky alebo ktorú možno vyradiť z prevádzky; [...]
- d) stanovuje časový rámec všetkých investičných projektov a projektov vyradovania z prevádzky;
- e) musí byť založený na rámci spoločného scenára, ktorý zostavili spoločne relevantní prevádzkovatelia infraštruktúry vrátane relevantných prevádzkovateľov distribučnej siete, a to minimálne **zemného plynu a elektriny. Takéto scenáre sa zakladajú na primeraných predpokladoch vývoja výroby, dodávok, spotreby a výmen s inými krajinami;**

- f) musí byť v súlade s výsledkami bežného a vnútroštátneho posudzovania rizík podľa článku 7 nariadenia 2017/1938;
- g) musí byť v súlade s národným energetickým a klimatickým plánom a jeho aktualizáciami a s integrovanými národnými energetickými a klimatickými správami predkladanými v súlade s nariadením (EÚ) 2018/1999 a musí podporovať dosahovanie cieľa klimateckej neutrality vytýčeného v článku 2 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/1119.

3. Pri príprave 10-ročného plánu rozvoja siete prevádzkovateľ prepravnej siete v plnej miere zohľadní potenciál alternatív rozšírenia siete, napríklad využívanie riadenia odberu, ako aj očakávanú spotrebu na základe uplatnenia zásady prvoradosti energetickej efektívnosti a **cieľov zníženia dopytu**, obchodovanie s inými krajinami a celoúniijný plán rozvoja siete. **S ohľadom na integráciu energetického systému [...]** prevádzkovateľ prepravnej siete posúdi, ako podľa možnosti riešiť potrebu naprieč sústavami v prípade elektriny a sieťami či sústavami v prípade plynov vrátane informácií o optimálnom umiestnení a veľkosti zariadení na uskladňovanie energie a premenu energie na plyn.

4. Regulačný orgán otvorene a transparentne konzultuje 10-ročný plán rozvoja siete so všetkými súčasnými alebo potenciálnymi užívateľmi siete. Od osôb alebo podnikov, ktoré tvrdia, že sú potenciálni užívatelia siete, sa môže vyžadovať, aby toto tvrdenie zdôvodnili. Regulačný orgán uverejní výsledky konzultačného postupu, najmä možné investičné potreby.
5. Regulačný orgán preskúma, či sa 10-ročný plán rozvoja siete vzťahuje na všetky investičné potreby, ktoré sa označili počas konzultačného postupu, a či je v súlade s aktuálnou simuláciou scenárov narušenia, ktoré vypracovala Európska sieť prevádzkovateľov prepravných sietí pre plyn podľa článku 7 nariadenia (EÚ) 2017/1938, s regionálnym a vnútroštátnym posúdením rizík a s nezáväzným 10-ročným plánom rozvoja siete pre celú Úniu (plán rozvoja siete pre celú Úniu) uvedeným v článku 30 ods. 1 písm. b) nariadenia (EÚ) 2019/943, **článku 29 [prepracovaného znenia nariadenia o plyne v zmysle návrhu v dokumente COM(2021) 804] a článku 43 [prepracovaného znenia nariadenia o plyne v zmysle návrhu v dokumente COM(2021) 804]**. V prípade akýchkoľvek pochybností o jeho súlade s plánom rozvoja siete pre celú Úniu regulačný orgán konzultuje s agentúrou ACER. Regulačný orgán môže vyžadovať od prevádzkovateľa prepravnej siete, aby svoj 10-ročný plán rozvoja siete zmenil.

Príslušné vnútroštátne orgány preskúmajú súlad 10-ročného plánu rozvoja siete so **zámerom dosiahnuť klimatickú neutralitu stanoveným v článku 2 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/1119**, s národným energetickým a klimatickým plánom a jeho aktualizáciami a s integrovanými národnými energetickými a klimatickými správami predkladanými v súlade s nariadením (EÚ) 2018/1999 a v **prípade nesúladu môžu regulačnému orgánu poskytnúť odôvodnené stanovisko, v ktorom uvedú nesúlad a ktoré sa má náležite zohľadniť**.

6. Regulačný orgán monitoruje a hodnotí vykonávanie 10-ročného plánu rozvoja siete.
7. Ak nezávislý prevádzkovateľ siete alebo nezávislý prevádzkovateľ prepravy nezrealizuje z iných dôvodov ako z nadradených dôvodov, ktoré sa vymykajú jeho kontrole, investíciu, ktorá sa podľa 10-ročného plánu rozvoja siete mala zrealizovať v nasledujúcich troch rokoch, členské štáty s cieľom zabezpečiť realizáciu danej investície zabezpečia, aby sa v prípade, že táto investícia je na základe najnovšieho 10-ročného plánu rozvoja siete stále relevantná, regulačnému orgánu uložila povinnosť prijať aspoň jedno z týchto opatrení:

- a) vyžadovať od prevádzkovateľa prepravnej siete, aby zrealizoval danú investíciu;
- b) zorganizovať v súvislosti s danou investíciou výberové konanie otvorené pre všetkých investorov;
- c) uložiť prevádzkovateľovi prepravnej siete povinnosť akceptovať zvýšenie základného imania na financovanie potrebných investícií a umožniť nezávislým investorom, aby mali podiel na imaní.

Ak regulačný orgán využil svoje právomoci podľa písm. b) prvého pododseku, môže od prevádzkovateľa prepravnej siete požadovať, aby súhlasil s jedným alebo viacerými z týchto opatrení:

- a) financovanie akoukoľvek treťou stranou;
- b) výstavba akoukoľvek treťou stranou;
- c) vybudovanie príslušných nových aktív;
- d) prevádzkovanie príslušných nových aktív.

Prevádzkovateľ prepravnej siete poskytne investorom všetky informácie potrebné na realizáciu investície, pripojí nové aktíva do prepravnej siete a celkovo vyvinie najlepšie úsilie s cieľom uľahčiť realizáciu investičného projektu.

Príslušné finančné dojednania podliehajú schváleniu regulačným orgánom.

8. Ak regulačný orgán využil svoje právomoci podľa odseku 7, na náklady na dané investície sa vzťahujú príslušné predpisy o tarifikách.

Podávanie správ o rozvoji vodíkových sietí

1. Prevádzkovatelia vodíkových sietí [...] **každé dva roky** [...] predkladajú regulačnému orgánu prehľad infraštruktúry vodíkových sietí, ktorú plánujú rozvíjať. **Prvý prehľad sa predloží do šiestich mesiacov od [...] certifikácie prevádzkovateľa vodíkovej siete podľa článku 65 tejto smernice a článku 13 [prepracovaného znenia nariadenia o plyne podľa návrhu COM(2021) [...] 804]] alebo do 12 mesiacov udelenia [...] odchýlky podľa článkov 47 alebo 48 podľa toho, čo nastane skôr. Pokiaľ ide o prevádzkovateľov vodíkových sietí, ktorí existujú v čase nadobudnutia účinnosti tejto smernice, prvý prehľad predložia do šiestich mesiacov od nadobudnutia účinnosti tejto smernice. Predmetný prehľad predovšetkým:**
 - a) obsahuje informácie o potrebách kapacity (z hľadiska objemu i času), podľa dohody medzi užívateľmi **vodíkovej** siete a prevádzkovateľmi vodíkovej siete, **ako aj informácie o umiestnení potenciálnych budúcich [...] koncových užívateľov vodíkovej siete, ktorých dekarbonizácia bude náročná, a o dodávkach vodíka;**

- b) zahŕňa informácie o rozsahu, v akom sa na prepravu vodíka budú využívať reprofilizované plynovody;
- c) je v súlade s integrovaným národným energetickým a klimatickým plánom a jeho aktualizáciami a s integrovanými národnými energetickými a klimatickými správami predkladanými v súlade s nariadením (EÚ) 2018/1999 a podporuje dosahovanie cieľa klimateckej neutrality vytýčeného v článku 2 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/1119.
- d) **informácie vymieňané s prevádzkovateľmi vodíkových sietí v susedných členských štátoch podľa odseku 2.**

2. Prevádzkovatelia zásobníkov vodíka a vodíkových terminálov prevádzkovateľom vodíkových sietí poskytujú všetky relevantné informácie potrebné na zostavenie prehľadu a vymieňajú si ich s nimi. **Prevádzkovatelia vodíkových sietí si všetky relevantné informácie potrebné na zostavenie prehľadu vymieňajú s ostatnými prevádzkovateľmi vodíkových sietí vrátane prevádzkovateľov vodíkových sietí v susedných členských štátoch [...].**

3. Regulačný orgán preskúma prehľad a **vypracuje odporúčania zmien v prehľade prevádzkovateľa vodíkovej siete [...]**. Zohľadní pritom celkovú energeticko-ekonomickú nevyhnutnosť vodíkovej siete, ako aj rámec spoločného scenára zostavený podľa článku 51 ods. 2 písm. e). **Pokiaľ ide o prehľady predložené v súvislosti s vodíkovými sieťami, na ktoré sa vzťahuje odchýlka podľa článku 47 alebo 48, regulačný orgán nemusí prehľad preskúmať ani vypracovať odporúčania zmien.**
4. Regulačný orgán preskúmanie prehľadu zohľadní pri schvaľovaní účelových poplatkov v zmysle článku 4 [prepracované znenie nariadenia o plyne navrhnuté v COM(2021) [...]**804**].
5. Prevádzkovatelia vodíkových sústav [...] **každé dva roky** vydávajú spoločnú správu o rozvoji vodíkovej sústavy na základe prehľadu predloženého regulačnému orgánu. Zohľadňujú preskúmanie, ktoré vykonal regulačný orgán podľa odseku [...] **3, a jeho odporúčania. Regulačný orgán môže poskytnúť k správe stanovisko.**

- 5a. Do 31. januára 2035 a bez toho, aby boli dotknuté právomoci regulačného orgánu vykonávať dohľad nad pravidlami prístupu do siete, môžu členské štáty poveriť iný príslušný orgán preskúmaním prehľadu a vypracovaním odporúčaní zmien prehľadu zo strany prevádzkovateľa vodíkovej siete s cieľom zabezpečiť súlad s integrovanými národnými energetickými a klimatickými plánmi a ich aktualizáciami. [...]**
- 6. Ak členské štáty uplatňujú systém pre regulovaný prístup tretích strán do vodíkových sietí podľa článku 31 ods. 1, členské štáty [...] musia na prevádzkovateľov vodíkovej siete uplatňovať požiadavky podľa článku 51 okrem požiadaviek, ktoré súvisia s nariadením (EÚ) 2017/1938. V takom prípade regulačný orgán takisto preskúma, či je desaťročný plán rozvoja siete, ktorý predložili prevádzkovatelia vodíkových sietí, v súlade s celoúniijným 10-ročným plánom rozvoja siete pre vodík uvedeným v článku 43 [prepracovaného znenia nariadenia o plyne].**
- 7. Namiesto uplatňovania tohto článku sa členské štáty môžu rozhodnúť uplatňovať na prevádzkovateľov vodíkových sietí požiadavky stanovené v [...] článku 51, a to od [dátum nadobudnutia účinnosti tejto smernice].**

Financovanie cezhraničnej vodíkovej infraštruktúry

1. **Ak členský štát uplatňuje systém pre regulovaný prístup tretích strán do vodíkových sietí podľa článku 31 ods. 1 a ak projekt vodíkového prepojenia [...] nie je projektom spoločného záujmu, ako sa uvádza v [kapitola II a príloha I bod 3 nariadenia o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru], prevádzkovatelia susediacich a dotknutých vodíkových sietí **znášajú náklady na projekt a môžu ich zahrnúť do svojich príslušných tarifných systémov. Ak zistia významný rozdiel medzi prínosmi a nákladmi, [...] môžu zostaviť projektový plán vrátane žiadosti o cezhraničné rozdelenie nákladov a predložiť ho spoločne dotknutým regulačným orgánom na spoločné schválenie.****

2. **Ak prevádzkovatelia vodíkových sietí predložia projektový plán stanovený v odseku 1 tohto článku, uplatňuje sa nasledovné [...]:**

- a) K projektovému plánu a žiadosti o cezhraničné rozdelenie nákladov musí byť priložená projektová analýza nákladov a prínosov, v ktorej sa zohľadnili výhody presahujúce hranice dotknutého členského štátu, ako aj podnikateľský plán, v ktorom sa posúdila finančná životaschopnosť projektu a ktorý obsahuje finančné riešenie a špecifikuje, či sa zapojení prevádzkovatelia vodíkovej siete zhodujú na odôvodnenom návrhu cezhraničného rozdelenia nákladov.
- b) Príslušné regulačné orgány po konzultáciách s prevádzkovateľmi vodíkových sietí **môžu [...]** prijať koordinované rozhodnutia o rozdelení investičných nákladov, ktoré má pri projekte znášať každý prevádzkovateľ siete.
- c) Ak dotknuté regulačné orgány nedokážu dosiahnuť dohodu o žiadosti [...], **môžu sa rozhodnúť, že prípad spoločne predložia agentúre ACER.** Agentúra ACER prijme rozhodnutie na základe postupu podľa článku 6 ods. 10 nariadenia (EÚ) 2019/942.

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

Kapitola IX

Oddelenie prevádzkovateľov prepravných sietí

ODDIEL 1

ODDELENIE VLASTNÍCTVA

Článok 54

Oddelenie prepravných sietí a prevádzkovateľov prepravných sietí

1. Členské štáty zabezpečia, aby:
 - a) každý podnik, ktorý vlastní prepravnú sieť, konal ako prevádzkovateľ prepravnej siete;
 - b) tá istá osoba alebo tie isté osoby neboli oprávnené:
 - i) priamo alebo nepriamo vykonávať kontrolu nad podnikom, ktorý vykonáva ťažobnú (výrobnú) alebo dodávateľskú činnosť, a priamo alebo nepriamo vykonávať kontrolu nad prevádzkovateľom prepravnej siete alebo prepravnou sieťou, alebo si v súvislosti s nimi uplatňovať akékoľvek právo, ani
 - ii) priamo alebo nepriamo vykonávať kontrolu nad prevádzkovateľom prepravnej siete alebo nad prepravnou sieťou a priamo alebo nepriamo vykonávať kontrolu nad podnikom, ktorý vykonáva ťažobnú (výrobnú) alebo dodávateľskú činnosť, alebo si v súvislosti s ním uplatňovať akékoľvek právo;

- c) tá istá osoba alebo tie isté osoby neboli oprávnené vymenúvať členov dozornej rady, správnej rady alebo orgánov, ktoré podnik právne zastupujú, prevádzkovateľa prepravnej siete alebo prepravnej siete a priamo alebo nepriamo vykonávať kontrolu nad podnikom, ktorý vykonáva ťažobnú (výrobnú) alebo dodávateľskú činnosť, alebo si v súvislosti s ním uplatňovať akékoľvek právo;
- d) tá istá osoba nebola oprávnená byť členom dozornej rady, správnej rady alebo orgánov, ktoré podnik právne zastupujú, podniku, ktorý vykonáva ťažobnú (výrobnú) alebo dodávateľskú činnosť, a prevádzkovateľa prepravnej siete alebo prepravnej siete.

2. Medzi práva uvedené v odseku 1 písm. b) a c) patria najmä:

- a) právomoc vykonávať hlasovacie práva;
- b) právomoc vymenúvať členov dozornej rady, správnej rady alebo orgánov, ktorí podnik právne zastupujú, alebo
- c) vlastníctvo väčšinového podielu.

3. Na účely odseku 1 písm. b) sa pojem „podnik, ktorý vykonáva ťažobnú (výrobnú) alebo dodávateľskú činnosť“ chápe ako pojem zahŕňajúci pojem „podnik, ktorý vykonáva výrobnú alebo dodávateľskú činnosť“ v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944²⁶ a pojmy „prevádzkovateľ prepravnej siete“ a „prepravná sieť“ sa chápu ako pojmy zahŕňajúce „prevádzkovateľa prenosovej sústavy“ a „prenosovú sústavu“ v zmysle uvedenej smernice.

²⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a o zmene smernice 2012/27/EÚ (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 125).

[...] [...]

5. Povinnosť stanovená v odseku 1 písm. a) tohto článku sa považuje za splnenú v situácii, keď dva alebo viaceré podniky vlastniace prepravné siete vytvoria spoločný podnik, ktorý v súvislosti s príslušnými prepravnými sieťami koná ako prevádzkovateľ prepravnej siete v dvoch alebo viacerých členských štátoch. Žiadny iný podnik nemôže byť súčasťou spoločného podniku, pokiaľ nebol schválený na základe článku 55 ako nezávislý prevádzkovateľ siete alebo nezávislý prevádzkovateľ prepravnej siete na účely oddielu 3.
6. Ak osoba uvedená v odseku 1 písm. b), c) a d) je členský štát alebo iný verejnoprávny subjekt, dva samostatné verejnoprávne subjekty, ktoré vykonávajú na jednej strane kontrolu nad prevádzkovateľom prepravnej siete alebo prepravnou sieťou a na druhej strane kontrolu nad podnikom, ktorý vykonáva ťažobnú (výrobnú) alebo dodávateľskú činnosť, sa na účely vykonávania tohto článku nepovažujú za tú istú osobu alebo osoby.

7. Členské štáty zabezpečia, aby sa citlivé obchodné informácie uvedené v článku 36, ktoré má prevádzkovateľ prepravnej siete, ktorý bol súčasťou vertikálne integrovaného podniku, ani personál tohto prevádzkovateľa prepravnej siete, neposkytli podnikom, ktoré vykonávajú ťažobnú (výrobnú) a dodávateľskú činnosť.
8. Ak prepravná sieť patrila k 3. septembru 2009 vertikálne integrovanému podniku, členský štát sa môže rozhodnúť, že nebude uplatňovať odsek 1. Pokiaľ ide o časť prepravnej siete spájajúcej členský štát s tretou krajinou, ktorá sa nachádza medzi hranicou tohto členského štátu a prvým miestom pripojenia k sieti tohto členského štátu, ak prepravná sieť patrí k 23. máju 2019 vertikálne integrovanému podniku, členský štát sa môže rozhodnúť, že nebude uplatňovať odsek 1.

Dotknuté členské štáty v takom prípade:

- a) určia nezávislého prevádzkovateľa siete v súlade s článkom 55 alebo
- b) uplatňujú ustanovenia oddielu 3.

9. Ak prepravná sieť patrila k 3. septembru 2009 vertikálne integrovanému podniku a sú zavedené opatrenia, ktoré zaručujú väčšiu nezávislosť prevádzkovateľa prepravnej siete než ustanovenia oddielu 3, členský štát sa môže rozhodnúť, že nebude uplatňovať odsek 1 tohto článku.

Pokiaľ ide o časť prepravnej siete spájajúcej členský štát s treťou krajinou, ktorá sa nachádza medzi hranicou tohto členského štátu a prvým miestom pripojenia k sieti tohto členského štátu, ak prepravná sieť patrí k 23. máju 2019 vertikálne integrovanému podniku a sú zavedené opatrenia, ktoré zaručujú väčšiu nezávislosť prevádzkovateľa prepravnej siete než ustanovenia oddielu 3, tento členský štát sa môže rozhodnúť, že nebude uplatňovať odsek 1 tohto článku.

10. Schváleniu a určeniu podniku za prevádzkovateľa prepravnej siete podľa odseku 9 tohto článku predchádza jeho certifikácia v súlade s postupmi stanovenými v článku 65 ods. 4, 5 a 6 tejto smernice a článku 13 **nariadenia COM(2021) 804 final [odkaz na prepracované znenie nariadenia]** [...]. Komisia potom overuje, či zavedené opatrenia jednoznačne zaručujú väčšiu nezávislosť prevádzkovateľa prepravnej siete než ustanovenia oddielu 3.
11. Vertikálne integrovanému podniku, ktorý vlastní prepravnú sieť, sa v žiadnom prípade nemôže zabrániť, aby prijal opatrenia na zabezpečenie súladu s ustanoveniami odseku 1.
12. Podniky, ktoré vykonávajú ťažobnú (výrobnú) alebo dodávateľskú činnosť, nesmú v žiadnom prípade získať v členskom štáte, ktorý uplatňuje odsek 1, priamo alebo nepriamo kontrolu nad oddeleným prevádzkovateľom prepravnej siete ani si v súvislosti s ním uplatňovať akékoľvek právo.

ODDIEL 2

NEZÁVISLÍ PREVÁDZKOVATELIA SIETÍ

Článok 55

Nezávislí prevádzkovatelia sietí

1. Ak prepravná sieť patrila k 3. septembru 2009 vertikálne integrovanému podniku, členský štát sa môže rozhodnúť, že nebude uplatňovať článok [...] **54** ods. 1 a že určí nezávislého prevádzkovateľa siete na návrh vlastníka prepravnej siete.

Pokiaľ ide o časť prepravnej siete spájajúcej členský štát s treťou krajinou, ktorá sa nachádza medzi hranicou tohto členského štátu a prvým miestom pripojenia k sieti tohto členského štátu, ak prepravná sieť patrila k 23. máju 2019 vertikálne integrovanému podniku, tento členský štát sa môže rozhodnúť, že nebude uplatňovať článok **54** ods. 1 a že určí nezávislého prevádzkovateľa siete na návrh vlastníka prepravnej siete.

Určenie nezávislého prevádzkovateľa siete podlieha schváleniu zo strany Komisie.

2. Členský štát môže schváliť a určiť nezávislého prevádzkovateľa siete, iba ak:
- a) kandidujúci prevádzkovateľ preukázal, že spĺňa požiadavky uvedené v článku 54 ods. 1 písm. b), c) a d);
 - b) kandidujúci prevádzkovateľ preukázal, že disponuje finančnými, technickými, materiálnymi a ľudskými zdrojmi požadovanými na vykonávanie svojich úloh vyplývajúcich z ustanovení článku 35;
 - c) kandidujúci prevádzkovateľ sa zaviazal, že bude plniť 10-ročný plán rozvoja siete, ktorý monitoruje regulačný orgán;
 - d) vlastník prepravnej siete preukázal svoju schopnosť plniť si povinnosti vyplývajúce z ustanovení odseku 5; na tento účel poskytne všetky návrhy zmluvných dojednaní s kandidujúcim podnikom a akýmkoľvek iným príslušným subjektom;
 - e) kandidujúci prevádzkovateľ preukázal svoju schopnosť plniť si povinnosti vyplývajúce z ustanovení [prepracované znenie nariadenia o plyne navrhnuté v COM(2021) [...] 804] vrátane spolupráce s prevádzkovateľmi prepravných sietí na európskej a regionálnej úrovni.
3. Podniky, ktoré regulačný orgán certifikoval ako podniky, ktoré spĺňajú požiadavky článku 66 a odseku 2 tohto článku, schvaľujú a za nezávislých prevádzkovateľov sietí určujú členské štáty. Uplatňuje sa buď certifikačný postup uvedený v článku 65 tejto smernice a článku 3 nariadenia (ES) č. 715/2009 alebo v článku 66 tejto smernice.

4. Každý nezávislý prevádzkovateľ siete je zodpovedný za udeľovanie prístupu tretím stranám a jeho riadenie vrátane výberu poplatkov za prístup a poplatkov za preťaženie, za prevádzku, údržbu a rozvoj prepravnej siete a za zabezpečenie dlhodobej schopnosti siete uspokojovať primeraný dopyt prostredníctvom investičného plánovania. Pri rozvoji prepravnej siete je nezávislý prevádzkovateľ siete zodpovedný za plánovanie (vrátane postupu na udelenie povolenia) a výstavbu novej infraštruktúry a jej uvedenie do prevádzky. Na tento účel koná nezávislý prevádzkovateľ siete ako prevádzkovateľ prepravnej siete v súlade s touto kapitolou. Vlastník prepravnej siete nesmie byť zodpovedný za udeľovanie prístupu tretím stranám a jeho riadenie, ani za investičné plánovanie.
5. Ak bol určený nezávislý prevádzkovateľ siete, vlastník prepravnej siete:
- a) v plnej miere patrične spolupracuje s nezávislým prevádzkovateľom siete a podporuje ho na účely splnenia jeho úloh, v rámci čoho mu hlavne poskytuje všetky príslušné informácie;
 - b) financuje investície, o ktorých rozhodol nezávislý prevádzkovateľ siete a ktoré schválil regulačný orgán, alebo dáva súhlas na ich financovanie akoukoľvek zainteresovanou stranou vrátane nezávislého prevádzkovateľa siete. . Príslušné dojednania o financovaní podliehajú schváleniu regulačným orgánom. . Regulačný orgán sa pred týmto schválením poradí s vlastníkom prepravnej siete a ostatnými zainteresovanými stranami;

- c) zabezpečuje krytie zodpovednosti súvisiacej s aktívami siete s výnimkou zodpovednosti súvisiacej s úlohami nezávislého prevádzkovateľa siete;
- d) poskytuje záruky na uľahčenie financovania akéhokoľvek rozšírenia siete s výnimkou tých investícií, v prípade ktorých dal podľa písmena b) svoj súhlas na financovanie ktoroukoľvek zainteresovanou stranou vrátane nezávislého prevádzkovateľa siete.

6. Príslušnému národnému orgánu pre hospodársku súťaž sa v úzkej spolupráci s regulačným orgánom udelia všetky príslušné právomoci na účinné monitorovanie dodržiavania povinností, ktoré vlastníkovi prepravnej siete vyplývajú z ustanovení odseku 5.

Článok 56

Oddelenie vlastníkov prepravnej siete, vlastníkov vodíkovej siete, prevádzkovateľov zásobníkov a zásobníkov vodíka

Ak bol vymenovaný nezávislý prevádzkovateľ siete alebo nezávislý **prevádzkovateľ** vodíkovej siete, sú vlastníci prepravnej siete a vodíkovej siete a prevádzkovatelia zásobníkov alebo prevádzkovatelia zásobníkov vodíka, ktorí sú súčasťou vertikálne integrovaného podniku, aspoň z hľadiska svojej právnej formy, organizácie a rozhodovania nezávislí od iných činností, ktoré nesúvisia s prepravou, distribúciou transportom a uskladňovaním plynov.

Tento článok sa uplatňuje len na zásobníky zemného plynu, ktoré sú technicky a/alebo hospodársky potrebné na zabezpečovanie efektívneho prístupu do siete na účely dodávky odberateľom podľa článku 29.

S cieľom zabezpečiť nezávislosť vlastníka prepravnej siete alebo vodíkovej siete a prevádzkovateľa zásobníkov alebo zásobníkov vodíka uvedenú v **prvom pododseku** [...] sa uplatňujú tieto minimálne kritériá:

- a) osoby zodpovedné za riadenie vlastníka prepravnej siete alebo vodíkovej siete a prevádzkovateľa zásobníkov alebo zásobníkov vodíka sa nesmú zúčastňovať na podnikových štruktúrach integrovaného plynárenského podniku priamo alebo nepriamo zodpovedného za každodennú ťažbu (výrobu) a dodávku plynov;
- b) musia sa prijať vhodné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby sa profesionálne záujmy osôb zodpovedných za riadenie vlastníka prepravnej siete alebo vodíkovej siete a prevádzkovateľa zásobníkov alebo zásobníkov vodíka brali do úvahy spôsobom zaručujúcim, že budú schopné konať nezávisle;
- c) prevádzkovateľ zásobníkov alebo zásobníkov vodíka má skutočné rozhodovacie práva nezávislé od integrovaného plynárenského podniku, pokiaľ ide o aktíva, ktoré sú potrebné na prevádzku, údržbu alebo rozvoj zásobníkov; to nebráni existencii náležitých koordinačných mechanizmov na zabezpečenie toho, aby boli chránené práva materskej spoločnosti dohliadať na hospodárenie a riadenie, pokiaľ ide o návratnosť aktív v dcérskej spoločnosti regulovanú nepriamo v súlade s článkom 72 ods. 7; materskej spoločnosti to konkrétne umožní schvaľovať ročný finančný plán alebo akýkoľvek zodpovedajúci nástroj prevádzkovateľa zásobníkov alebo zásobníkov vodíka a stanovovať celkové limity pre úroveň zadlženia jej dcérskej spoločnosti; materskej spoločnosti sa tým nepovoľuje vydávanie pokynov týkajúcich sa každodennej prevádzky, ani pokiaľ ide o jednotlivé rozhodnutia týkajúce sa výstavby alebo modernizácie zásobníkov, ktoré nepresahujú podmienky schváleného finančného plánu či ktoréhokoľvek zodpovedajúceho nástroja;

- d) vlastník prepravnej siete alebo vodíkovej siete a prevádzkovateľ zásobníkov alebo zásobníkov vodíka vypracujú program súladu, v ktorom sa stanovujú opatrenia prijaté na zabezpečenie vylúčenia diskriminačného správania, a zabezpečia primerané monitorovanie dodržiavania tohto programu; ďalej sa v ňom stanovujú špecifické povinnosti zamestnancov na splnenie týchto cieľov; výročnú správu, v ktorej sa uvádzajú prijaté opatrenia, predkladá osoba alebo subjekt zodpovedný za monitorovanie programu súladu regulačnému orgánu a táto správa sa uverejňuje.

Komisia je splnomocnená prijať delegované akty v súlade s článkom 83 na doplnenie tejto smernice s cieľom stanoviť usmernenia na zabezpečenie úplného a účinného dodržiavania odseku 2 tohto článku zo strany vlastníka prepravnej siete alebo vodíkovej siete a prevádzkovateľa zásobníkov alebo zásobníkov vodíka.

ODDIEL 3

NEZÁVISLÍ PREVÁDZKOVATELIA PREPRAVNEJ SIETE

Článok 57

Aktíva, zariadenie, personál a identita

1. Prevádzkovatelia prepravných sietí musia byť vybavení všetkými ľudskými, technickými, materiálnymi a finančnými zdrojmi potrebnými na plnenie svojich povinností vyplývajúcich z tejto smernice a na prepravu plynu, konkrétne:
 - a) prevádzkovateľ prepravnej siete musí vlastniť aktíva potrebné na prepravu plynu vrátane prepravnej siete;
 - b) prevádzkovateľ prepravnej siete musí zamestnávať personál potrebný na prepravu plynu vrátane plnenia všetkých úloh spojených s fungovaním podniku;
 - c) prenájom personálu a poskytovanie služieb iným častiam vertikálne integrovaného podniku alebo prenájom personálu a prijímanie služieb od nich sa zakazuje. Prevádzkovateľ prepravnej siete však môže poskytovať služby vertikálne integrovanému podniku, pokiaľ:
 - i) poskytovanie týchto služieb nediskriminuje medzi užívateľmi siete, je dostupné všetkým užívateľom siete za rovnakých podmienok a neobmedzuje ani nenarušuje hospodársku súťaž v oblasti ťažby (výroby) alebo dodávky, a ani jej nebráni;
 - ii) regulačný orgán schválil podmienky poskytovania týchto služieb;

- d) bez toho, aby boli dotknuté rozhodnutia dozorného orgánu podľa článku 60, prevádzkovateľ prepravnej siete musí mať včas na základe svojej príslušnej žiadosti sprístupnené zo strany vertikálne integrovaného podniku finančné zdroje na budúce investičné projekty alebo nahradenie existujúcich aktív.

2. Okrem činností uvedených v článku 35 preprava plynu zahŕňa prinajmenšom tieto činnosti:

- a) zastupovanie prevádzkovateľa prepravnej siete a styk s tretími stranami a regulačnými orgánmi;
- b) zastupovanie prevádzkovateľa prepravnej siete v rámci Európskej siete prevádzkovateľov prepravných sietí pre plyn („ENTSO pre plyn“);
- c) udeľovanie prístupu tretím stranám a jeho riadenie na základe nediskriminácie medzi užívateľmi siete alebo kategóriami užívateľov siete;
- d) výber všetkých poplatkov, ktoré sa týkajú prepravnej siete, vrátane poplatkov za prístup a vyvažovacích poplatkov za podporné služby, ako napríklad spracovanie plynu, nákup služieb (náklady na vyvažovanie, energia na krytie strát);
- e) prevádzka, údržba a rozvoj bezpečnej, efektívnej a hospodárnej prepravnej siete;

- f) investičné plánovanie zabezpečujúce dlhodobú schopnosť siete uspokojovať primeraný dopyt a zaručujúce bezpečnosť dodávky;
 - g) zakladanie vhodných spoločných podnikov, a to aj s jedným alebo viacerými prevádzkovateľmi prepravných sietí, výmena plynu a s ďalšími príslušnými aktérmi s cieľom vytvoriť regionálne trhy alebo uľahčiť proces liberalizácie;
 - h) všetky služby, ktoré súvisia s fungovaním podniku, vrátane právnych služieb, účtovníctva a služieb IT.
3. Prevádzkovatelia prepravných sietí majú právnu formu v súlade s [...] prílohou II k [...] smernici [...] Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1132²⁷.
4. Prevádzkovateľ prepravnej siete dbá na to, aby nedošlo k zámene, pokiaľ ide o jeho podnikovú identitu, komunikáciu, označovanie a priestory, v súvislosti so samostatnou identitou vertikálne integrovaného podniku alebo akejkoľvek jeho súčasti.
5. Prevádzkovateľ prepravnej siete s nijakou súčasťou vertikálne integrovaného podniku spoločne nevyužíva systémy ani zariadenia IT, fyzické priestory ani systémy na ochranu pred neoprávneným vstupom, ani tých istých poradcov či externých dodávateľov systémov alebo zariadení IT, ani systémov na ochranu pred neoprávneným vstupom.
6. Účtovníctvo prevádzkovateľov prepravných sietí overujú iní audítori než tí, ktorí overujú účtovníctvo vertikálne integrovaného podniku alebo jeho častí.

²⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/101/ES zo 16. septembra 2009 o koordinácii záruk, ktoré sa od obchodných spoločností v zmysle článku 48 druhého odseku zmluvy vyžadujú v členských štátoch na ochranu záujmov spoločníkov a tretích osôb s cieľom zabezpečiť rovnocennosť týchto záruk (Ú. v. EÚ L 258, 1.10.2009, s. 11).

Článok 58

Nezávislosť prevádzkovateľa prepravnej siete

1. Bez toho, aby boli dotknuté rozhodnutia dozorného orgánu podľa článku 60, prevádzkovateľ prepravnej siete má:
 - a) účinné rozhodovacie práva nezávislé od vertikálne integrovaného podniku, pokiaľ ide o aktíva, ktoré sú potrebné na prevádzku, údržbu alebo rozvoj prepravnej siete;
 - b) oprávnenie na získavanie peňazí na kapitálovom trhu najmä prostredníctvom pôžičiek a zvyšovaním základného imania.
2. Prevádzkovateľ prepravnej siete vždy koná tak, aby si zabezpečil dostatočné zdroje, ktoré potrebuje na správne a efektívne vykonávanie prepravy a rozvoj a údržbu efektívnej, bezpečnej a hospodárnej prepravnej siete.

3. Dcérske spoločnosti vertikálne integrovaného podniku, ktoré vykonávajú ťažobnú (výrobnú) alebo dodávateľskú činnosť, nesmú vlastniť žiadny priamy ani nepriamy podiel v prevádzkovateľovi prepravnej siete. Prevádzkovateľ prepravnej siete nesmie vlastniť priamy ani nepriamy podiel v žiadnej dcérskej spoločnosti vertikálne integrovaného podniku, ktorý vykonáva ťažobnú (výrobnú) alebo dodávateľskú činnosť, ani nesmie prijímať dividendy ani žiadny iný finančný výnos z tejto dcérskej spoločnosti.
4. Celková riadiaca štruktúra a podnikové stanovy prevádzkovateľa prepravnej siete musia zabezpečovať skutočnú nezávislosť prevádzkovateľa prepravnej siete v súlade s touto kapitolou. Vertikálne integrovaný podnik neurčuje priamo ani nepriamo konkurenčné správanie prevádzkovateľa prepravnej siete, pokiaľ ide o každodennú činnosť prevádzkovateľa prepravnej siete a riadenie siete alebo činnosti potrebné na prípravu 10-ročného plánu rozvoja siete, ktorý sa vypracuje podľa článku 51.

5. Prevádzkovatelia prepravných sietí pri plnení svojich úloh uvedených v článku 35 a článku 57 ods. 2 tejto smernice a v súlade s článkom 15 ods. 1, článkom 5 ods. 1 písm. a), článkom 9 ods. 2, 3 a 5, článkom 30 ods. 6 a článkom 12 ods. 1 [prepracované znenie nariadenia o plyne navrhnuté v COM(2021) [...] **804**] nediskriminujú rôzne osoby ani subjekty a neobmedzujú hospodársku súťaž pri ťažbe (výrobe) alebo dodávke, ani ju nenarúšajú a nebránia jej.
6. Vo všetkých obchodných a finančných vzťahoch medzi vertikálne integrovaným podnikom a prevádzkovateľom prepravnej siete vrátane pôžičiek od prevádzkovateľa prepravnej siete pre vertikálne integrované podniky sa dodržiavajú trhové podmienky. Prevádzkovateľ prepravnej siete vedie podrobné záznamy o týchto obchodných a finančných vzťahoch a na požiadanie ich sprístupňuje regulačnému orgánu.
7. Prevádzkovateľ prepravnej siete predkladá regulačnému orgánu na schválenie všetky obchodné a finančné dohody s vertikálne integrovaným podnikom.
8. Prevádzkovateľ prepravnej siete informuje regulačný orgán o finančných zdrojoch uvedených v článku 57 ods. 1 písm. d), ktoré má k dispozícii na budúce investičné projekty alebo nahradenie existujúcich aktív.

9. Vertikálne integrovaný podnik sa zdrží každého konania, ktoré by mohlo brániť prevádzkovateľovi prepravnej siete alebo ho poškodzovať pri plnení jeho povinností vyplývajúcich z tejto kapitoly, a nebude od prevádzkovateľa prepravnej siete vyžadovať, aby na plnenie týchto povinností získal povolenie od vertikálne integrovaného podniku.
10. Dotknutý členský štát schvaľuje a za prevádzkovateľa prepravnej siete určuje podnik, ktorý regulačný orgán certifikoval ako podnik, ktorý spĺňa požiadavky tejto kapitoly. Uplatňuje sa certifikačný postup uvedený buď v článku 65 tejto smernice a v článku 13 **[prepracovaného znenia nariadenia o plyne [...] [...] podľa návrhu v COM X/Y]** alebo v článku 66 tejto smernice.
11. Prevádzkovateľ prepravnej siete na základe článkov 16 a 17 nariadenia (EÚ) 2015/703 zverejňuje podrobné informácie týkajúce sa kvality plynov prepravovaných vo svojich sieťach.

Nezávislosť personálu a vedenia prevádzkovateľa prepravnej siete

1. Rozhodnutia o vymenovaní a opätovnom vymenovaní, pracovných podmienkach vrátane odmeňovania a ukončení funkčného obdobia osôb, ktoré sú zodpovedné za riadenie, alebo členov správnych orgánov prevádzkovateľa prepravnej siete prijíma dozorný orgán prevádzkovateľa prepravnej siete, ktorý sa vymenúva v súlade s článkom 60.
2. Identita osôb, ktoré dozorný orgán navrhuje na vymenovanie alebo opätovné vymenovanie za osoby zodpovedné za výkonné riadenie a/alebo za členov správnych orgánov prevádzkovateľa prepravnej siete, podmienky, ktoré sa týkajú funkčného obdobia týchto osôb, jeho dĺžky a ukončenia, ako aj odôvodnenie každého návrhu rozhodnutia o ukončení tohto funkčného obdobia, sa oznamujú regulačnému orgánu. Podmienky a rozhodnutia uvedené v odseku 1 sa stávajú záväznými, len ak regulačný orgán nevzniesol námietky do troch týždňov po oznámení.

Regulačný orgán môže vzniesť námietky voči rozhodnutiam uvedeným v odseku 1:

- a) ak sa objavia pochybnosti o profesionálnej nezávislosti osoby, ktorá je navrhnutá na vymenovanie za osobu zodpovednú za riadenie a/alebo za člena správneho orgánu alebo
- b) v prípade predčasného ukončenia funkčného obdobia, ak existujú pochybnosti v súvislosti s dôvodmi tohto predčasného ukončenia.

3. Vo vzťahu k vertikálne integrovanému podniku ani k akejkoľvek z jeho častí alebo jeho majoritným akcionárom okrem prevádzkovateľa prepravnej siete nesmie priamo ani nepriamo existovať žiadna profesijná pozícia, zodpovednosť, záujem alebo obchodný vzťah počas troch rokov pred vymenovaním osôb zodpovedných za riadenie alebo členov správneho orgánu prevádzkovateľa prepravnej siete, na ktorých sa vzťahuje tento odsek.

4. Osoby zodpovedné za riadenie a/alebo členovia správnych orgánov a zamestnanci prevádzkovateľa prepravnej siete nesmú mať priamo či nepriamo vo vzťahu k akejkoľvek inej časti vertikálne integrovaného podniku ani jeho majoritným akcionárom žiadnu inú profesijnú pozíciu, zodpovednosť, záujem alebo obchodný vzťah.
5. Osoby zodpovedné za riadenie alebo členovia správnych orgánov a zamestnanci prevádzkovateľa prepravnej siete nesmú mať priamo ani nepriamo žiadny podiel v žiadnej časti vertikálne integrovaného podniku okrem prevádzkovateľa prepravnej siete, ani od nej nesmú priamo či nepriamo prijímať žiadne finančné výhody. Ich odmeňovanie nesmie závisieť od činností či výsledkov vertikálne integrovaného podniku, ale len od činností alebo výsledkov prevádzkovateľa prepravnej siete.
6. Účinné práva na odvolanie sa na regulačný orgán sa zaručujú v prípade každej sťažnosti, ktorú vznesú osoby zodpovedné za riadenie alebo členovia správnych orgánov prevádzkovateľa prepravnej siete proti predčasnému ukončeniu ich funkčného obdobia.
7. Osoby zodpovedné za riadenie alebo členovia správnych orgánov prevádzkovateľa prepravnej siete nesmú mať vo vzťahu k akejkoľvek časti vertikálne integrovaného podniku ani jeho majoritným akcionárom okrem prevádzkovateľa prepravnej siete počas najmenej štyroch rokov od ukončenia svojho funkčného obdobia žiadnu profesijnú pozíciu, zodpovednosť, záujem ani obchodný vzťah.

8. Odsek 3 sa uplatňuje na väčšinu osôb zodpovedných za riadenie alebo členov správnych orgánov prevádzkovateľa prepravnej siete.

Osoby zodpovedné za riadenie alebo členovia správnych orgánov prevádzkovateľa prepravnej siete, na ktorých sa nevzťahuje odsek 3, nesmú vo vertikálne integrovanom podniku vykonávať žiadnu riadiacu alebo inú významnú činnosť počas najmenej šiestich mesiacov pred svojim vymenovaním.

Prvý pododsek tohto odseku a odseky 4 až 7 sa uplatňujú na všetky osoby vo výkonnom vedení a všetky osoby, ktorým sú tieto osoby priamo nadriadené vo veciach týkajúcich sa prevádzky, údržby a rozvoja siete.

Článok 60

Dozorný orgán

1. Prevádzkovateľ prepravnej siete musí mať dozorný orgán, ktorý je poverený prijímaním rozhodnutí, ktoré môžu významne ovplyvniť hodnotu aktív akcionárov v rámci prevádzkovateľa prepravnej siete, a to najmä rozhodnutí, ktoré sa týkajú schválenia ročných a dlhodobějších finančných plánov, úrovne zadĺženia prevádzkovateľa prepravnej siete a výšky dividend vyplácaných akcionárom. Medzi rozhodnutia, ktoré patria do pôsobnosti dozorného orgánu, nepatria rozhodnutia, ktoré sa týkajú každodennej činnosti prevádzkovateľa prepravnej siete a riadenia siete ani činností potrebných na prípravu 10-ročného plánu rozvoja siete, ktorý sa vypracuje podľa článku 51.
2. Dozorný orgán tvoria členovia zastupujúci vertikálne integrovaný podnik, členovia zastupujúci akcionárov z tretích strán a v prípade, že tak stanovujú príslušné právne predpisy členského štátu, členovia zastupujúci iné zainteresované strany, ako sú napríklad zamestnanci prevádzkovateľa prepravnej siete.
3. Článok 59 ods. 2 prvý pododsek a článok 59 ods. 3 až 7 sa vzťahujú minimálne na polovicu členov dozorného orgánu zníženú o jedného člena.

Článok 59 ods. 2 druhý pododsek písm. b) sa vzťahuje na všetkých členov dozorného orgánu.

Program súladu a subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu

1. Členské štáty zabezpečia, aby prevádzkovatelia prepravných sietí vypracovali a plnili program súladu, v ktorom sa stanovujú opatrenia prijaté na zabezpečenie vylúčenia diskriminačného správania, a zabezpečia primerané monitorovanie dodržiavania tohto programu. V programe súladu sa stanovujú špecifické povinnosti zamestnancov na splnenie týchto cieľov. Program podlieha schváleniu regulačným orgánom. Bez toho, aby boli dotknuté právomoci národného regulátora, subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu nezávisle monitoruje plnenie programu.
2. Dozorný orgán vymenúva subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu, pričom tento postup podlieha schváleniu regulačným orgánom. Regulačný orgán môže odmietnuť schválenie subjektu zodpovedného za zabezpečenie súladu iba z dôvodu nedostatočnej nezávislosti alebo nedostatočných odborných schopností. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu môže byť fyzická alebo právnická osoba. Na subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu sa vzťahujú ustanovenia článku 59 ods. 2 až 8.

3. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu zodpovedá za:
- a) monitorovanie plnenia programu súladu;
 - b) vypracovanie výročnej správy, v ktorej uvedie opatrenia prijaté na plnenie programu súladu, a za jej predloženie regulačnému orgánu;
 - c) podávanie správ dozornému orgánu a vydávanie odporúčaní týkajúcich sa programu súladu a jeho plnenia;
 - d) podávanie správ regulačnému orgánu o každom závažnom porušení týkajúcom sa plnenia programu súladu;
 - e) podávanie správ regulačnému orgánu o každom obchodnom a finančnom vzťahu medzi vertikálne integrovaným podnikom a prevádzkovateľom prepravnej siete.
4. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu predkladá regulačnému orgánu návrhy rozhodnutí o investičnom pláne alebo jednotlivých investíciách do siete. Predkladá ich najneskôr vo chvíli, keď riadiaci alebo príslušný správny orgán prevádzkovateľa prepravnej siete predkladajú tieto návrhy dozornému orgánu.

5. Ak vertikálne integrovaný podnik na valnom zhromaždení alebo prostredníctvom hlasovania členov dozorného orgánu, ktorých vymenoval, zabránil prijatiu rozhodnutia, čím sa zabránilo investícii, ktorá sa podľa 10-ročného plánu rozvoja siete mala zrealizovať v nasledujúcich troch rokoch, alebo sa dosiahol jej odklad, subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu o tom informuje regulačný orgán, ktorý potom koná v súlade s článkom 51.
6. Podmienky, ktoré sa týkajú mandátu alebo podmienok zamestnávania subjektu zodpovedného za zabezpečenie súladu vrátane trvania jeho mandátu, podliehajú schváleniu regulačným orgánom. Tieto podmienky zabezpečujú nezávislosť subjektu zodpovedného za zabezpečenie súladu a poskytujú mu všetky zdroje potrebné na plnenie jeho povinností. Počas svojho mandátu nesmie subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu vo vzťahu k vertikálne integrovanému podniku či k jeho časti ani k jeho majoritným akcionárom priamo či nepriamo zastávať žiadnu inú pracovnú pozíciu a ani vo vzťahu k nim nesmie mať žiadnu zodpovednosť či záujem.
7. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu podáva regulačnému orgánu pravidelné ústne alebo písomné správy a má právo podávať pravidelné ústne alebo písomné správy dozornému orgánu prevádzkovateľa prepravnej siete.
8. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu sa môže zúčastňovať všetkých zasadnutí riadiacich alebo správnych orgánov prevádzkovateľa prepravnej siete, zasadnutí dozorného orgánu a valných zhromaždení. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu sa zúčastňuje všetkých zasadnutí, na ktorých sa rokuje o týchto záležitostiach:

- a) podmienky prístupu do siete uvedené v [prepracované znenie nariadenia o plyne navrhnuté v COM(2021) [...] 804], najmä pokiaľ ide o tarify, služby týkajúce sa prístupu tretích strán, pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia, transparentnosť, vyvažovanie a sekundárne trhy;
 - b) projekty vykonané na účely prevádzky, údržby a rozvoja prepravnej siete vrátane investícií do nových pripojení k prepravnej sieti, na zvýšenie kapacity a optimalizáciu existujúcej kapacity;
 - c) nákup alebo predaj energie potrebnej na prevádzku prepravnej siete.
9. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu monitoruje dodržiavanie ustanovení článku 36 zo strany prevádzkovateľa prepravnej siete.
10. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu má prístup k všetkým príslušným údajom a do všetkých kancelárií prevádzkovateľa prepravnej siete a k všetkým informáciám potrebným na plnenie svojej úlohy.
11. Dozorný orgán môže po predchádzajúcom schválení regulačným orgánom odvolať subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu. Na žiadosť regulačného orgánu odvolá subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu z dôvodu nedostatočnej nezávislosti alebo odborných schopností.
12. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu má prístup do kancelárií prevádzkovateľa prepravnej siete bez predchádzajúceho oznámenia.

ODDIEL 4

ODDELENIE PREVÁDZKOVATEĽOV ŠPECIALIZOVANEJ VODÍKOVEJ SIETE

Článok 62

Oddelenie prevádzkovateľov vodíkovej siete

1. Členské štáty zabezpečia od [koniec obdobia transpozície + 1 rok] oddelenie prevádzkovateľov vodíkovej siete v súlade s pravidlami platnými pre prevádzkovateľov prepravnej siete zemného plynu stanovenými v článku 5[...]4 ods. 1 až 3, **6, 7 a 12 [...]**.
2. Na účely tohto článku, článkov 42 a 54 a článkov 35 a 43 smernice (EÚ) 2019/944 spojenie „ťažba alebo dodávky“ zahŕňa výrobu a dodávky vodíka a „preprava“ zahŕňa transport vodíka.
3. [...] **Pokiaľ ide o** vodíkové siete [...] patriace vertikálne integrovanému podniku, členský štát sa môže rozhodnúť odsek 1 neuplatňovať. V takom prípade dotknutý členský štát určí nezávislého prevádzkovateľa vodíkovej siete oddelenej v súlade s pravidlami platnými pre nezávislých prevádzkovateľov sietí zemného plynu stanovenými v článku 55. Prevádzkovatelia vodíkových sietí a prevádzkovatelia prepravných sietí plynu oddelených v súlade s článkom 54 ods. 1 **môžu [...]** konať ako nezávislý prevádzkovateľ vodíkovej siete, na ktorého sa vzťahujú požiadavky podľa článku 63.

4. [...] Odchylné od článku 54, ak vodíková sieť patrí certifikovanému prevádzkovateľovi prepravnej siete pre plyn alebo [...] ak k [dátumu nadobudnutia účinnosti smernice] [...] vodíková sieť patrila vertikálne integrovanému podniku, členské štáty sa môžu rozhodnúť, že nebudú uplatňovať odsek 1, a môžu určiť subjekt, ktorý podlieha výlučnej kontrole zo strany prevádzkovateľa prepravnej siete alebo vertikálne integrovaného podniku pre zemný plyn alebo vodík, [...] za integrovaného prevádzkovateľa vodíkovej siete oddeleného v súlade s pravidlami platnými pre nezávislého prevádzkovateľa prepravnej siete zemného plynu stanovenými v kapitole IX oddiele 3. [...]
5. Pravidlá uplatniteľné na prevádzkovateľov prepravnej siete stanovené v článku 66 sa uplatňujú na prevádzkovateľov vodíkovej siete.

Článok 63

Horizontálne oddelenie prevádzkovateľov vodíkovej siete

Ak je prevádzkovateľ vodíkovej siete časťou podniku pôsobiaceho v preprave alebo distribúcii zemného plynu alebo elektriny, musí byť nezávislý aspoň z hľadiska právnej formy.

Článok 64

Oddelenie účtov prevádzkovateľov vodíkových sústav

Členské štáty zabezpečujú, aby sa účty prevádzkovateľov vodíkových sústav viedli v súlade s článkom 69.

ODDIEL 5

URČENIE A CERTIFIKÁCIA PREVÁDZKOVATEĽOV SIETÍ ZEMNÉHO PLYNU A VODÍKA

Článok 65

Určenie a certifikácia prevádzkovateľov prepravných sietí a prevádzkovateľov vodíkových sietí

1. Schváleniu a určeniu podniku za prevádzkovateľa prepravnej siete alebo prevádzkovateľa vodíkovej siete predchádza jeho certifikácia podľa postupov stanovených v odsekoch 4, 5 a 6 tohto článku a v článku 13 [prepracované znenie nariadenia o plyne navrhnuté v COM(2021) [...] 804].
2. Podniky, ktoré podľa certifikačného postupu regulačný orgán certifikoval ako podniky, ktoré spĺňajú požiadavky článku 54 alebo 62, schvaľujú a za prevádzkovateľov prepravných sietí alebo prevádzkovateľov vodíkových sietí určujú členské štáty. Určenie prevádzkovateľov prepravných sietí a prevádzkovateľov vodíkových sietí sa oznámi Komisii a uverejní sa v *Úradnom vestníku Európskej únie*.
3. Certifikované podniky oznámia regulačnému orgánu všetky plánované transakcie, ktoré si môžu vyžadovať prehodnotenie dodržiavania požiadaviek článku 54 alebo článku 62 zo strany týchto podnikov.

4. Regulačné orgány monitorujú trvalé dodržiavanie požiadaviek článku 54 alebo článku 62 zo strany certifikovaných podnikov. S cieľom zabezpečiť takéto dodržiavanie začnú certifikačný postup:
- a) na základe oznámenia od certifikovaných podnikov podľa odseku 3;
 - b) z vlastného podnetu, ak majú vedomosť o tom, že plánovaná zmena práv alebo vplyvu nad certifikovanými podnikmi alebo vlastníkmi prepravných sietí môže viesť k porušeniu článku 54 alebo článku 62, alebo ak majú dôvod domnievať sa, že k takému porušeniu došlo, alebo
 - c) na základe odôvodnenej žiadosti Komisie.
5. Regulačné orgány prijímú rozhodnutie o certifikácii prevádzkovateľa prepravnej siete [...] alebo prevádzkovateľa vodíkovej siete do 100 pracovných dní odo dňa doručenia oznámenia od prevádzkovateľa prepravnej siete [...] alebo prevádzkovateľa vodíkovej siete alebo odo dňa doručenia žiadosti Komisie. Po uplynutí tejto lehoty sa certifikácia považuje za udelenú. Explicitné alebo implicitné rozhodnutie regulačného orgánu nadobudne účinnosť až po ukončení postupu stanoveného v odseku 6.

6. Regulačný orgán Komisie bezodkladne oznámi explicitné alebo implicitné rozhodnutie o certifikácii a doručí jej všetky relevantné informácie, ktoré sa týkajú tohto rozhodnutia. Komisia koná v súlade s postupom stanoveným v článku 13 [prepracované znenie nariadenia o plyne navrhnuté v COM(2021) [...] **804**].
7. Regulačné orgány a Komisia môžu od prevádzkovateľov prepravných sietí, prevádzkovateľov vodíkových sietí a podnikov, ktoré vykonávajú ťažobnú (výrobnú) alebo dodávateľskú činnosť, žiadať akékoľvek informácie dôležité pre plnenie svojich úloh podľa tohto článku.
8. Regulačné orgány a Komisia zachovávajú dôvernosť citlivých obchodných informácií.

Certifikácia v prípade tretích krajín

1. Ak o certifikáciu žiada vlastník prepravnej siete, prevádzkovateľ prepravnej siete, prevádzkovateľ vodíkovej siete alebo vlastník vodíkovej siete kontrolovaný osobou alebo osobami z tretej krajiny alebo tretích krajín, regulačný orgán to oznámi Komisii.

Regulačný orgán tiež bezodkladne informuje Komisiu o každej situácii, v dôsledku ktorej by osoba alebo osoby z tretej krajiny alebo tretích krajín získali kontrolu nad prepravnou sieťou, prevádzkovateľom prepravnej siete, vodíkovou sieťou alebo **prevádzkovateľom** vodíkovej siete.

2. Prevádzkovatelia prepravných sietí alebo prevádzkovatelia vodíkových sietí informujú regulačný orgán o každej situácii, v dôsledku ktorej by osoba alebo osoby z tretej krajiny alebo tretích krajín získali kontrolu nad prepravnou sieťou alebo prevádzkovateľom prepravnej siete, **alebo vodíkovou sieťou alebo prevádzkovateľom vodíkovej siete.**

3. Regulačný orgán prijme návrh rozhodnutia o certifikácii prevádzkovateľa prepravnej siete alebo prevádzkovateľa vodíkovej siete do 100 pracovných dní od dátumu prijatia oznámenia od prevádzkovateľa prepravnej siete alebo od **prevádzkovateľa vodíkovej siete**. Certifikáciu zamietne, pokiaľ sa nepreukáže, že:
- a) dotknutý subjekt dodržiava požiadavky článku 54 alebo článku 62 a
 - b) certifikáciou sa neohrozí bezpečnosť dodávky energie príslušného členského štátu ani Únie, pričom túto skutočnosť je potrebné preukázať regulačnému orgánu alebo inému príslušnému orgánu, ktorý určí daný členský štát. Pri zvažovaní tejto otázky regulačný orgán alebo iný určený príslušný orgán prihliada na:
 - i) práva a povinnosti Únie vo vzťahu k takejto tretej krajine, ktoré vyplývajú z medzinárodného práva, vrátane akejkoľvek dohody uzavretej s jednou alebo viacerými tretími krajinami, ktorých zmluvnou stranou je Únia a ktoré sa zaoberajú otázkami bezpečnosti dodávky energie;
 - ii) práva a povinnosti členského štátu vo vzťahu k takejto tretej krajine, ktoré vyplývajú z dohôd, ktoré s ňou uzatvoril, pokiaľ sú v súlade s právom Únie;
 - iii) iné osobitné skutočnosti a okolnosti prípadu a dotknutej tretej krajiny.

4. Regulačný orgán bezodkladne oznámi rozhodnutie Komisie spolu so všetkými relevantnými informáciami, ktoré sa tohto rozhodnutia týkajú.
5. Členské štáty zabezpečia, aby regulačný orgán alebo určený príslušný orgán uvedený v odseku 3 písm. b) pred prijatím rozhodnutia regulačného orgánu o certifikácii požiadal Komisiu o stanovisko k skutočnosti, či:
 - a) dotknutý subjekt dodržiava požiadavky článku 54 alebo článku 62 a
 - b) či sa certifikáciou neohrozí bezpečnosť dodávky energie do Únie.
6. Komisia preskúma žiadosť uvedenú v odseku 5 bezodkladne po jej doručení. Stanovisko doručí regulačnému orgánu alebo určenému príslušnému orgánu, podľa toho, kto oň požiadal, do 50 pracovných dní od doručenia žiadosti.

Komisia môže pri vypracúvaní stanoviska požiadať o vyjadrenie agentúru ACER, dotknutý členský štát a zainteresované strany. V prípade takejto žiadosti Komisie sa lehota 50 pracovných dní predĺži o ďalších 50 pracovných dní .

Ak Komisia v lehote uvedenej v prvom a druhom pododseku nevydá stanovisko, považuje sa to za nevznesenie námietok voči rozhodnutiu regulačného orgánu.

7. Komisia pri posudzovaní, či kontrola osobou alebo osobami z tretej krajiny alebo tretích krajín ohrozí bezpečnosť dodávky energie do Únie, prihliada na:
- a) špecifiká daného prípadu a dotknutej tretej krajiny alebo tretích krajín a
 - b) práva a povinnosti Únie vo vzťahu k tejto tretej krajine alebo tretím krajinám, ktoré vyplývajú z medzinárodného práva, vrátane dohôd uzatvorených s jednou alebo viacerými tretími krajinami, ktorých zmluvnou stranou je Únia a ktoré sa zaoberajú otázkami bezpečnosti dodávky.
8. Regulačný orgán do 50 pracovných dní po uplynutí lehoty uvedenej v odseku 6 prijme konečné rozhodnutie o certifikácii. Pri jeho prijímaní v čo najširšej miere prihliada na stanovisko Komisie. Každý členský štát má vždy právo certifikáciu zamietnuť, ak by sa jej udelením ohrozila jeho bezpečnosť z hľadiska dodávky energie alebo bezpečnosť dodávok energie iného členského štátu. Ak členský štát na posúdenie odseku 3 písm. b) určil iný príslušný orgán, môže požiadať regulačný orgán, aby prijal konečné rozhodnutie, ktoré bude v súlade s posudkom tohto určeného príslušného orgánu. Konečné rozhodnutie regulačného orgánu a stanovisko Komisie sa uverejňujú spoločne. Ak sa konečné rozhodnutie líši od stanoviska Komisie, dotknutý členský štát poskytne a zverejní spolu s daným rozhodnutím aj odôvodnenie takéhoto rozhodnutia.

9. Žiadne ustanovenie tohto článku nemá vplyv na právo členských štátov vykonávať v súlade s právom Únie vnútroštátnu zákonnú kontrolu s cieľom chrániť legitímne záujmy v oblasti verejnej bezpečnosti.
10. Komisia je v súlade s článkom 83 splnomocnená prijímať delegované akty na **doplnenie tejto smernice**, a to stanovením [...] usmernení s podrobným postupom, ktorým sa treba riadiť pri uplatňovaní tohto článku.

Článok 67

Určenie prevádzkovateľov zásobníkov zemného plynu, zásobníkov vodíka , zariadení LNG a vodíkových terminálov

Členské štáty určia alebo vyžadujú, aby podniky, ktoré vlastnia zásobníky zemného plynu, zásobníky vodíka, zariadenia LNG a vodíkové terminály, určili jedného alebo viacerých prevádzkovateľov týchto infraštruktúr na obdobie určené členským štátom so zreteľom na zváženie efektívnosti a ekonomickej rovnováhy.

ODDIEL 6

ODDELENIE A TRANSPARENTNOSŤ ÚČTOVNÍCTVA

Článok 68

Právo prístupu k účtovníctvu

1. Členské štáty alebo ktorýkoľvek príslušný orgán, ktorý členské štáty určia, vrátane regulačných orgánov uvedených v článku 70 ods. 1 a orgánov na urovanie sporov uvedených v článku 24 ods. 3, majú do tej miery, do akej je to potrebné na vykonávanie ich činnosti, právo na prístup k účtovníctvu plynárenských a vodíkových podnikov podľa článku 71.
2. Členské štáty a ktorýkoľvek určený príslušný orgán vrátane regulačných orgánov uvedených v článku 70 ods. 1 a orgánov na urovanie sporov zachovávajú dôvernosť citlivých obchodných informácií. Členské štáty môžu stanoviť zverejňovanie takýchto informácií, pokiaľ je to potrebné na vykonávanie činností príslušných orgánov.

Oddelenie účtovníctva

1. Členské štáty prijímú všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby bolo účtovníctvo plynárenských a vodíkových podnikov vedené v súlade s odsekmi 2 až 5.
2. Plynárenské a vodíkové podniky bez ohľadu na svoje vlastnícke vzťahy alebo právnu formu vypracúvajú, predkladajú na audit a uverejňujú svoje ročné účtovné závierky v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi, ktoré sa týkajú ročnej účtovnej závierky spoločností s ručením obmedzeným, prijatými podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ²⁸.

Podniky, ktoré nie sú zo zákona povinné uverejňovať svoje ročné účtovné závierky, uchovávajú v sídle spoločnosti ich kópie, ktoré sú k dispozícii verejnosti.

²⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ z 26. júna 2013 o ročných účtovných závierkach, konsolidovaných účtovných závierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS (Ú. v. EÚ L 182, 29.6.2013, s. 19).

3. Podniky vedú vo svojom vnútornom účtovníctve oddelené účtovníctvo pre svoju prepravnú činnosť, distribučnú činnosť, prevádzkovanie zariadení LNG, vodíkové terminály, uskladňovanie zemného plynu a vodíka a transport vodíka tak, ako by to museli robiť v prípade, keby každú zo spomínaných činností vykonával samostatný podnik, s cieľom zabrániť diskriminácii, krížovým dotáciám a narušaniu hospodárskej súťaže. Vedú účtovníctvo, ktoré možno konsolidovať, aj pre iné činnosti, ktoré nesúvisia s prepravou, distribúciou, prevádzkovaním zariadení LNG, vodíkovými terminálmi, uskladňovaním zemného plynu a vodíka a transportom vodíka. . V účtovníctve sa uvádzajú výnosy z vlastníctva prepravnej, distribučnej alebo vodíkovej siete. Pokiaľ je to vhodné, vedú konsolidované účtovníctvo pre iné, neplynárenské činnosti. Vnútorné účtovné výkazy zahŕňajú súvahu a výkaz ziskov a strát pre každú činnosť.
4. Auditom uvedeným v odseku 2 sa overuje najmä to, či sa dodržiava povinnosť zabraňovať diskriminácii a krížovým dotáciám, ako je uvedené v odseku 3.
5. Podniky si vo svojom vnútornom účtovníctve určia pravidlá účtovania aktív a pasív, nákladov a výnosov, ako aj odpisov, ktorými sa riadia pri zostavovaní samostatných účtovných výkazov uvedených v odseku 3, a to bez toho, aby boli dotknuté platné vnútroštátne účtovné pravidlá. Tieto vnútorné pravidlá sa môžu meniť len vo výnimočných prípadoch. Tieto zmeny sa oznamujú a riadne zdôvodňujú.
6. V prílohách k ročným účtovným závierkam sa uvádzajú všetky transakcie určitého objemu uskutočnené s príbuznými podnikmi.

Kapitola X

Regulačné orgány

Článok 70

Určenie a nezávislosť regulačných orgánov

1. Každý členský štát určí na vnútroštátnej úrovni jeden regulačný orgán.
2. Odsekom 1 nie je dotknuté určovanie iných regulačných orgánov na regionálnej úrovni v niektorých členských štátoch za predpokladu, že v súlade s článkom 7 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2019/942 existuje jeden vysoký predstaviteľ na účely zastupovania a kontaktné účely na úrovni Únie v rámci rady regulačných orgánov agentúry ACER.
3. Odchyľne od odseku 1 môže členský štát určiť regulačné orgány pre malé siete v geograficky samostatných regiónoch, ktoré mali v roku 2008 nižšiu spotrebu ako 3 % celkovej spotreby členského štátu, ktorého sú súčasťou. Touto odchýlkou nie je dotknuté vymenovanie jedného vysokého predstaviteľa v súlade s článkom 7 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2019/942 na účely zastupovania a kontaktné účely na úrovni Únie v rámci rady regulačných orgánov agentúry ACER.
4. Členské štáty zaručia nezávislosť regulačného orgánu a zabezpečia, aby vykonával svoje právomoci nestranným a transparentným spôsobom. Členské štáty na tento účel zabezpečia, aby bol regulačný orgán pri vykonávaní regulačných úloh, ktoré mu boli uložené na základe tejto smernice a súvisiacich právnych predpisov:
 - a) právne oddelený a funkčne nezávislý od každého iného verejnoprávneho alebo súkromného subjektu;

- b) aby jeho personál a osoby zodpovedné za jeho riadenie:
 - i) konali nezávisle od akýchkoľvek trhových záujmov;
 - ii) pri plnení regulačných úloh nepožadovali ani neprijímali priame pokyny od žiadneho štátneho ani iného verejnoprávneho alebo súkromného subjektu. Touto požiadavkou nie je dotknutá prípadná úzka spolupráca s inými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi ani všeobecné politické usmernenia, ktoré vydáva vláda a ktoré sa netýkajú regulačných právomocí a povinností podľa článku 72.

5. S cieľom chrániť nezávislosť regulačného orgánu členské štáty zabezpečia najmä, aby:

- a) regulačný orgán mohol nezávisle od akéhokoľvek politického subjektu samostatne prijímať rozhodnutia;
- b) regulačný orgán mal všetky potrebné ľudské a finančné zdroje, ktoré potrebuje na účinné a efektívne plnenie svojich povinností a vykonávanie právomocí;
- c) regulačný orgán mal samostatné ročné rozpočtové prostriedky a autonómiu pri plnení prideleného rozpočtu;
- d) členovia predstavenstva regulačného orgánu alebo, ak predstavenstvo neexistuje, najvyššieho vedenia regulačného orgánu boli vymenovaní na pevne stanovené obdobie piatich až siedmich rokov, ktoré možno jedenkrát predĺžiť.

- e) členovia predstavenstva regulačného orgánu alebo, ak predstavenstvo neexistuje, najvyššieho vedenia regulačného orgánu boli vymenovaní na základe objektívnych, transparentných a uverejnených kritérií prostredníctvom nezávislého a nestranného postupu, ktorý zaručuje, že kandidáti majú zručnosti a skúsenosti potrebné pre príslušnú funkciu v regulačnom orgáne; ;
- f) boli zavedené ustanovenia na zabránenie konfliktu záujmov a aby sa povinnosť zachovávať dôvernosť uplatňovala aj po skončení mandátu členov predstavenstva regulačného orgánu, alebo ak predstavenstvo neexistuje, najvyššieho vedenia regulačného orgánu;
- g) členovia predstavenstva regulačného orgánu alebo, ak takéto predstavenstvo neexistuje, najvyššieho vedenia regulačného orgánu mohli byť odvolaní iba na základe zavedených transparentných kritérií;
- h) členské štáty mohli stanoviť ex post kontrolu ročnej účtovnej závierky regulačného orgánu nezávislým audítorom.

So zreteľom na prvý pododsek písm. d) členské štáty zabezpečia pre predstavenstvo alebo najvyššie vedenie vhodný rotačný systém. Členovia predstavenstva alebo, ak predstavenstvo neexistuje, členovia najvyššieho vedenia môžu byť odvolaní počas svojho funkčného obdobia len v tom prípade, ak už nespĺňajú podmienky stanovené v tomto článku alebo ak boli uznaní vinnými z priestupku podľa vnútroštátneho práva.

6. Komisia do 5. júla 2022 a potom každé štyri roky Európskemu parlamentu a Rade predloží správu o tom, ako vnútroštátne orgány dodržiavajú zásadu nezávislosti stanovenú v tomto článku.

Všeobecné ciele regulačného orgánu

Regulačný orgán pri plnení regulačných úloh uvedených v tejto smernici prijíma v rámci svojich povinností a právomocí stanovených v článku 72 a v prípade potreby aj po dôkladnej konzultácii s inými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi vrátane orgánov pre hospodársku súťaž a orgánov susedných krajín vrátane tretích krajín a bez toho, aby boli dotknuté ich právomoci, všetky primerané opatrenia na dosiahnutie týchto cieľov:

- a) podporovať konkurencieschopný, flexibilný, bezpečný a z environmentálneho hľadiska udržateľný vnútorný trh so zemným plynom, obnoviteľnými a nízkouhlíkovými plynmi a vodíkom v rámci Únie v úzkej spolupráci s regulačnými orgánmi iných členských štátov, Komisiou a agentúrou ACER, zabezpečovať primerané podmienky pre účinné a spoľahlivé fungovanie sietí zemného plynu a vodíka a **dosahovať pokrok v integrácii energetického systému** s ohľadom na dlhodobé ciele, a tak prispievať ku konzistentnému, efektívnemu a účinnému uplatňovaniu práva Únie v snahe dosiahnuť ciele Únie v oblasti klímy a energie;
- b) rozvíjať konkurencieschopné a správne fungujúce regionálne cezhraničné trhy v rámci Únie z hľadiska dosiahnutia cieľov uvedených v písmene a);

- c) odstrániť obmedzenia týkajúce sa obchodovania so zemným plynom a vodíkom medzi členskými štátmi vrátane odstránenia obmedzení v dôsledku rozdielnej kvality plynov alebo rozdielneho objemu vodíka primiešaného do siete zemného plynu alebo rozdielov v kvalite vodíka vo vodíkovej sústave, rozvoja vhodných cezhraničných prepravných a/alebo transportných kapacít na uspokojenie dopytu a posilňovať integráciu národných trhov pri zabezpečení interoperability prepojených sietí zemného plynu EÚ alebo únijnej vodíkovej sústavy, čo môže uľahčiť tok zemného plynu v celej Únii;
- d) pomáhať pri dosahovaní rozvoja bezpečného, spoľahlivého a efektívneho nediskriminačného systému zameraného na spotrebiteľa nákladovo najefektívnejším spôsobom a **pri uplatňovaní zásady prvoradosti energetickej efektívnosti**, podporovať primeranosť systému a v súlade so všeobecnými cieľmi energetickej politiky a politiky v oblasti klímy aj energetickú efektívnosť a integráciu výroby plynu z obnoviteľných zdrojov veľkého a malého rozsahu a distribuovanej výroby do prepravných a distribučných sietí a uľahčiť ich prevádzku vo vzťahu k iným energetickým sieťam elektriny a tepla;
- e) uľahčovať prístup do siete novým výrobným kapacitám, najmä odstrániť prekážky, ktoré by mohli brániť prístupu nových účastníkov trhu a výrobe plynu a vodíka z obnoviteľných zdrojov;
- f) zabezpečiť, aby sa prevádzkovateľom siete a užívateľom siete poskytli vhodné krátkodobé a dlhodobé stimuly na zvyšovanie efektívnosti výkonu siete a podporu integrácie trhu a predovšetkým energetickej efektívnosti;
- g) zabezpečiť, aby odberatelia mali prospech z efektívneho fungovania svojich vnútroštátnych trhov, podporovať skutočnú hospodársku súťaž a pomáhať zabezpečovať ochranu spotrebiteľov v úzkej spolupráci s relevantnými orgánmi na ochranu spotrebiteľa;
- h) pomáhať pri dosahovaní vysokého štandardu služby vo verejnom záujme, pokiaľ ide o zemný plyn, prispievať k ochrane zraniteľných odberateľov a k zlučiteľnosti postupov výmeny údajov potrebných pri zmene dodávateľa.

Článok 72

Povinnosti a právomoci regulačného orgánu

1. Regulačný orgán má tieto povinnosti:

- a) v súlade s transparentnými kritériami stanovovať alebo schvaľovať regulované tarify za prepravu alebo distribúciu alebo metodiky ich výpočtu alebo oboje;
- b) od 1. januára [...] **2036** alebo od dátumu začatia **uplatňovania** [...] článku 31 ods. 1 tejto smernice v súlade s transparentnými kritériami určovať alebo schvaľovať tarify za prístup k vodíkovým sieťam alebo ich metodiky alebo oboje;
- c) stanovovať alebo schvaľovať v súlade s transparentnými kritériami:
 - i) rozsah a trvanie účelového poplatku uvedeného v článku 4 [prepracované znenie nariadenia o plyne navrhnuté v COM(2021) [...] **804**] alebo ich metodiky alebo oboje;
 - ii) hodnotu prevedených aktív a určenie ziskov a strát, ktoré môžu vzniknúť v ich dôsledku a iii) pridelovanie príspevkov na účelový poplatok;

- d) d) zabezpečovať, aby prevádzkovatelia prepravných sietí a prevádzkovatelia distribučných sietí, a prípadne aj vlastníci sietí, prevádzkovatelia vodíkových sietí, ako aj všetky plynárenské podniky a vodíkové podniky a iní účastníci trhu vrátane občianskych energetických spoločností dodržiavali svoje povinnosti vyplývajúce z tejto smernice, z [prepracované znenie nariadenia o plyne navrhnuté v COM(2021) [...] 804, zo sieťových predpisov a usmernení prijatých podľa článkov 52 a 53 nariadenia o plyne, z nariadenia (EÚ) 2017/1938 a iných príslušných právnych predpisov Únie vrátane tých, ktoré sa týkajú cezhraničných záležitostí, ako aj rozhodnutí agentúry ACER;
- e) v úzkej spolupráci s ostatnými regulačnými orgánmi zabezpečovať plnenie povinností ENTSO pre plyn, Európsky subjekt prevádzkovateľov distribučných sústav (subjekt PDS EÚ), Európska sieť prevádzkovateľov sietí pre vodík (ENNOH) podľa tejto smernice, [prepracovaného znenia nariadenia o plyne navrhnutého v COM(2021) [...] 804], sieťových predpisov a usmernení prijatých podľa článkov 52 až 56 [prepracované znenie nariadenia o plyne navrhnuté v COM(2021) [...] 804], ako aj iného príslušného práva Únie vrátane práva týkajúceho sa cezhraničných záležitostí, ako aj rozhodnutí agentúry ACER a spoločne identifikovať situácie, keď si ENTSO pre plyn, subjekt PDS EÚ a ENNOH neplnia svoje príslušné povinnosti; ak regulačné orgány nie sú schopné dosiahnuť dohodu v lehote štyroch mesiacov od začatia konzultácií na účely spoločnej identifikácie neplnenia povinností, vec sa postúpi agentúre ACER na rozhodnutie, a to podľa článku 6 ods. 10 nariadenia (EÚ) 2019/942;

- f) monitorovať vývoj kvality plynu a riadenia kvality plynu zo strany prevádzkovateľov prepravných sietí a v relevantných prípadoch aj zo strany prevádzkovateľov distribučných sietí vrátane monitorovania vývoja nákladov súvisiacich s riadením kvality plynu zo strany prevádzkovateľov siete a vývoj situácie pri primiešavaní vodíka do siete zemného plynu a **jeho spätnej separácie [...]. Ak je už v členskom štáte zberom týchto informácií poverený iný príslušný orgán, tento príslušný orgán poskytne tieto informácie regulačnému orgánu;**
- g) monitorovať vývoj kvality vodíka a riadenia kvality vodíka zo strany prevádzkovateľov vodíkovej siete, ak je to relevantné, ako sa uvádza v článku 46, vrátane monitorovania vývoja nákladov súvisiacich s riadením kvality vodíka;
- h) skúmať a poskytovať posudzovanie prehľadu, **ako aj poskytovať stanovisko a odporúčanie zmien v správe**, ktoré predkladajú prevádzkovatelia vodíkových sietí a ktorý sa týka rozvoja infraštruktúry na transport vodíka v súlade s článkom 52, pričom pri preskúmaní zohľadňuje celkovú energeticko-ekonomickú nevyhnutnosť vodíkovej siete, ako aj rámec spoločného scenára plánovania rozvoja siete zostavený podľa článku 51 ods. 2 písm. e) a **celoúnijný 10-ročný plán rozvoja siete pre vodík, ako sa uvádza v článku 43 [prepracovaného znenia nariadenia o plyne];**

- i) zohľadňovať preskúmanie a posúdenie prehľadu rozvoja infraštruktúry na transport vodíka, ako sa požaduje v písmene [...] h), pri schvaľovaní účelových poplatkov v zmysle článku 4 [prepracované znenie nariadenia o plyne navrhnuté v COM(2021) [...] 804];
- j) spolupracovať v oblasti cezhraničných záležitostí s regulačným orgánom alebo orgánmi dotknutých členských štátov a s agentúrou ACER, predovšetkým prostredníctvom účasti na práci rady regulačných orgánov agentúry ACER podľa článku 21 nariadenia (EÚ) 2019/942. V prípade infraštruktúry z tretej krajiny a do tretej krajiny môže regulačný orgán členského štátu, v ktorom sa nachádza prvý prepojovací bod so sieťou členských štátov, spolupracovať s príslušnými orgánmi tejto tretej krajiny vrátane orgánov zmluvných strán Energetického spoločenstva po konzultácii s regulačnými orgánmi ostatných dotknutých členských štátov s cieľom zabezpečiť, pokiaľ ide o danú infraštruktúru, aby sa táto smernica uplatňovala na území týchto členských štátov jednotne;

- k) dodržiavať a vykonávať všetky príslušné právne záväzné rozhodnutia agentúry ACER a Komisie;
- l) každoročne predkladať správu o svojej činnosti a plnení svojich povinností príslušným orgánom členských štátov, agentúre ACER a Komisii. V tejto správe sa uvádzajú prijaté opatrenia a dosiahnuté výsledky za) každú úlohu uvedenú v tomto článku;
- m) zabezpečovať, aby medzi činnosťami spojenými s prepravou, distribúciou, transportom vodíka, uskladňovaním zemného plynu a vodíka, zariadeniami LNG a vodíkovými terminálmi a dodávkou zemného plynu a vodíka neexistovali krížové dotácie, **pokiaľ sa v práve Únie neustanovuje inak;**
- n) monitorovať investičné plány prevádzkovateľov prepravných sietí a vo svojej výročnej správe poskytovať hodnotenie investičných plánov prevádzkovateľov prepravných sietí, pokiaľ ide o ich súlad s nezáväzným plánom rozvoja siete pre celú Úniu uvedeným v článku 29 písm. x) [prepracované znenie nariadenia o plyne navrhnuté v COM(2021) [...] **804**]; súčasťou tohto hodnotenia môžu byť odporúčania na zmenu týchto investičných plánov;

- o) monitorovať dodržiavanie a skúmať doterajšiu účinnosť pravidiel bezpečnosti a spoľahlivosti siete, ako aj stanovovať alebo schvaľovať normy a požiadavky na kvalitu služby a dodávok alebo k tomu prispievať spolu s ostatnými príslušnými orgánmi;
- p) monitorovať úroveň transparentnosti vrátane veľkoobchodných cien a zabezpečovať, aby plynárenské podniky a vodíkové podniky dodržiavali povinnosti týkajúce sa transparentnosti;
- q) monitorovať úroveň a účinnosť) otvorenosti trhu a hospodárskej súťaže na veľkoobchodnej a maloobchodnej úrovni vrátane burzového obchodovania so zemným plynom a vodíkom, cien pre odberateľov v domácnosti vrátane systému zálohových platieb, miery zmeny dodávateľa, miery odpájania, poplatkov za vykonávanie služieb údržby a sťažností odberateľov v domácnosti, ako aj narušenia alebo obmedzenia hospodárskej súťaže vrátane poskytovania všetkých relevantných informácií a predkladania všetkých relevantných prípadov príslušným orgánom pre hospodársku súťaž;

- r) monitorovať výskyt reštriktívnych zmluvných praktík vrátane doložiek o výlučnosti, ktoré môžu brániť veľkým odberateľom mimo domácností uzatvoriť zmluvu s viacerými dodávateľmi súčasne alebo obmedziť ich možnosť zvoliť si takýto postup, a v prípade potreby informovať o takýchto praktikách národné orgány pre hospodársku súťaž;
- s) dodržiavať zmluvnú slobodu, pokiaľ ide o dlhodobé zmluvy, za predpokladu, že sú zlučiteľné s právom a politikami Únie a za predpokladu, že prispievajú k cieľu dekarbonizácie. Nesmú sa uzatvárať žiadne dlhodobé zmluvy o dodávkach fosílného plynu bez znížených emisií s platnosťou po roku 2049;
- t) monitorovať čas, za ktorý prevádzkovatelia prepravnej a distribučnej siete zemného plynu alebo prevádzkovatelia vodíkovej siete zabezpečili pripojenie a opravu;
- u) monitorovať a skúmať podmienky prístupu do zásobníkov, k akumulácii plynu v potrubí a iným podporným službám v zmysle článku 29 alebo článku 33. V prípade, že je režim prístupu do zásobníkov zemného plynu vymedzený podľa článku 29 ods. 3, táto úloha nezahŕňa preskúmanie taríf;

- y) spolu s ostatnými príslušnými orgánmi pomáhať zabezpečiť účinnosť a presadzovanie opatrení na ochranu spotrebiteľa vrátane opatrení stanovených v prílohe I;
- w) minimálne raz ročne uverejňovať odporúčania o súlade dodávateľských cien s ustanoveniami článku 6 a poskytovať ich v prípade potreby orgánom na ochranu hospodárskej súťaže;
- x) zabezpečovať nediskriminačný prístup k údajom o spotrebe odberateľov, poskytovať na dobrovoľné použitie údaje o spotrebe v ľahko zrozumiteľnom harmonizovanom formáte na vnútroštátnej úrovni a zabezpečovať rýchly prístup všetkých odberateľov k týmto údajom podľa článkov 22 a 23;
- y) monitorovať vykonávanie pravidiel vzťahujúcich sa na úlohy a povinnosti prevádzkovateľov prepravných sietí, prevádzkovateľov distribučných sietí, prevádzkovateľov vodíkových sietí, dodávateľov a odberateľov a ďalších účastníkov trhu podľa [prepracované znenie nariadenia o plyne navrhnuté v COM(2021) [...] **804**];

- z) monitorovať správne uplatňovanie kritérií, na základe ktorých sa stanovuje, či zásobník zemného plynu patrí do rozsahu pôsobnosti článku 29 ods. 3 alebo 4 a
- aa) monitorovať vykonávanie ochranných opatrení uvedených v článku 77;
- bb) prispievať k zlučiteľnosti postupov výmeny údajov pri najdôležitejších trhových postupoch na regionálnej úrovni;
- cc) vykonávať sieťové predpisy a usmernenia prijaté podľa článku 52 **[prepracovaného znenia nariadenia o plyne]** prostredníctvom vnútroštátnych opatrení, alebo ak sa tak vyžaduje, prostredníctvom opatrení koordinovaných na úrovni regiónov alebo v celej Únii;
- dd) zabezpečiť transparentné a efektívne postupy zostavovania vnútroštátnych plánov rozvoja siete v súlade s požiadavkami stanovenými v článkoch 51 a 52;
- ee) schvaľovať a meniť plány rozvoja siete **uvedené v článku 51, [...] článku 52 ods. 6 a článku 52 ods. 7;**

[...]

[...];

- hh) monitorovať dostupnosť porovnávacích webových stránok vrátane porovnávacích nástrojov, ktoré spĺňajú kritériá článku 12;
- ii) monitorovať odstraňovanie prekážok a obmedzení rozvoja spotreby obnoviteľného zemného plynu z vlastnej výroby a spotreby v občianskych energetických spoločenstvách.

2. Pokiaľ tak členský štát ustanovil, monitorovacie povinnosti podľa odseku 1 môžu vykonávať aj iné orgány ako regulačný orgán. Informácie zistené v rámci tohto monitorovania sa v takomto prípade čo najskôr poskytnú regulačnému orgánu.

Regulačný orgán sa bez toho, aby boli dotknuté ich vlastné osobitné právomoci, pri plnení povinností uvedených v odseku 1 podľa potreby radí s prevádzkovateľmi prepravných sietí zemného plynu a prevádzkovateľmi vodíkových sietí a prípadne aj úzko spolupracuje s inými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, pričom si zachováva nezávislosť a dodržiava zásady lepšej regulácie.

3. Ak bol podľa článku 55 alebo článku 62 určený nezávislý prevádzkovateľ siete alebo nezávislý prevádzkovateľ vodíkovej siete, regulačný orgán okrem plnenia svojich povinností stanovených v odseku 1 tohto článku:
- a) monitoruje, či si vlastník prepravnej siete, nezávislý prevádzkovateľ siete, vlastník vodíkovej siete a nezávislý prevádzkovateľ vodíkovej siete plnia svoje povinnosti vyplývajúce z tohto článku, a ukladá sankcie za ich neplnenie v súlade s odsekom 4 písm. d);
 - b) monitoruje vzťahy a komunikáciu medzi nezávislým prevádzkovateľom siete a vlastníkom prepravnej siete alebo vlastníkom vodíkovej siete a nezávislým prevádzkovateľom vodíkovej siete tak, aby sa zabezpečilo plnenie povinností zo strany nezávislého prevádzkovateľa siete alebo nezávislého prevádzkovateľa vodíkovej siete, a predovšetkým schvaľuje zmluvy a koná ako orgán na urovanie sporov medzi nezávislým prevádzkovateľom siete a vlastníkom prepravnej siete alebo vlastníkom vodíkovej siete a nezávislým prevádzkovateľom vodíkovej siete v súvislosti so sťažnosťami ktorejkoľvek strany podľa odseku 11;

- c) bez toho, aby bol dotknutý postup uvedený v článku 55 ods. 2 písm. c), schvaľuje v súvislosti s prvým 10-ročným plánom rozvoja siete investičné plánovanie a viacročný plán rozvoja siete, ktoré každoročne predkladá nezávislý prevádzkovateľ siete alebo nezávislý prevádzkovateľ vodíkovej siete;
- d) zabezpečuje, aby tarify za prístup do siete, ktoré vyberá nezávislý prevádzkovateľ siete alebo nezávislý prevádzkovateľ vodíkovej siete, zahŕňali náhradu pre vlastníka siete alebo vlastníkov siete, ktorá tvorí primeranú kompenzáciu za používanie aktív siete a všetky nové investície do nej za predpokladu, že sú hospodárne a efektívne;
- e) má právomoc vykonávať inšpekcie v priestoroch vlastníka prepravnej siete a nezávislého prevádzkovateľa siete alebo vlastníka vodíkovej siete a nezávislého prevádzkovateľa vodíkovej siete vrátane neohlásených inšpekcií.

4. Členské štáty zabezpečia, aby regulačné orgány mali právomoci, ktoré im umožnia plniť povinnosti uvedené v odsekoch 1, 3 a 6 efektívne a rýchlo. Na tento účel má regulačný orgán minimálne tieto právomoci:
- a) vydávať záväzné rozhodnutia týkajúce sa plynárenských a vodíkových podnikov;
 - b) skúmať fungovanie trhov s plynmi a rozhodovať o všetkých potrebných a primeraných opatreniach na podporu skutočnej hospodárskej súťaže a zabezpečenie správneho fungovania trhov s plynmi a ukladať tieto opatrenia a pri skúmaní záležitostí, ktoré súvisia s právom hospodárskej súťaže, je regulačný orgán tiež oprávnený podľa potreby spolupracovať s národným orgánom pre hospodársku súťaž a s regulátormi finančného trhu alebo Komisiou;
 - c) požadovať od plynárenských a vodíkových podnikov všetky relevantné informácie, ktoré potrebuje na plnenie svojich úloh vrátane odôvodnenia každého zamietnutia prístupu tretích strán, ako aj informácie o opatreniach potrebných na posilnenie siete;

- d) Plynárenským a vodíkovým podnikom, ktoré si neplnia povinnosti vyplývajúce z tejto smernice alebo iných príslušných právne záväzných rozhodnutí regulačného orgánu alebo agentúry ACER, ukladať účinné, primerané a odrádzajúce sankcie alebo navrhovať príslušnému súdu, aby uložil takéto sankcie vrátane právomoci ukladať prevádzkovateľovi prepravnej siete alebo prevádzkovateľovi vodíkovej siete alebo vertikálne integrovanému podniku podľa situácie sankcie za neplnenie ich príslušných povinností, ktoré vyplývajú z tejto smernice, alebo navrhovať uloženie takýchto sankcií, v maximálnej výške 10 % ročného obratu prevádzkovateľa prepravnej siete alebo prevádzkovateľa vodíkovej siete alebo až 10 % ročného obratu vertikálne integrovaného podniku;
- e) má náležité práva vykonávať vyšetrovanie a príslušné právomoci vydávať pokyny pri urovnávaní sporov podľa odsekov 11 a 12.

5. Regulačný orgán so sídlom v členskom štáte, v ktorom má sídlo ENTSO pre plyn, Európska sieť prevádzkovateľov sietí pre vodík alebo subjekt PDS EÚ, má právomoc uložiť subjektom, ktoré si neplnia povinnosti vyplývajúce z tejto smernice, [prepracované znenie nariadenia o plyne navrhnuté v COM(2021) [...] **804**] alebo iných relevantných právne záväzných rozhodnutí regulačného orgánu alebo agentúry ACER, účinné, primerané a odrádzajúce sankcie alebo navrhovať príslušnému súdu, aby uložil takéto sankcie.

6. V prípade, že bol nezávislý prevádzkovateľ prepravnej siete alebo integrovaný prevádzkovateľ vodíkovej siete určený podľa ustanovení kapitoly IX oddielu 3, regulačnému orgánu sa okrem úloh a právomocí, ktoré mu boli uložené podľa odsekov 1 a 4 tohto článku, zveria minimálne tieto úlohy a právomoci:
- a) ukladať sankcie v súlade s odsekom 4 písm. d) za diskriminačné správanie v prospech vertikálne integrovaného podniku;
 - b) monitorovať komunikáciu medzi prevádzkovateľom prepravnej siete alebo integrovaným prevádzkovateľom vodíkovej siete a vertikálne integrovaným podnikom tak, aby sa zabezpečilo dodržiavanie povinností zo strany prevádzkovateľa prepravnej siete alebo integrovaného prevádzkovateľa vodíkovej siete;
 - c) konať ako orgán na urovnávanie sporov medzi vertikálne integrovaným podnikom a prevádzkovateľom prepravnej siete alebo integrovaným prevádzkovateľom vodíkovej siete v súvislosti s každou sťažnosťou predloženou podľa odseku 11;
 - d) monitorovať obchodné a finančné vzťahy vrátane úverov medzi vertikálne integrovaným podnikom a prevádzkovateľom prepravnej siete alebo integrovaným prevádzkovateľom vodíkovej siete;

- e) schvaľovať všetky obchodné a finančné dohody medzi vertikálne integrovaným podnikom a prevádzkovateľom prepravnej siete alebo integrovaným prevádzkovateľom vodíkovej siete pod podmienkou, že spĺňajú trhové podmienky;
- f) v prípade oznámenia od subjektu zodpovedného za zabezpečenie súladu podľa článku 64 ods. 4 požadovať od vertikálne integrovaného podniku odôvodnenie, predovšetkým s dôkazom, že nenastal žiadny prípad diskriminačného správania v prospech vertikálne integrovaného podniku;
- g) vykonávať inšpekcie, aj neohlásené, v priestoroch vertikálne integrovaného podniku a prevádzkovateľa prepravnej siete alebo integrovaného prevádzkovateľa vodíkovej siete;
- h) zverovať všetky alebo osobitné úlohy prevádzkovateľa prepravnej siete alebo integrovaného prevádzkovateľa vodíkovej siete nezávislému prevádzkovateľovi siete alebo nezávislému prevádzkovateľovi vodíkovej siete vymenovanému podľa článku 64 v prípade, že si prevádzkovateľ prepravnej siete alebo integrovaný prevádzkovateľ vodíkovej siete sústavne neplní povinnosti, ktoré vyplývajú z tejto smernice, a to najmä v prípade opakovaného diskriminačného správania v prospech vertikálne integrovaného podniku.

7. Regulačné orgány sú zodpovedné minimálne za stanovenie alebo schválenie metodík používaných na výpočet alebo stanovenie podmienok, a to v dostatočnom časovom predstihu predtým, ako nadobudnú účinnosť, pre:
- a) pripojenie a prístup do vnútroštátnych plynárenských sietí vrátane prepravných a distribučných taríf a podmienky a tarify súvisiace s prístupom do zariadení LNG, na základe čoho tarify alebo metodiky musia umožniť investície do sietí a zariadení LNG potrebné na zabezpečenie životaschopnosti sietí a zariadení LNG;
 - b) pripojenie a prístup do vnútroštátnych vodíkových sietí, od 1. januára 2031 vrátane **prípadných** taríf za vodíkové siete, a podmienky a tarify pri prístupe k zásobníkom vodíka a vodíkovým terminálom [...];
 - c) poskytovanie služieb vyvažovania, ktoré sa uskutočňujú čo najhospodárnejším spôsobom a vytvárajú vhodné stimuly pre užívateľov siete, aby udržiavali v rovnováhe svoj vstup a odber spravodlivým a nediskriminačným spôsobom a na základe objektívnych kritérií;
 - d) schvaľovanie a monitorovanie účelových poplatkov v súlade s článkom 4 [prepracované znenie nariadenia o plyne navrhnuté v COM(2021) [...] 804];
 - e) prístup do cezhraničnej infraštruktúry vrátane postupov na pridelenie kapacity a riadenie preťaženia.
8. Metodiky alebo podmienky uvedené v odseku 7 sa uverejňujú.

9. Regulačné orgány pri stanovovaní alebo schvaľovaní taríf alebo metodík a vyvažovacích služieb zabezpečujú, aby sa prevádzkovateľom prepravných a distribučných sietí a od 1. januára 2023[...] **6 alebo od dátumu začatia uplatňovania článku 31 ods. 1** aj prevádzkovateľom vodíkových sietí poskytovali vhodné krátkodobé a dlhodobé stimuly na zvyšovanie efektívnosti, posilňovanie integrácie trhu a bezpečnosti dodávok, ako aj na podporu súvisiacich výskumných činností.
10. Regulačné orgány monitorujú riadenie preťaženia vnútroštátnych prepravných sietí a vodíkových sietí vrátane prepojení, ako aj vykonávanie pravidiel riadenia preťaženia. Prevádzkovatelia prepravných sietí, prevádzkovatelia vodíkových sietí alebo operátori trhu predložia na tento účel regulačným orgánom svoje pravidlá riadenia preťaženia vrátane pravidiel pridelovania kapacity. Regulačné orgány môžu požadovať zmeny týchto pravidiel.

Rozhodnutia a sťažnosti

1. Regulačné orgány majú právomoc v prípade potreby od prevádzkovateľov prepravných a distribučných sietí, zásobníkov zemného plynu, zariadení LNG, prevádzkovateľov zásobníkov a terminálov vodíka a [...] aj **prevádzkovateľov** vodíkových sietí vyžadovať, aby upravili podmienky vrátane taríf a metodík uvedených v tomto článku s cieľom zabezpečiť ich primeranosť a uplatňovanie nediskriminačným spôsobom. V prípade, že je režim prístupu do zásobníkov vymedzený podľa článku 29 ods. 3, ich úloha nezahŕňa úpravy taríf. **V prípade, že sa režim prístupu do zásobníkov vodíka alebo do vodíkových sietí zakladá na dohodnutom prístupe tretích strán v súlade s článkom 31 ods. 4, článkom 32 ods. 1 alebo článkom 33 ods. 1, z tejto úlohy je vyňatá úprava taríf.** Regulačné orgány majú v prípade oneskorenia pri stanovovaní prepravných a distribučných taríf pri zemnom plyne a v prípade potreby taríf vo vodíkových sieťach právomoc stanoviť alebo schváliť predbežné prepravné a distribučné tarify alebo metodiky a tarify a metodiky vo vodíkových sieťach a rozhodnúť o vhodných kompenzačných opatreniach, ak sa konečné tarify alebo metodiky líšia od týchto predbežných taríf alebo metodík.

2. Každá strana, ktorá podá sťažnosť na prevádzkovateľa prepravnej siete zemného plynu, zásobníka, zariadenia LNG alebo distribučnej siete alebo prevádzkovateľa vodíkovej siete, zásobníkov alebo terminálu v súvislosti s povinnosťami daného prevádzkovateľa vyplývajúcimi z tejto smernice, sa môže s touto sťažnosťou obrátiť na regulačný orgán, ktorý koná ako orgán na urovnávanie sporu a vydá rozhodnutie do dvoch mesiacov od doručenia sťažnosti. Táto lehota sa môže predĺžiť o ďalšie dva mesiace, ak regulačný orgán požiada o ďalšie informácie. Takto predĺžená lehota sa môže ďalej predĺžiť so súhlasom sťažovateľa. Rozhodnutie regulačného orgánu je záväzné, pokiaľ sa nezruší v odvolacom konaní.
3. Každá strana, na ktorú sa vzťahuje rozhodnutie o metodikách prijaté podľa tohto článku a ktorá má v tejto súvislosti právo sa sťažovať, alebo v prípade, že má regulačný orgán povinnosť konzultovať navrhnuté tarify alebo metodiky, môže najneskôr do dvoch mesiacov, alebo v kratšej lehote, ak tak stanovia členské štáty, od uverejnenia rozhodnutia alebo jeho návrhu podať sťažnosť a požiadať o preskúmanie. Takáto sťažnosť nemá odkladný účinok.

4. Členské štáty vytvoria vhodné a efektívne mechanizmy na reguláciu, kontrolu a transparentnosť, aby sa zabránilo akémukoľvek zneužívaniu dominantného postavenia najmä v neprospech odberateľov a predátorskému správaniu. V týchto mechanizmoch sa zohľadnia ustanovenia ZFEÚ, najmä jej článku 102.
5. Členské štáty zabezpečia, aby sa v prípade, že sa nedodrжали pravidiel o zachovávaní dôvernosti uložené touto smernicou, prijali v súlade s vnútroštátnym právom proti zodpovedným fyzickým alebo právnickým osobám vhodné opatrenia vrátane správnych alebo trestných konaní.
6. Sťažnosťami uvedenými v odsekoch 2 a 3 nie je dotknuté vykonávanie práv na odvolanie podľa práva Únie alebo vnútroštátneho práva.
7. Rozhodnutia, ktoré prijíma regulačný orgán, sú plne odôvodnené a opodstatnené, umožňujú súdne preskúmanie. Rozhodnutia sú verejnosti prístupné, pričom však zachovávajú dôverný charakter citlivých obchodných informácií.
8. Členské štáty zabezpečia, aby na vnútroštátnej úrovni existovali vhodné mechanizmy, v rámci ktorých môže strana dotknutá rozhodnutím regulačného orgánu podať odvolanie na orgán nezávislý od zúčastnených strán a od akejkolvek vlády.

Regionálna spolupráca medzi regulačnými orgánmi pri cezhraničných záležitostiach

1. Regulačné orgány úzko spolupracujú a radia sa, a to aj s agentúrou ACER, a navzájom si, ako aj agentúre ACER, poskytujú informácie potrebné na plnenie svojich úloh vyplývajúcich z tejto smernice. Prijímajúci orgán zabezpečuje rovnakú úroveň dôvernosti vymenených informácií, aká sa požaduje od poskytujúceho orgánu.
2. Regulačné orgány spolupracujú minimálne na regionálnej úrovni s cieľom:
 - a) podporiť skoncipovanie prevádzkových opatrení zameraných na umožnenie optimálneho riadenia siete, presadenie spoločného burzového obchodovania s plynom a vodíkom a pridelovania cezhraničnej kapacity a dosiahnutie primeranej úrovne kapacity prepojenia, a to aj prostredníctvom nových prepojení v rámci regiónu a medzi regiónmi, s cieľom umožniť rozvoj skutočnej hospodárskej súťaže a zvýšiť bezpečnosť dodávky bez toho, aby dochádzalo k diskriminácii medzi dodávateľskými podnikmi v rôznych členských štátoch;
 - b) koordinovať vývoj všetkých sieťových predpisov pre príslušných prevádzkovateľov prepravných sietí, prevádzkovateľov vodíkových sietí a ostatných účastníkov trhu;
 - c) koordinovať rozvoj pravidiel riadenia preťaženia;
 - d) zabezpečiť, aby právne subjekty vykonávajúce úlohy prevádzkovateľov prepravy a prevádzkovateľov siete na cezhraničnej alebo regionálnej úrovni dodržiavali regulačné požiadavky.

3. Regulačné orgány majú právo uzatvárať medzi sebou dohody o spolupráci s cieľom podporiť regulačnú spoluprácu.
4. Činnosti uvedené v odseku 2 sa vykonávajú podľa potreby v konzultácii s inými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a bez toho, aby boli dotknuté ich konkrétne právomoci.
5. Komisia je v súlade s článkom 83 splnomocnená prijímať delegované akty na doplnenie tejto smernice s cieľom stanoviť usmernenia k rozsahu povinností regulačných orgánov pri vzájomnej spolupráci a spolupráci s agentúrou ACER.
6. Regulačné orgány alebo prípadne iné príslušné orgány môžu konzultovať a spolupracovať s príslušnými orgánmi tretích krajín vrátane zmluvných strán Energetického spoločenstva v súvislosti s prevádzkou plynárenskej a vodíkovej infraštruktúry do tretích krajín a z nich s cieľom zabezpečiť, pokiaľ ide o dotknutú infraštruktúru, aby sa táto smernica uplatňovala na území členského štátu a jeho pobrežného mora jednotne.

Súlاد so sieťovými predpismi a s usmerneniami

1. Každý regulačný orgán a Komisia môžu požiadať agentúru ACER o stanovisko k súladu rozhodnutia prijatého regulačným orgánom so sieťovými predpismi a s usmerneniami uvedenými v tejto smernici alebo [prepracované znenie nariadenia o plyne navrhnuté v COM(2021) [...] 804].
2. Agentúra ACER poskytuje svoje stanovisko regulačnému orgánu, ktorý oň požiadal, alebo Komisii a regulačnému orgánu, ktorý prijal dané rozhodnutie, do troch mesiacov od dátumu doručenia žiadosti.
3. Ak regulačný orgán, ktorý prijal rozhodnutie, nevyhovie stanovisku agentúry ACER do štyroch mesiacov od dátumu doručenia tohto stanoviska, ACER o tom informuje Komisiu.

4. Každý regulačný orgán môže informovať Komisiu, ak usúdi, že rozhodnutie, ktoré sa týka cezhraničného obchodu, prijaté iným regulačným orgánom, nie je v súlade so **sieťovými predpismi a** usmerneniami uvedenými v tejto smernici alebo [prepracované znenie nariadenia o plyne navrhnuté v COM(2021) [...] 804], a to do dvoch mesiacov odo dňa prijatia daného rozhodnutia.
5. Ak Komisia do dvoch mesiacov odvtedy, ako ju informovala agentúra ACER podľa odseku 3 alebo regulačný orgán podľa odseku 4, alebo z vlastného podnetu do troch mesiacov odo dňa prijatia rozhodnutia, zistí, že toto rozhodnutie regulačného orgánu vyvoláva závažné pochybnosti, pokiaľ ide o jeho súlad so sieťovými predpismi a s usmerneniami uvedenými v tejto smernici alebo [prepracované znenie nariadenia o plyne navrhnuté v COM(2021) [...] 804], môže rozhodnúť o podrobnejšom preskúmaní veci. V takomto prípade vyzve regulačný orgán a strany konania pred regulačným orgánom, aby predložili svoje pripomienky.
6. Ak Komisia prijme rozhodnutie podrobnejšie vec preskúmať, najneskôr do štyroch mesiacov od dátumu prijatia takéhoto rozhodnutia vydá konečné rozhodnutie:
- a) nevzniesť námietky voči rozhodnutiu regulačného orgánu alebo
 - b) vyžadujúce, aby dotknutý regulačný orgán stiahol svoje rozhodnutie z dôvodu jeho nesúladu so sieťovými predpismi a s usmerneniami.

7. Ak Komisia neprijme rozhodnutie o podrobnejšom preskúmaní veci alebo konečné rozhodnutie v lehotách stanovených v odsekoch 5 a 6, považuje sa to za nevznesenie námietok voči rozhodnutiu regulačného orgánu.
8. Regulačný orgán vyhovie rozhodnutiu Komisie o stiahnutí svojho rozhodnutia v lehote dvoch mesiacov a informuje o tom Komisiu.
9. Komisia je v súlade s článkom 83 splnomocnená prijímať delegované akty na doplnenie tejto smernice, a to stanovením usmernení s podrobným postupom, ktorým sa treba riadiť pri uplatňovaní tohto článku.

Vedenie záznamov

1. Členské štáty od dodávateľských podnikov vyžadujú, aby počas minimálne piatich rokov uchovávali k dispozícii pre vnútroštátne orgány vrátane regulačného orgánu, národných orgánov pre hospodársku súťaž a Komisiu na účely plnenia ich úloh príslušné údaje o všetkých transakciách týkajúcich sa zmlúv o dodávke zemného plynu a vodíka a derivátov na zemný plyn a vodík s veľkoobchodnými odberateľmi a prevádzkovateľmi prepravných sietí, prevádzkovateľmi zásobníkov a zariadení LNG, ako aj prevádzkovateľmi vodíkových sietí, zásobníkov a terminálov.
2. Tieto údaje obsahujú podrobné informácie o takých charakteristikách príslušných transakcií, ako je dĺžka trvania, pravidlá dodávky a vyrovnania, množstvo, dátumy a časy realizácie a ceny transakcií a spôsoby identifikácie príslušných veľkoobchodných odberateľov, a uvádzajú aj podrobné informácie o všetkých nesplnených zmluvách o dodávke zemného plynu a vodíka a derivátoch na zemný plyn a vodík.
3. Pod podmienkou, že sa nezverejnia citlivé obchodné informácie o jednotlivých účastníkoch trhu alebo transakciách, môže regulačný orgán rozhodnúť, že časti týchto informácií poskytne k dispozícii účastníkovi trhu. Tento odsek sa nevzťahuje na informácie o finančných nástrojoch, ktoré patria do pôsobnosti smernice 2014/65/EÚ.

4. Komisia je splnomocnená prijať v súlade s článkom 83 delegované akty na doplnenie tejto smernice, a to stanovením usmernení, v ktorých sa vymedzia metódy a opatrenia týkajúce sa vedenia záznamov, ako aj forma a obsah údajov, ktoré sa majú uchovávať.
5. Pokiaľ ide o transakcie s derivátmi na zemný plyn a vodík medzi dodávateľskými podnikmi a veľkoobchodnými odberateľmi a prevádzkovateľmi prepravnej siete zemného plynu, prevádzkovateľmi zásobníkov a zariadení LNG, ako aj prevádzkovateľmi vodíkových sietí, zásobníkov a terminálov, tento článok sa uplatňuje až po tom, ako Komisia prijme usmernenia uvedené v odseku 4.
6. Z ustanovení tohto článku nevyplývajú pre subjekty, ktoré patria do pôsobnosti smernice 2014/65/EÚ, vo vzťahu k orgánom uvedeným v odseku 1 nijaké ďalšie povinnosti.
7. Ak orgány uvedené v odseku 1 potrebujú prístup k údajom, ktoré uchovávajú subjekty, ktoré patria do pôsobnosti smernice 2014/65/EÚ, požadované údaje im poskytnú orgány zodpovedné podľa uvedenej smernice.

Kapitola XI

Záverečné ustanovenia

Článok 77

Ochranné opatrenia

1. V prípade náhlej krízy na trhu s energiou, alebo ak je ohrozená fyzická bezpečnosť alebo ochrana osôb, prístrojov alebo zariadení alebo integrita siete, môže členský štát **prijat' opatrenia naplánované v národnom núdzovom pláne a v náležitom prípade vyhlásiť** núdzový stav v súlade s článkom 11 nariadenia (EÚ) 2017/1938 [...].

Článok 78

Rovnaké podmienky hospodárskej súťaže

1. Opatrenia, ktoré môžu členské štáty podľa tejto smernice prijať, aby zabezpečili rovnaké podmienky hospodárskej súťaže, musia byť v súlade so ZFEÚ, najmä jej článkom 36, a právnymi predpismi Únie.
2. Opatrenia uvedené v odseku 1 musia byť primerané, nediskriminačné a transparentné. Tieto opatrenia môžu nadobudnúť účinnosť až po tom, ako sa oznámia Komisii a tá ich schváli.
3. Komisia koná na základe oznámenia uvedeného v odseku 2 do dvoch mesiacov od jeho doručenia. Uvedená lehota začne plynúť dňom nasledujúcim po doručení všetkých informácií. Ak Komisia v uvedenej dvojmesačnej lehote nekoná, považuje sa to za nevznesenie námietok voči oznámeným opatreniam.

Článok 79

Technické dohody týkajúce sa prevádzky plynovodov a vodíkovodov s tretími krajinami

Táto smernica nemá vplyv na slobodu prevádzkovateľov prepravných sietí, prevádzkovateľov vodíkových sietí alebo iných hospodárskych subjektov ponechať v platnosti alebo uzatvárať technické dohody o otázkach týkajúcich sa prevádzky plynovodov medzi členským štátom a tretou krajinou, pokiaľ sú tieto dohody v súlade s právom Únie a príslušnými rozhodnutiami regulačných orgánov dotknutých členských štátov. Takéto dohody sa oznámia regulačným orgánom dotknutých členských štátov.

Odchýlky v prípade siete zemného plynu

1. Členské štáty, ktoré nie sú priamo pripojené na prepojenú sieť iného členského štátu sa môžu **odchýliť [...]** od článkov 3, 7, **30** a 54 alebo článku 27 **ods. 1**. Platnosť takejto odchýlky sa končí v momente, keď sa skompletizuje prvé prepojenie s členským štátom. **Každá takáto odchýlka sa oznamuje Komisii.**
2. Členské štáty môžu Komisiu požiadať o uplatňovanie odchýlok od článkov 3, 7, 54 alebo 27 v prípade najvzdialenejších regiónov v zmysle článku 349 ZFEÚ alebo v prípade iných geograficky izolovaných oblastí. Platnosť takejto odchýlky sa končí v momente, keď sa skompletizuje prvé spojenie regiónu alebo oblasti s členským štátom prostredníctvom prepojenej siete.
- 2a. **Luxembursko sa môže odchýliť od článku 54. Každá takáto odchýlka sa oznamuje Komisii.**
3. Komisia informuje členské štáty o uplatňovaní odchýlok uvedených v odsekoch [...] **2 [...]** pred tým, ako prijme rozhodnutie, pričom zohľadňuje opodstatnené žiadosti o dôvernosť citlivých obchodných informácií.

4. Odchýlky, ktoré Komisia povolí **podľa odseku 2**, sú časovo obmedzené a vzťahujú sa na ne podmienky, ktorých účelom je zintenzívniť hospodársku súťaž na vnútornom trhu, ako aj jeho integráciu, a zabezpečiť, aby odchýlky neprekážali prechodu na energiu z obnoviteľných zdrojov alebo uplatňovaniu zásady prvoradosti energetickej efektívnosti v zmysle článku 2 bodu 18 nariadenia (EÚ) 2018/1999.
5. Platnosť odchýlok podľa smernice 2009/73/ES bez dátumu ukončenia platnosti **alebo bez vymedzeného obdobia uplatňovania** uplynie 31. decembra 2025. Členské štáty, ktoré v momente nadobudnutia účinnosti tejto smernice ešte dané odchýlky uplatňujú, sa môžu **rozhodnúť pre novú odchýlku podľa odsekov 1 alebo 5a alebo** môžu Komisiu požiadať o novú odchýlku v súlade s podmienkami stanovenými v **odseku 2** [...].
- 5a. [...] Členské štáty, ktoré dostanú prvé obchodné dodávky podľa svojej prvej dlhodobej zmluvy o dodávkach zemného plynu po nadobudnutí účinnosti tejto smernice, sa môžu odchýliť od [...] článku 3 ods. 1 až 4, článku 4 ods. 1, článku 7, článku 27 ods. 1, článku 30, článku 35 ods. 1 až 5, článku 39, článku 40 ods. 6, článkov 42, 54, 55 a 69. Každá takáto odchýlka sa oznamuje Komisii.
6. **Oznámenia o [...] odchýlkach, ako aj [...] rozhodnutia o udelení odchýlok uvedených v odsekoch 1, 2, 2a a 5a** sa uverejnia v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 80a

Odchýlky v prípade vodíka

Estónsko, Lotyšsko a Litva sa môžu do 31. decembra 2030 odchýliť od článku 63. Každá takáto odchýlka sa oznamuje Komisii.

Článok 81

Odchýlky týkajúce sa prepravných plynovodov do tretích krajín a z nich

1. Pokiaľ ide o prepravné plynovody medzi členským štátom a treťou krajinou, ktoré boli dokončené pred 23. májom 2019, členský štát, v ktorom sa nachádza prvé miesto pripojenia takéhoto prepravného plynovodu k sieti členského štátu, sa môže rozhodnúť odchýliť sa od článkov 54, 65, 66 a 27 a článku 72 ods. 7, 9 a článku 73 ods. 1, pokiaľ ide o tie časti takéhoto prepravného plynovodu, ktoré sa nachádzajú na jeho území a v jeho pobrežnom mori, a to z objektívnych dôvodov, akým je napríklad umožniť návratnosť uskutočnenej investície, alebo z dôvodov bezpečnosti dodávok, a to za predpokladu, že sa uplatnením odchýlky nenaruší hospodárska súťaž ani účinné fungovanie vnútorného trhu so zemným plynom, ani bezpečnosť dodávok v Únii.

Odchýlka je časovo obmedzená na najviac 20 rokov na základe objektívneho odôvodnenia, pričom môže byť v odôvodnených prípadoch obnovená, a môže podliehať podmienkam, ktoré prispievajú k dosiahnutiu podmienok uvedených v prvom pododseku.

Takéto odchýlky sa neuplatňujú na prepravné plynovody medzi členským štátom a treťou krajinou, od ktorej sa požaduje transponovať túto smernicu a ktorá účinne vykonáva túto smernicu vo svojom právnom poriadku podľa dohody uzatvorenej s Úniou.

2. Ak sa dotknutý prepravný plynovod nachádza na území viac ako jedného členského štátu, členský štát, na území ktorého sa nachádza prvé miesto pripojenia k sieti členských štátov, rozhodne, či udelí odchýlku týkajúcu sa tohto prepravného plynovodu, a to po konzultácii so všetkými dotknutými členskými štátmi.

Komisia môže na žiadosť dotknutých členských štátov rozhodnúť, že bude plniť úlohu pozorovateľa pri konzultáciách medzi členským štátom, na území ktorého sa nachádza prvé miesto pripojenia, a treťou krajinou, týkajúcich sa jednotného uplatňovania tejto smernice na území a v pobrežnom mori členského štátu, v ktorom sa nachádza prvé miesto pripojenia, a to aj pokiaľ ide o udelenie odchýlok pre tieto prepravné plynovody.

3. Rozhodnutia podľa odsekov 1 a 2 sa prijímú do 24. mája 2020. Členské štáty oznámia všetky takéto rozhodnutia Komisii a uverejnia ich.

Postup splnomocnenia

1. Bez toho, aby boli dotknuté ostatné záväzky vyplývajúce z práva Únie a rozdelenie právomoci medzi Úniou a členskými štátmi, existujúce dohody medzi členským štátom a treťou krajinou o prevádzke prepravného plynovodu alebo ťažobnej siete sa môžu ponechať v platnosti, až kým nenadobudne platnosť následná dohoda medzi Úniou a touto treťou krajinou alebo až kým sa nezačne uplatňovať postup podľa odsekov 2 až 15 tohto článku.
2. Bez toho, aby bolo dotknuté rozdelenie právomoci medzi Úniou a členskými štátmi, ak má členský štát v úmysle začať rokovania s treťou krajinou s cieľom zmeniť, predĺžiť, upraviť, obnoviť alebo uzavrieť s treťou krajinou dohodu o prevádzke prepravného plynovodu **alebo vodíkového prepojenia** týkajúcu sa záležitostí, ktoré patria úplne alebo čiastočne do rozsahu pôsobnosti tejto smernice **alebo [prepracovaného nariadenia o plyne]**, písomne oznámi svoj úmysel Komisii.

Takéto oznámenie obsahuje príslušnú dokumentáciu a uvádzajú sa v ňom ustanovenia, ktoré majú byť predmetom rokovaní alebo o ktorých sa má opätovne rokovať, ako aj ciele rokovaní a všetky ďalšie relevantné informácie a musí sa Komisii zaslať najneskôr päť mesiacov pred plánovaným začatím rokovaní.

3. Komisia na základe každého oznámenia podľa odseku 2 oprávni dotknutý členský štát, aby začal formálne rokovania s treťou krajinou, pokiaľ ide o tie časti, ktoré môžu ovplyvniť spoločné pravidlá Únie, ak nedospeje k záveru, že začatie takýchto rokovaní by:
- a) bolo v rozpore s právom Únie v inej záležitosti, než je nezlučiteľnosť vyplývajúca z rozdelenia právomoci medzi Úniou a členskými štátmi;
 - b) malo negatívny vplyv na fungovanie vnútorného trhu so zemným plynom **alebo vodíkom**, hospodársku súťaž alebo bezpečnosť dodávok v členskom štáte alebo v Únii **pri zohľadnení zásady solidarity medzi členskými štátmi podľa článku 194 ods. 1 ZFEÚ**;
 - c) ohrozilo ciele prebiehajúcich rokovaní o [...] **medzinárodných** dohodách medzi Úniou a treťou krajinou;
 - d) bolo diskriminačné.
4. Komisia pri vykonávaní posudzovania podľa odseku 3 zohľadní, či sa plánovaná dohoda týka prepravného plynovodu alebo ťažobného plynovodu, ktorý prispieva k diverzifikácii dodávok a dodávateľov zemného plynu prostredníctvom nových zdrojov zemného plynu.

5. Komisia do 90 dní od doručenia oznámenia uvedeného v odseku 2 prijme rozhodnutie o oprávnení alebo zamietnutí oprávnenia členského štátu začať rokovania s cieľom zmeniť, predĺžiť, upraviť, obnoviť alebo uzavrieť dohodu s treťou krajinou. Ak sú na prijatie rozhodnutia potrebné dodatočné informácie, začína lehota 90 dní plynúť od dátumu doručenia takýchto dodatočných informácií.
6. Ak Komisia prijme rozhodnutie o zamietnutí oprávnenia členského štátu začať rokovania s cieľom zmeniť, predĺžiť, upraviť, obnoviť alebo uzavrieť dohodu s treťou krajinou, informuje o tom dotknutý členský štát a svoje rozhodnutie odôvodní.
7. Rozhodnutia o oprávnení alebo zamietnutí oprávnenia členského štátu začať rokovania s cieľom zmeniť, predĺžiť, upraviť, obnoviť alebo uzavrieť dohodu s treťou krajinou sa prijímú prostredníctvom vykonávacích aktov v súlade s postupom uvedeným v článku 83 ods. 2.
8. Komisia môže poskytnúť usmernenia a môže požiadať o zahrnutie určitých konkrétnych doložiek do plánovanej dohody s cieľom zabezpečiť súlad s právom Únie podľa rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/684²⁹.

²⁹ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/684 z 5. apríla 2017 o ustanovení mechanizmu výmeny informácií, pokiaľ ide o medzivládne dohody a nezáväzné nástroje v oblasti energetiky medzi členskými štátmi a tretími krajinami, a o zrušení rozhodnutia č. 994/2012/EÚ (Ú. v. EÚ L 99, 12.4.2017, s. 1).

9. Komisia je informovaná o pokroku a výsledkoch rokovaní o zmene, predĺžení, úprave, obnovení alebo uzavretí dohody počas jednotlivých štádií takýchto rokovaní a môže požiadať o účasť na takýchto rokovaníach medzi členským štátom a treťou krajinou v súlade s rozhodnutím (EÚ) 2017/684.
10. Komisia informuje Európsky parlament a Radu o rozhodnutiach prijatých podľa odseku 5.
11. Pred podpísaním dohody s treťou krajinou dotknutý členský štát oznámi Komisii výsledok rokovaní a predloží jej text vyrokovanej dohody.
12. Komisia po prijatí oznámenia podľa odseku 11 posúdi vyrokovanú dohodu podľa odseku 3. Ak Komisia zistí, že výsledkom rokovaní je dohoda, ktorá je v súlade s odsekom 3, udelí členskému štátu oprávnenie, aby dohodu podpísal a uzatvoril.

13. Komisia do 90 dní od doručenia oznámenia uvedeného v odseku 11 prijme rozhodnutie o oprávnení alebo zamietnutí oprávnenia členského štátu podpísať a uzavrieť dohodu s treťou krajinou. Ak sú na prijatie rozhodnutia potrebné dodatočné informácie, začína lehota 90 dní plynúť od dátumu doručenia takýchto dodatočných informácií.
14. Ak Komisia prijme rozhodnutie o oprávnení členského štátu podpísať a uzavrieť dohodu s treťou krajinou podľa odseku 13, dotknutý členský štát oznámi Komisii uzatvorenie a nadobudnutie platnosti dohody, ako aj všetky následné zmeny právneho statusu tejto dohody.
15. Ak Komisia prijme rozhodnutie o zamietnutí oprávnenia členského štátu podpísať a uzavrieť dohodu s treťou krajinou podľa odseku 13, informuje o tom dotknutý členský štát a svoje rozhodnutie odôvodní.

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článkoch 8, 56, 66, 74, 75 a 76 sa Komisii udeľuje na neobmedzené obdobie od [dátum nadobudnutia účinnosti].
3. Európsky parlament a Rada môžu delegovanie právomoci uvedené v článkoch 8, 56, 66, 74, 75 a 76 kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

6. Delegovaný akt prijatý podľa článkov 8, 56, 66, 74, 75 a 76 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 84

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 4 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Preskúmanie a podávanie správ

1. Komisia do 31. decembra 2030 preskúma túto smernicu a predloží Európskemu parlamentu a Rade správ, ku ktorej v **prípade potreby pripojí zodpovedajúce legislatívne návrhy**. Pri preskúmaní sa zameria predovšetkým na:
 - i. uplatňovanie článku 8 a súvisiace vymedzenie pojmov v článku 2 v snahe posúdiť, či by zariadenia, ktorých prevádzka sa začne od 1. januára 2031, mali vykazovať výraznejšie úspory emisií skleníkových plynov z používania nízkouhlíkových palív a nízkouhlíkového vodíka na to, aby mohli získať certifikáciu podľa daného článku;
 - ii. **uplatňovanie jednotného regulačného rámca na prevádzkovateľov vodíkových sietí bez rozlišovania medzi funkciami prepravy vodíka[...] a distribúcie vodíka vrátane vplyvu uplatňovania požiadaviek stanovených v článku 62 na všetky vodíkové siete.**
2. Komisia do 31. decembra 2031 [...] posúdi vykonávanie pravidiel, ktoré sa týkajú **nezávislých prevádzkovateľov prepravných sietí pre zemný plyn, v prípade určených integrovaných prevádzkovateľov vodíkových sietí, pričom zohľadní fungovanie trhu s vodíkom, hospodársku súťaž, likvidita a rozvoj vodíkovej infraštruktúry, a predloží správu Európskemu parlamentu a Rade. V správe sa uvedú zistenia z posúdenia Komisie. Komisia v náležitom prípade navrhne revíziu ustanovení uvedených v tomto odseku.**

Článok 86

Zmeny smernice 2012/27/EÚ

Smernica 2012/27/EÚ sa mení takto:

1. Články 9, 10 a 11 sa vypúšťajú;
2. Príloha VII sa vypúšťa.

Transpozícia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s **článkami 2 až 5, článkami 7 až [...] 27, článkom [...] 29, článkami 31 až 34, článkom 35 ods. 1 písm. a) a ods. 3, 4, 7, 8 a 9, článkami 37 a 38, článkom 40 ods. 1, 2, 7, 8 a 9, článkom 41, článkom 42 ods. 2, článkami 46 až 53, článkami 56 a 58 ods. 11, článkami 62 až 69, článkom 70 ods. 5 a 6, článkami 71 až 73, článkom 75 ods. 1, 5, 6 a 9, článkami 76 a 77, prílohou I a prílohou II [...] do [...] dvoch rokov od nadobudnutia účinnosti tejto smernice]**. Znenie týchto opatrení bezodkladne oznámia Komisii.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze a jeho znenie upraví členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 88

Zrušenie

Smernica 2009/73/ES, zmenená aktami uvedenými v prílohe III časti A, sa zrušuje s účinnosťou od [1. januára 2023] bez toho, aby boli dotknuté povinnosti členských štátov týkajúce sa lehôt na transpozíciu do vnútroštátneho práva a dátumu začatia uplatňovania smerníc uvedených v prílohe III časti B.

Odkazy na zrušenú smernicu sa považujú za odkazy na túto smernicu a znejú v súlade s tabuľkou zhody uvedenou v prílohe IV.

Článok 89

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 90

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom.

V Bruseli

Za Európsky parlament
predsedníčka

Za Radu
predseda/predsedníčka

PRÍLOHA I

**MINIMÁLNE POŽIADAVKY NA VYÚČTOVANIE A INFORMÁCIE O VYÚČTOVANÍ V
PRÍPADE PLYNOV**

**1. MINIMÁLNE INFORMÁCIE UVEDENÉ NA FAKTÚRE A V INFORMÁCIÁCH O VYÚČTOVANÍ
V PRÍPADE PLYNOV**

1.1. Na faktúrach pre koncových odberateľov sa musia výrazne uviesť a zreteľne odlíšiť
od ostatných častí faktúry tieto hlavné informácie:

- a) cena, ktorá sa má zaplatiť a rozpis položiek, ak je to možné, spolu s jasným
vyhlásením, že všetky zdroje energie môžu využívať aj stimuly, ktoré neboli
financované z odvodov uvedených v rozpise položiek;
- b) dátum splatnosti faktúry.

- 1.2. Na faktúrach a v informáciách o vyúčtovaní pre koncových odberateľov sa musia výrazne uviesť a zreteľne odlišiť od ostatných častí faktúry tieto hlavné informácie:
- a) spotreba plynov za fakturačné obdobie;
 - b) názov a kontaktné údaje dodávateľa vrátane linky zákazníckej podpory a emailovej adresy;
 - c) názov tarify;
 - d) podľa okolností dátum ukončenia zmluvy;
 - e) informácie o možnosti zmeny dodávateľa a jej výhodách;
 - f) kód na účely zmeny koncového dodávateľa alebo jedinečný identifikačný kód odberného miesta koncového odberateľa;
 - g) informácie o právach koncových odberateľov, pokiaľ ide o mimosúdne urovnanie sporov vrátane kontaktných údajov zodpovedného subjektu podľa článku [...] 24;
 - h) jednotné kontaktné miesto uvedené v článku [...] 23;
 - i) len v prípade zemného plynu odkaz na miesto, kde možno nájsť nástroje na porovnávanie podľa článku [...] 12.

- 1.3. Ak sú faktúry založené na skutočnej spotrebe alebo na diaľkovom odpočte prevádzkovateľom, koncovým odberateľom sa priamo na faktúrach a pravidelných vyúčtovaniach alebo vo forme prílohy či odkazu sprístupnia tieto informácie:
- a) grafické porovnanie aktuálnej spotreby plynov koncového odberateľa so spotrebou koncového odberateľa za to isté obdobie v predchádzajúcom roku;
 - b) kontaktné informácie spotrebiteľských organizácií, energetických agentúr alebo podobných subjektov, vrátane ich webových adries, od ktorých možno získať informácie o dostupných opatreniach na zvýšenie energetickej účinnosti zariadení využívajúcich energiu;
 - c) porovnania s priemerným štandardizovaným alebo referenčným koncovým odberateľom v danej užívateľskej kategórii.

2. FREKVENCIA VYÚČTOVANIA A POSKYTOVANIA INFORMÁCIÍ O VYÚČTOVANÍ:

- a) vyúčtovanie na základe skutočnej spotreby sa uskutočňuje aspoň raz ročne;
- b) ak koncový odberateľ nemá meracie zariadenie umožňujúce diaľkový odpočet prevádzkovateľom alebo ak sa koncový odberateľ aktívne rozhodol vypnúť diaľkový odpočet v súlade s vnútroštátnym právom, presné informácie o vyúčtovaní založené na skutočnej spotrebe sa koncovému odberateľovi poskytnú aspoň raz za šesť mesiacov alebo raz za tri mesiace na požiadanie alebo ak sa koncový odberateľ rozhodol pre elektronické vyúčtovanie;

- c) ak koncový odberateľ nemá meracie zariadenie umožňujúce diaľkový odpočet prevádzkovateľom alebo ak sa koncový odberateľ aktívne rozhodol vypnúť diaľkový odpočet v súlade s vnútroštátnym právom, povinnosti uvedené v písmenách a) a b) možno splniť systémom pravidelného samoodpočtu koncovými odberateľmi, na základe ktorého koncový odberateľ oznámi prevádzkovateľovi odčítaný stav svojho meracieho zariadenia; vyúčtovanie alebo informácie o vyúčtovaní možno založiť na odhade spotreby alebo paušálnej sadzbe len v prípade, keď koncový odberateľ neposkytol odpočet stavu meracieho zariadenia za dané zúčtovacie obdobie;
- d) ak koncový odberateľ má meracie zariadenie umožňujúce diaľkový odpočet prevádzkovateľom, presné informácie o vyúčtovaní založené na skutočnej spotrebe sa poskytnú aspoň raz mesačne; takéto informácie môžu byť sprístupnené aj na internete a aktualizované tak často, ako to umožňujú použité meracie zariadenia a systémy.

3. Rozpis položiek CENY PRE KONCOVÉHO ODBERATEĽA

Zákaznícka cena sa skladá z týchto hlavných zložiek: energia a dodávka, sieť (preprava, distribúcia a transport) a zložka zahŕňajúca dane, odvody a poplatky.

Ak sa vo faktúrach uvádza rozpis položiek ceny pre koncového odberateľa, v celej Únii sa používa spoločné vymedzenie troch zložiek tohto rozpisu stanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1952.

4. Prístup k doplňujúcim informáciám o histórii spotreby

Členské štáty vyžadujú, aby boli doplňujúce informácie o histórii spotreby, pokiaľ sú dostupné, na žiadosť koncového odberateľa sprístupnené dodávateľovi alebo poskytovateľovi služby, ktorého určí koncový odberateľ.

Ak má koncový odberateľ zavedené meracie zariadenie umožňujúce diaľkový odpočet prevádzkovateľom, musí mať jednoduchý prístup k doplňujúcim informáciám o histórii spotreby, ktoré mu umožnia podrobnú vlastnú kontrolu.

Doplňujúce informácie o histórii spotreby zahŕňajú:

- a) súhrnné údaje aspoň za tri predchádzajúce roky alebo za obdobie od nadobudnutia platnosti zmluvy o dodávke [...] **plynu**, ak je kratšie. Údaje musia zodpovedať obdobiam, za ktoré boli vystavené pravidelné informácie o vyúčtovaní, a
- b) podrobné údaje podľa času spotreby za ktorýkoľvek deň, týždeň, mesiac a rok, ktoré sú sprístupnené koncovému odberateľovi bez zbytočného odkladu cez internet alebo rozhranie meracieho zariadenia za obdobie minimálne 24 predchádzajúcich mesiacov alebo za obdobie od nadobudnutia platnosti zmluvy o dodávke [...] **plynu**, ak je kratšie.

5. Informovanie o zdrojoch energie

Dodávatelia na faktúrach uvedú oddelene podiely obnoviteľného a nízkouhlíkového plynu, ktorý koncový odberateľ nakúpil v rámci zmluvy o dodávke plynov (informovanie na úrovni produktu). V prípade zmesi dodávateľ poskytuje tie isté informácie oddelene za jednotlivé kategórie plynov vrátane obnoviteľných alebo nízkouhlíkových plynov.

Koncovým odberateľom sa sprístupnia na faktúrach a v rámci informácií o vyúčtovaní alebo vo forme prílohy či odkazu tieto informácie:

- a) podiel obnoviteľných a nízkouhlíkových plynov na celkovom mixe plynov dodávateľa (na vnútroštátnej úrovni, a to v členskom štáte, v ktorom bola zmluva o dodávke plynov uzatvorená, ako aj na úrovni dodávateľa, ak daný dodávateľ pôsobí vo viacerých členských štátoch) za predchádzajúci rok zrozumiteľným a jasne porovnateľným spôsobom;
- b) informácie o vplyvoch na životné prostredie, aspoň v podobe údajov o emisiách CO₂ súvisiacich s plynmi, ktoré dodal dodávateľ za predchádzajúci rok.

Pokiaľ ide o druhý pododsek písm. a) v súvislosti s plynmi získavanými prostredníctvom výmeny plynov alebo dovozu od podniku, ktorý sa nachádza mimo Únie, možno použiť súhrnné číselné údaje poskytnuté pri takejto výmene alebo príslušným podnikom za predchádzajúci rok.

Podiel obnoviteľných plynov, ktoré koncový odberateľ zakúpil, sa vykazuje pomocou potvrdení o pôvode na **základe smernice (EÚ) 2018/2001. Keď odberatelia spotrebúvajú plyn z vodíkovej siete alebo zo siete zemného plynu, musí sa zabezpečiť, aby zrušené potvrdenia o pôvode zodpovedali príslušným charakteristikám siete.**

Regulačný orgán alebo iný príslušný vnútroštátny orgán prijme potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby informácie, ktoré dodávatelia poskytnú koncovým odberateľom podľa tohto bodu, boli spoľahlivé a aby boli na vnútroštátnej úrovni jasne porovnateľné.

PRÍLOHA II

INTELIGENTNÉ MERACIE SYSTÉMY ZEMNÉHO PLYNU A VODÍKA

[...] **1.** Členské štáty zabezpečia na svojich územiach zavedenie [...] inteligentných meracích systémov, ktoré môže byť predmetom ekonomického posúdenia všetkých dlhodobých nákladov a prínosov pre trh, ako aj jednotlivých spotrebiteľov, alebo posúdenia, ktorá forma inteligentného merania je ekonomicky výhodná a nákladovo efektívna a aký časový harmonogram je realistický na ich distribúciu.

2. Takéto posúdenie musí zohľadňovať metodiku analýzy nákladov a prínosov a minimálne funkcie inteligentných meracích systémov stanovených v odporúčaní Komisie 2012/148/EÚ³⁰, pokiaľ sú uplatniteľné pri zemnom plyne a **vodíku**, ako aj najlepšie dostupné techniky na zaistenie maximálnej miery kybernetickej bezpečnosti a ochrany údajov.

Pri takomto posúdení sa musia takisto náležite zohľadniť možné synergické účinky s už zavedenou infraštruktúrou inteligentného meracieho systému elektriny alebo možnosti selektívneho zavádzania v prípadoch, v ktorých možno rýchlo dosiahnuť čisté výhody v snahe udržať náklady pod kontrolou.

³⁰ Odporúčanie Komisie 2012/148/EÚ z 9. marca 2012 o prípravách na zavádzanie inteligentných meracích systémov (Ú. v. EÚ L 73, 13.3.2012, s. 9).

3. V prípade takéhoto posúdenia členské štáty vypracujú harmonogram zavádzania [...] inteligentných meracích systémov s plánom až na desať rokov. Ak je zavedenie inteligentných meracích systémov posúdené pozitívne, inteligentné meracie zariadenia sa nainštalujú aspoň pre 80 % koncových odberateľov do siedmich rokov od dátumu pozitívneho posúdenia.

PRÍLOHA III

Časť A

Zrušená smernica
so zoznamom neskorších zmien
(v zmysle článku 90)

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES (Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 94)	
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999(Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1)	len článok 51
Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/692(Ú. v. EÚ L 117, 3.5.2019, s. 1)	

Časť B

Zoznam lehôt na transpozíciu do vnútroštátneho práva a dňa začatia uplatňovania

(v zmysle článku 90)

Smernica	Lehota na transpozíciu	Deň začatia uplatňovania
Smernica 2009/73/ES	3. marca 2011	3. marca 2011 s výnimkou článku 11 3. marca 2013, pokiaľ ide o článok 11
Smernica (EÚ) 2019/692	24. februára 2020	

PRÍLOHA IV

TABUĽKA ZHODY

Smernica 2009/73/ES	Táto smernica
článok 1 ods. 1	článok 1 ods. 1
článok 1 ods. 2	–
–	článok 1 ods. 2, 3 a 4
článok 2 úvodné slová	článok 2 úvodné slová
–	článok 2 body 1 až 13
článok 2 bod 1	článok 2 bod 14
článok 2 bod 2	článok 2 bod 15
článok 2 bod 3	článok 2 bod 16
článok 2 bod 4	článok 2 bod 17
článok 2 bod 5	článok 2 bod 18
článok 2 bod 6	článok 2 bod 19
–	článok 2 bod 20 až 22
článok 2 bod 7	článok 2 bod 23
článok 2 bod 8	článok 2 bod 24
článok 2 bod 9	článok 2 bod 252
článok 2 bod 10	článok 2 bod 26
článok 2 bod 11	článok 2 bod 27
článok 2 bod 12	článok 2 bod 28
článok 2 bod 13	článok 2 bod 29

článok 2 bod 14	článok 2 bod 30
článok 2 bod 15	článok 2 bod 31
článok 2 bod 16	článok 2 bod 32
článok 2 bod 17	článok 2 bod 33
–	článok 2 bod 34
článok 2 bod 18	článok 2 bod 35
článok 2 bod 19	článok 2 bod 36
článok 2 bod 20	článok 2 bod 37
článok 2 bod 21	článok 2 bod 38
článok 2 bod 22	článok 2 bod 39
článok 2 bod 23	článok 2 bod 40
článok 2 bod 24	článok 2 bod 41
článok 2 bod 25	článok 2 bod 42
článok 2 bod 26	článok 2 bod 43
článok 2 bod 27	článok 2 bod 44
článok 2 bod 28	článok 2 bod 45
–	článok 2 bod 46 až 47
článok 2 bod 32	článok 2 bod 48
článok 2 bod 34	článok 2 bod 49
článok 2 bod 35	článok 2 bod 50
článok 2 bod 36	článok 2 bod 51

–	článok 2 bod 52 až 71
Článok 37	Článok 3
–	Článok 4
Článok 3	článok 5 ods. 1 a 2
–	článok 5 ods. 3 a 4
článok 5 ods. 11	článok 5 ods. 5
Článok 7	Článok 6
článok 4 ods. 1	článok 7 ods. 1
–	článok 7 ods. 2
článok 4 ods. 2	článok 7 ods. 3
–	článok 7 ods. 4
–	článok 7 ods. 5 až 9
článok 4 ods. 3	článok 7 ods. 10
článok 4 ods. 4	článok 7 ods. 11
–	Článok 8
Článok 8	Článok 9
–	Článok 10
–	Článok 11
–	Článok 12
–	Článok 13
–	Článok 14

–	Článok 15
–	Článok 16
–	Článok 17
–	Článok 18
–	Článok 19
–	Článok 20
–	Článok 21
–	Článok 22
–	Článok 23
–	Článok 24
–	Článok 25
–	Článok 26
Článok 32	Článok 27
–	článok 27 ods. 3
Článok 34	Článok 28
Článok 33	Článok 29
Článok 38	Článok 30
–	Článok 31
–	Článok 32
–	Článok 33
Článok 35	Článok 34

–	článok 34 ods. 3
článok 13 ods. 1 až 2	článok 35 ods. 1 až 2
–	článok 35 ods. 3 až 4
článok 13 ods. 3	článok 35 ods. 5
–	článok 35 ods. 7 až 9
článok 13 ods. 5	článok 35 ods. 10
Článok 16	Článok 36
–	Článok 37
Článok 23	Článok 38
Článok 24	Článok 39
článok 25 ods. 1	článok 40 ods. 1
–	článok 40 ods. 2
článok 25 ods. 2	článok 40 ods. 3
článok 25 ods. 3	článok 40 ods. 4
článok 25 ods. 4	článok 40 ods. 5
článok 25 ods. 5	článok 40 ods. 6
–	článok 40 ods. 7 až 9
–	Článok 41
Článok 26	Článok 42
Článok 27	Článok 43
článok 28 ods. 1 až 4	článok 44 ods. 1 až 4

–	článok 44 ods. 5
Článok 29	Článok 45
–	Článok 46
–	Článok 47
–	Článok 48
–	Článok 49
–	Článok 50
Článok 22	Článok 51
–	Článok 52
–	Článok 53
Článok 9	Článok 54
Článok 14	Článok 55
Článok 15	Článok 56
Článok 17	Článok 57
článok 18 ods. 1 až 10	článok 58 ods. 1 až 10
–	článok 58 ods. 11
Článok 19	Článok 59
Článok 20	Článok 60
Článok 21	Článok 61
–	Článok 62
–	Článok 63

–	Článok 64
Článok 10	Článok 65
Článok 11	Článok 66
Článok 12	Článok 67
Článok 30	Článok 68
Článok 31	Článok 69
Článok 39	článok 70 ods. 1 až 5
–	článok 70 ods. 6
Článok 40	Článok 71
Článok 41	Článok 72
–	článok 72 ods. 5
článok 41 ods. 5 až 9	článok 72 ods. 6 až 10
článok 41 ods. 10 až 17	článok 73 ods. 1 až 8
článok 42 ods. 1 až 4	článok 74 ods. 1 až 4
–	článok 74 ods. 5
článok 42 ods. 6	článok 74 ods. 6
Článok 43	Článok 75
Článok 44	Článok 76
Článok 46	Článok 77
Článok 47	Článok 78
Článok 48a	Článok 79

–	Článok 80
Článok 49a	Článok 81
Článok 49b	Článok 82
–	Článok 83
–	Článok 84
–	Článok 85
–	Článok 86
Článok 54	Článok 87
Článok 53	Článok 88
Článok 55	Článok 89
Článok 56	Článok 90
príloha I	príloha I
–	príloha II
–	príloha III
príloha II	príloha IV